

Compendium perclatum ad intro

ductionem iunenum in facultate Logice per clarum Artium doctorem zac
Theologie professorem Magistrum ·Paulum pergulense; nuperime
compilatum quamfaustissime incipit.

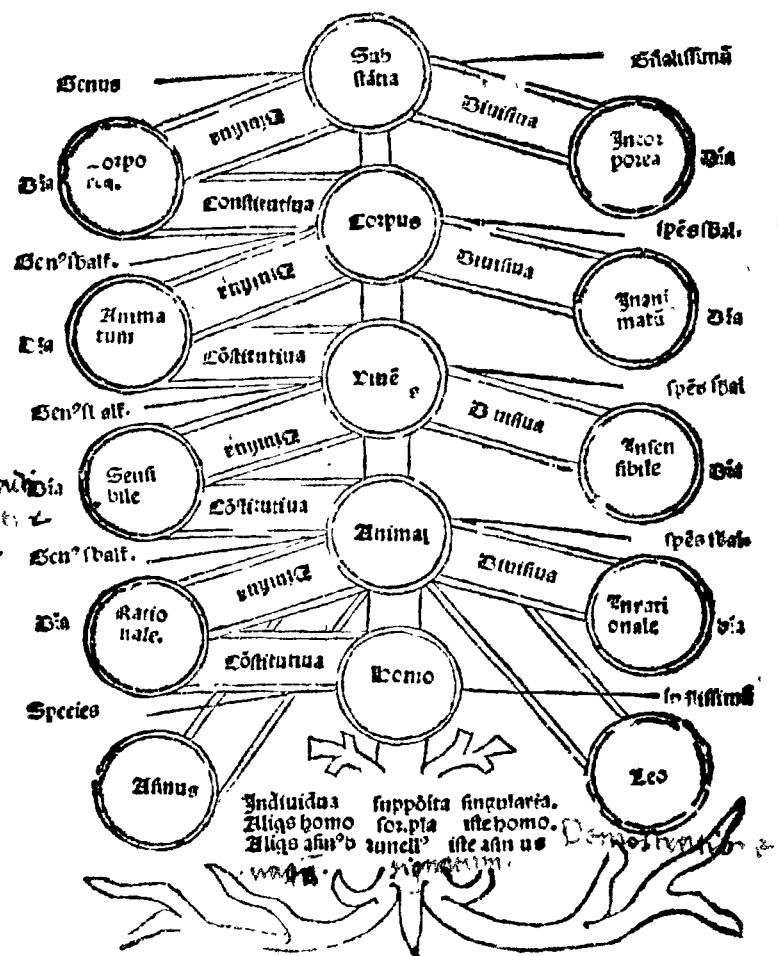
clarum aliud est magni
magnitudine & dispositioꝝ.

Mones qui aliquid memoria dignū fuit posteris relique
runt: aut magnitudine aut dispositione. p̄clarum aliquid
ediderunt. Lunc p̄ tot floretissima ingenia in unaquaꝝ
artium res ipse digeste ad summum sue magnitudinis fe
re peruererint nihil mibi aut q̄paucissimū noue iuentio
nis in rebus ipsis supereē perspexi: nisi locunda quadam
dispositione omnia logice precepta: adeo faciliter ante oculos omnium
studentium configurando prescribere: vt sensus pariter et intellectus fir
mam quadam imagine facilitatem, et memoriam, omnibus preferrenſ.
Qua in re illud ausus experimēto permittere: vt longe amplius p̄ mensē
studentes eruditri hoc ordine valeant: q̄ si per triplum alter insadauerit
et ne lōgius p̄ pposito: nostra p̄greditatur oratio: ad seriem nostram acce
do dummodo emulos si qui fuerint premonitimi heante me mordeat
q̄ buiſus rei vberissimum fructum intelligent: et posteris nostris plam fa
cilitatis non precludant: sed potius bonis artibus iter latissimum pre
beant: nihil enim prescripti viꝝ ad minimum iotaꝝ non certa aliquia
ratione confecerim: ut utilitati studentium moderatissima hincultate p̄
ficeret. ¶ Uniuersum autem opus. viij. tractatibus necessariis conficitur
Primus summulis. Secundus suppositionibus. Tertius terminorum
probationibus. Quartus consequentijs. Quintus obligationibus. Sex
tus insolubilibus. Septimus summulaz suppositionum et consequentiaz
objectionibus. Designabitur deo mihi semper et vobis fauente: qui oibꝫ
preber gratiam affluenter: modo ad dei laudem omnia vota nostra pce
dant: et ad gloriam et honorem.

Ranscentia sunt sex. videlicet Ens. Aliquid: Unum: Bonum:
Uerum et Res. Et dicuntur transcendentia quia in se omnia in
cludunt: et de omnibus verificantur.
¶ Predicamenta sunt decem. scilicet substantia: Actus: qualitas:
relatio: actio: passio: situs sive positio: habitus. ubi et quando.

Natura materialis. est atus.

De predicamento substantie

Conveniens
Afinus Individuus sppdita singularia.
Alius homo Alius animo Iste homo Iste animo.

Iste homo Iste animo
propter s. d.

Ad diffuta animo diversa est
proprie s. d.

De Quantitate

Genus

Quantitas.

Generalissimum.

- C** Genera Continua Discreta Subal.
C Spes; Linia:superficie:corp²:locus:t³s. Binari³:3²:4²:rē. spc.
C Individua Itē ista istud ille illa illud
C Quantitas continua ē cuius partes copulātur ad aliquē cōm terminū.
C Quantitas discreta ē cuius p̄tes nō copulātur ad aliquē cōm terminū.
Ex m. met.
C Linea ē q̄ntitas lōga sine latitudine r̄ pfunditatem.
C Superficies ē quantitas longa r̄ lata sine pfunditatem.
C Corpus est quantitas longa r̄ lata r̄ pfunda
C Locus ē vltima superficies corporis ambientis locatum.
C Tps ē duratō successiva. Ciluer² ē intitudo exynitib² aggregata
C Unitas non est numerus sed principium unius.

De qualitate.

Genus

Qualitas

generalissimum.

- C** Hic tus nālis po² ylipo². passio vel passi for² vel circu
 vel dispō. + ylipo². passio vel passi for² vel circu
 grāmatica. intellect² mollices amoros² lamen bil²q̄ntas aliquid ostāt figura
 logica memoria obligas. odio² lux circulus
 phīa voluntas debilitas inuidus color monāgul²
 theolo² visus audax sonus biāgul²
 virtus auditus iracud² odor triangul²
 vitium odoratus gustus fetor qdrāgul²
 gustus tactus sapor pētāgul²
 tactus caliditas.

- C** Ind²a. Itē ista illud vel hic hec hoc
C habitus ē q̄ntitas de diffīcili mobilis a suo subiecto.
C Dispositio ē qualitas de facili mobilis a suo subiecto.
C Nālis potestia ē q̄ntitas: q̄ naturalē aliquid agere vel pati sum² idonei.
C Nālis ipotētia ē q̄ntitas: q̄ nālit aliquid agere vel pati incerti sumus.
C Pass. o ē qualitas: q̄ inclinamur ad aliquem actum appetit² sensitum.
C Pass. bili² quālitas ē qualitas sensibilis aliquo sensu.
C Forma vel f. gura ē qualitas termino vel terminus clausa.

De relatione.

Genus

Relatio vel Ad aliquid

generalissimum

- C** Genera equiperatia suppositio suppositio subal.
C Spes similitudo. paternitas filiatio spālis.
 etiam superi etiam inferi,
 etiam predicative etiam predicative etiam
 etiam inferior etiam superior

fratrenitas domini seruit
 amicitia maioritas minoritas
 Individua Iste ista stud vel hic hec hoc.

De Agere et Datu.

Genus Agere Datu generalissimum.

Generare corrupte augere minuere alterare Em locuzmutare.
 hominem iconem ilongu ipsundu frigescere sursuz retrosum
 calefacere dorsuz dextor
 huncare su antrosum simi
 siccare strosum.

sic agitur de
 predicamentis.

Indus bunc sic sic sic

Generatio est mutatio de non esse ad esse.

Corruptio est mutatio de esse ad non esse.

Augmentatio est mutatio de minori ad maiorem quantitate.

Diminutio est mutatio de maiori ad minorem quantitate.

Alteratio est mutatio de qualitate in qualitatem.

Secundus loci mutatio est progressus de loco ad locum.

De Situ vel positione

Genus Situs vel positio. generalissimus.

Genera	stare	sacre	sedere	subalterna
Species	sic	sic	sic	sparsissime.
Individua	boc	boc	boc	

De habitu.

Genus Habitus generalissimum

Genera	Vestitus	Coronatus	ornat ⁹	subalterna
Species	sic	sic	sic	sparsissimam.
Individua	boc	boc	boc	

De quando

Genus Quando generalissimus.

Genera	Ineternitate	In evo	In tpe	subalterna
Species	tunc	velille illa illud	In anno	sparsissima.
Individua			In die	

una species don
 in hoc predicanter

De ubi.

Genus Ubi generalissimum

Genera	In loco	In spacio	subalterna.
Species	In oratio	in campo	spalissima.
Individua	bis	bis	bis vel lib.

De diffinitione

Diffinitum diffi ni si o.

C Homo est animal rationale differentia ad differetiam brutorum.
genus: quia omnis homo est animal et non econuerso

C Diffinitio et diffinitum convertuntur.

C Omnis bona diffinitio constat ex genere et differentia vel differentiis.

De terminis.

Diffinitum diffinitio differetia ad differentiam dicatorum.
C Terminus est ps orationis pinqwa differetia ad dicas litteras
genus quia ois terminus est ps et non econuerso.

Diffinitum Diffi ni tio
Terminus est signum oronis constitutum ut ps pinq elisde
genus quia ois terminus dica ad dicas dica ad dicas lita
est signum et non econuerso picturaz rū vel sillabari.

De divisione terminorum.

Terminus.

terminus complexus incomplexus est solum
nos est illa omnia dictio; ut homo
non habet unum significatum.

Complexus est oratio ut homo
albus: homo currit.

In complexus.

nisi per phrases dictio. C Per se significatus est que
a uero. Animal tam per se quam cum alio positus
rationale. non est habet significatum. ut homo.
terminus complexus. cum idem significatur. ut homo.

C Non per se significatus est
qui per se positus nihil si-
gnificat: ut omnis nullus.

Per se significatus.

C Indistinctus est qui tam per se
scilicet qui tam per se quam
cum alio positus habet significatum
pprū et determinatum: ut homo.

C Indistinctus est qui tam
per se quam cum alio positus.
habet significatum sed in-
determinatum ut album

No per se significatus.

C Sincathgoromaticus est qui nec per se: nec cum alio positus aliquid
significat: sed habet tamen officium: ut omnis nullus.

CDepedēs est q p se potius nūbil significat s; cum alio vt relativa et pro nota demonstrativa que ex demonstratiōe et relatione habet significatum.

Terminus.

CUtuoc^e ē termin^o simplex plura significans uno noīe et ea dem ratione; hō aīal rōnale ^{difīcilemen} nomen ratio;

CEguoc^e ē termin^o finplex plura significans uno nomīne sed diversis rationibus; vt canis, stel, pif, latrabile nomen rationes a vel b.

Uniuersus

CGenus. Spēs Differētia. Propriūm. Accidens. ^{unū} predicatorū

Est terminus uniuocus predicabilis de pluribns.

In quid

Differētib^s spē
vt al pdicat de
boīe et asino

drntib^s
numero
solū vt
hō pī de
for, et pla.

In quale

Essentialiter
vt rôle pītūr
et ēentaliter de

Conuertibiliter
vt risibile pītūr
de homīne

Accidētātēter

Nō cōuer-
tiblēter
vt albū pīt
de homīne

Genus

CGeneralissimū est terminus qui sic est genus quod non potest esse species.

CSubalternū est terminus qui sic est genus qd potest esse species.

Species

CSpecialissima est terminus qui sic est species quod non potest esse genus.

CSubalterna est terminus qui sic est species qd potest esse genus.

Predicatio

Essentialis

S

D

S

P

A

Accidentalis.

a illij

predicatio realis. Cum res pīt. at ut. ut pōmis est cibis.

Predicatio

CDirecta qñ supius
hdicat de suo iſeriori
vt homo est animal.

CIndirecta est qñ inscribo
predicatur de superiori. vt
animal est homo.

Terminus

CNaturalis significatiu^s ē q̄ apō
oēs ē eiusdem rei repp: esentatiu^s
vt similitudo iconis; et hominis in
mente.

Ad placitu^m significatiu^s est
que apō oēs n̄ ē eiusdē rel
pn̄tatiu^s. vt homo vocal
vel script^s; et aīa

Terminus

CPrinceps ē terminus significatiō rē q̄ nō
ē terminus vt li. hō. et dato p̄ eēt signifi
cans rē que ē terminus. vt liens. dūmō
significet rē que nō ē terminus adhuc ē p̄me sicut sūt oīa transcēdenta

Secunde ē q̄ significat
solum terminū.

Terminus

Prime

CIntentionis
si sunt in anima
vt de^s: anglo: ce
luz:bomo:rosa.

Impositiōis si
sunt i voce vt
in scriptura
idē termini

Secunde

Intentionis
si sūt in aīa
ipositiōis si sūt i
voce vt i scriptā
et nomē dictio terminus ḡtēs dēs.

Terminus.

CSintus vt homo; animal.

CInsintus vt non hō.

Terminus.

CPositiōis vt visus: audit^s.

CPrīuatiōis vt cec^s.
surdus.

Terminus.

CLōis ē que p̄la significat vt hō.

CDiscret^s ē q̄ vnd vt for.

De nomine

Diffinitus. **D**iffinitio d̄ia q̄: ois et nullus non sunt nostra sed nomina.
C Nomē ē emin̄ significatiū? sine tpe c̄ nulla ps aliquid significat separata
genus d̄ia pp d̄ia pp orone; c̄ ptes signi-
verbum fcat separe

Diffinitus d̄ia pp t̄ec verba incipit desit.

C Verbu ē termin⁹: sp̄alit significatiū? c̄ nulla ps significat separata: et
extremoꝝ vniſtu genis d̄ia pp nomē d̄ia pp oronē d̄ia pp p̄ticipu

De oratōe

C Oratio ē termin⁹: significatiū? c̄ aliq ps significat separata
genus differentia d̄ia pp nomē et vbiuin

Orationum

C Perfecta ē illa que generat
perfictū sensum in aīo auditoris.

C Imperfecta ē que imperfectus
sensus generat ī aīo auditoris
q̄dru-
plex.

Perfecta

C Indicativa

C Imperativa

C Optativa

C Subiunctiva

Imperfecta

C Coniunctiva

C Infinitiva

De propositōe

differētia quia sola oīo indicativa est ppō.

C Proposition est oratio indicativa verum vel falsum significans.
genus q̄ ois ppō est oīo d̄ia pp alias sor. incipit desi-
nit tc.

Propositionū

C Cathegorica est q̄. b̄z subiectū copu-
la et predicatu p̄ncipales partes sui ad dif-
ferētiā hypothetice subiectū copula p̄tu

C Copula est sum es est. vt deus est sapiens.

C Subiectum est illud de quo alterum dicitur.

C Predicatum est illud quod de altero dicitur.

Cathegoriarū

C Affirmativa est illa in qua
principale verbum affirmatur.

C Hypothetica est que habet
ples ppōes iūlē contun-
ctas per notā cōlunctionis

C Negativa est illa in qua
principale verbum negatur

- ris. ē est actus intellectus - minus quo apendimus
- similitudinē. Alter uno discernit. ultimis oīo componimus.

Exemplū affirmatiū: *Hō est de". hō ē nullus asin". hō g ē al ē substātia.*
Exemplū negatiū: *Homo nō est capra, hō que est asin. is non est animal.*
Hō est asinus significat p̄marie et ad eque hoiez cē asinū. secūdarie significat multa vera: vt hominem esse substantiam et hominem esse corpus.
C Propositione vera est illa cuius primariū significatū et adequatum est verum, vt homo est animal: hominem esse animal est verum sig. tc.
C Propositione falsa est illa cuius primariū significatū et adequatum est falsum, vt homo est asinus hominem esse asinū. tc.
C Propositione possibilis est illa cuius primariorū significatum et adequatum est possibile: vt homo est papa hominem esse papam.
C Propositione impossibilis est cuius primariū significatum et adequatum est impossibile: vt homo est capra: hominem esse capram. tc.
C Propositione contingens est cuius primariū significatum et adequatum est contingens: vt homo est album: hominem esse album. tc.
C Propositione necessaria est cuius primariorū significatum et adequatum est necessariū: vt deus est deum esse. tc.

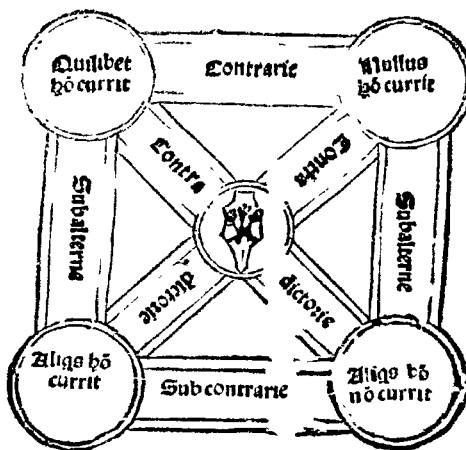
Latbegoriarum.

Quanta	Non quanta	Exempla.
Universitas.	Exclusa	Tūn homo currit.
Particularis	Exceptiū	ois hō p̄ter sor. cur.
Indefinita	modis de sensu cōposito	necessario ois hō cur.
Singularis	Ziblatius in cōitia.	sole oriente sit dico.
C	propō vniuersalis est in q̄ subiectū terminū cōis signo vli definit.	.
C	Particularis est i q̄ subiectū terminū cōis signo particulari definit.	.
C	Indefinita est in qua subiectū terminus cōis sine aliquo signo.	.
C	Singularis est in q̄ subiectū terminus dīscer vel terminū cōis cū p̄ noie demonstratio singularis numeri determinatus.	Exempla Qis hō currit. Aliquis hō currit. hō currit. Sor. currit. vel Iste homo currit.

Que ca. vel yp. qualis ne. vel af. vel quanta pár. in. fin.
Modi sunt sex.

Possibile impossibile necessariuz contingēs ver
 potest non potest oporet contingit ita est falsum.
 possibilis impossibilis necessario contingēter vere nō ita ē
 propositionum. false

C Modalis est in qua ponit De in esse est in qua nō ponitur
 modus vt necessario deus est. modus vt homo est animal.
C Propositione modalis de sensu diuisio est in qua modus mediatis inter
 partes dicitur: vt homo necessario est animal.
C Propō modalis de sensu cōposito est in qua modus procedit vel subse
 quis totaliter dicitur: vt necessario hō est aial: vel hō est aial necessario.

In neutro genere.

C Omne lumen est clarum. ~~Aliquod lumen est clarum.~~ Nullum lumen est clarum.

Aliquod lumen est clarum. ~~Aliqđ lumen non est clarū.~~

In obliquis.

C Quislibet homis iterē loquitur. ~~Nullus hominis interest loqui.~~

Aliculus homis interest loqui. ~~Aliculus homis non interest loqui.~~

In feminino genere.

C Quilibet stella lucet. ~~Nulla stella lucet.~~

Aliqua stella lucet. ~~Aliqua stella non lucet.~~

In cōmuni.

C Omnis virgo ridet. ~~Nulla res que est virgo ridet.~~

Aliquod qđ ē vrgo ridet. ~~Aliquod quod est virgo nō ridet.~~

In obliquis.

C~~o~~ nullibet homini parco. ~~X~~ Nulli homini parco.

Alicui homini parco. ~~X~~ Alicui homini non parco.
Et sic in omnibus casu et numero excepto vocativo in quo
sicer non potest ex defectu dicti casus.

De subiecto tunc in finito.

C~~o~~ Æ non bonum est malum. ~~X~~ Nullum non bonum est malum.

Aliquod non bonum est malum. ~~X~~ Aliquod non bonum non est malum.

De predicato tunc in finito.

C~~o~~ Æ iustum est non malum. ~~X~~ Nullum iustum est non malum.

Aliquod iustum est non malum. ~~X~~ Aliquod iustum non est non malum.

De subiecto et predica/ to infinito.

C~~o~~ Æ non bonum est si iusta. ~~X~~ Nullum non bonum est non iustum.

Aliquod non bonum est non iustum. ~~X~~ Aliquod non bonum non est non iustum.

De sensu dinisho.

C~~o~~ Quibus homo potest mori. ~~X~~ Nullus homo potest mori.

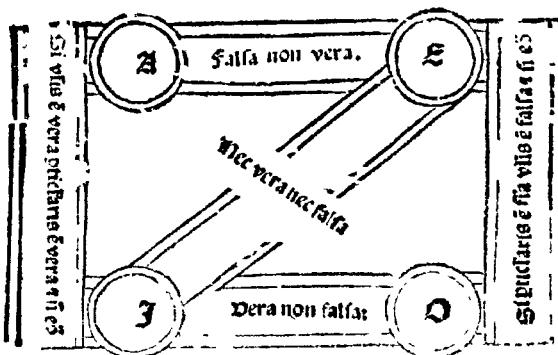
Alius homo potest mori. ~~X~~ Aliquis homo non potest mori

De sensu composite.

C~~o~~ Necesse est deum esse. ~~X~~ Impossibile est deum esse.

Possibile est deum esse. ~~X~~ Possibile non est deum esse.

C Affirmat.a.negat.c.sed vniuersaliter ambe.
C Affirmat.i.negat.o.sed particulariter ambe.

- C** Uniuersalis affirmatiua et vniuersallo negatiua de consimilibus subiectis predictis et copulis supponetibꝫ p̄cise p̄ eodem vel p̄ eiusdem: sunt tria.
C Unis affirmatiua et pticularis affirmatiua de ɔ̄stibꝫ subiectis p̄tis et copulis supponetibꝫ precise p̄ eodem vel p̄ eiusdem: sunt subalterne.
C Unis negatiua et pticularis negatiua de consimilibus subiectis predictis et copulis supponetibꝫ p̄cise p̄ eodem vel p̄ eiusdem: sunt subalterne.
C Unis negatiua et pticularis affirmatiua s̄i r̄ vnis affirmatiua et pticularis negatiua de ɔ̄stibꝫ subiectis predictis et copulis supponetibꝫ precise pro eodem vel p̄ eiusdem sunt cōtradictorie.
C pticularis affirmatiua et pticularis negatiua de ɔ̄stibꝫ subiectis predictis et copulis supponetibꝫ precise p̄ eodem vel eiusdem sunt subɔ̄rie.
C Sortes currit
C Tm̄ homo currit..
C Dis bō p̄t̄ s̄i currit
C Q̄i hōe currēte tu es aſin?
 Et hec de figuris categoricarum dicta sufficiant.

De equipollentis

pre. tradic. post. tra. pre. post et subalter.

C Negatio p̄posita facit equipollere suo contradictorio	C Negatio postposita facit egpoltere suo tritario	C Negatio preposita et postposita facit equipollere suo subalterno

C Quilibet homo currit nullus homo non currit non aliquis hō non currit non aliquis hō non currit	~~Nullus homo currit. quilibet homo non currit. non aliquis homo currit nō aliquis homo non nō currit~~
C Aliquis homo currit non nullus homo currit non quilibet hō nō currit aliquis homo nō nō currit	~~Aliquis homo non currit. non quilibet homo currit. non nullus hō non currit. aliquis homo non currit.~~
C Necesse est deum esse impossibile est deus nō eē non possibile ē deū non eē non possibile ē deuz nō eē	~~Impossible est deuz esse. neccesse est deuz non esse. non possibile ē deuz esse. non possibile ē deū nō nō esse.~~
C Possibile ē deum esse non necesse ē deum nō cē non impossibile ē deuz eē possibile ē deū no nō esse.	~~Possible ē deum non cē. non necesse ē deum eē. nō impossibile ē deū nō eē. possible ē deum non cē.~~

De equipotentijs dicta sufficiant.

De conuersationibus.

C Onuersio ē transpositio subiecti in predicatum et econuerso vt homo ē animal: animal ē homo. et pma conuersa: secunda auertens dicitur.

Conuersio.

C Simpler per accidēs.	C Conuersio simplex per ppositionē.
C Conuersio simplex ē transpositio subiecti in predicatum et econuerso manente eadem quantitate et qualitate.	
C Conuersio per accidēns ē transpositio subiecti in predicatum et econuerso manente eadem qualitate sed mutata quantitate.	
C Conuersio p̄ ppositiōē ē trāpositio subiecti in p̄dicatiū et econuerso manente eadē quantitate et qualitate: s̄ mutatis terminis finito i terminos infinitos et econuerso.	
C Conuertitur eus per acci. A isto per contra sic sit conuersio tota.	C Seci simpliciter
C Seci simpliciter Nullus hō ē angelus	Nullus angelus ē hō
C Eua per acci. Aliquis hō ē angelus	Aliquis angelus ē hō
C Eua per acci. Nullus hō est asinus	quidā asinus nō ē hō
C Alto p̄ cōtra Dis homo ē animal	Aliqđ animal est homo
C Alto p̄ cōtra Dis homo est animal	Qđ nō animal ē non hō.
C Alto p̄ cōtra Aliquis hō nō est animal	aliqđ nō animal n̄ ē n̄ hō

De cōuerſione in obliquis

CIn obliquis casibus primo reducas ad rectum deinde cōuertas: vt animam meam teder vite nō ecce reducas hoc modo aīa mea ē illa res quāz teder vite meae: et tunc cōuerte sic: res quāz teder vite meae est aīa mea. Et nota q̄ qñ rectus precedit cum obliquo dependente ab eo: tunc totum aggrega tum ex recto et obliquo est subiectum: cum vero obliquus precedit tunc solum obliquus est subiectum. exemplum primi: aīinus hominis currit: exemplū secundi: hominis aīinus currit: si aīinus hominis in primo ē subiectum: in secundo si hominis tñm. De conversionibus dicta sufficiant.

De hypotheticis

Cypothetica ē oratio in qua consūnguntur plures p̄positiōes cathegorice per notā diuinctiōis: et sunt tres sp̄cs principales. sc̄. adiutorialis copulatiua diuinctiua.

De hypotheti

CConditionalis ē oratio in qua consūnguntur plures propositiones categorice per notā conditionis: vt si deus ē prima causa ē.

Conditionalis.

Affirmatiua ē in qua nota adiutoriis affirmat: vt si homo currit: homo mouetur

Negatiua ē in qua nota adiutoriis negat: vt non si homo currit homo mouetur.

Conditionalis.

CUera ē quando contradictorium cōsequēris repugnat antecedēti: vt si tu curris tu moueris quia ista non stant simul tu curris et non moueris

Falsa ē qñ contradictorium cōntic non repugnat antī ut si tu curras tu es albus. q̄ stat te currere et non esse album.

CNō q̄ oīs adiutorialis vera ē necessaria: et omnis falsa ē impossibilis: et nulla ē que sit contingens.

De hypothetica

copulativa

CCopulatiua ē oratio in qua consūnguntur plures propositiones categorice per notā copulationis: vt tu es homo et tu es animal

Copulatiua.

Affirmatiua est in q̄ nota copulationis affirmatur: vt homo currit et homo mouetur.

Negatiua est in q̄ nota copulationis negat: vt non tu es homo et tu es animal.

Copulatiua

CUera ē qñ quelbet ps ē ha
yt de² est r homo est animal.

CFalsa ē qñ qlz ps vñl vna est
falsa yt tu es bō r tu es asinus.

Copulatiua

CPossibilis ē qñ quelz ps ē
possibil r vna alti n̄ repugnat
sc̄u nō ē incōpossibil; yt tu es
homo r tu es papa.

CImpossibilis ē illa ad quam
sufficit vñā ptem eē impossibilē;
yt de² est r homo est asinus, vel
vñā alti incōpossibilem; yt bo
mo curr̄t r non mouetur.

Copulatiua

CNecessaria ē cui² qlibz ps ē
necessaria; yt de² ē r bō ē sial.

CContingens est illa ad quam
sufficit vñaz ptem eē contingēt
r alteram alteri non repugnare
vt tu sedes r loqueris.

De disiunctiuia

CDisiunctiuia ē oratio in qua coniunguntur plures cathegorice p nota
disiunctionis; yt tu es bō vel tu es asinus.

Disiunctiuia

CAffirmativa est in qua nota
disiunctionis affirmatur; yt bo
mo est vel animal est

CNegatio i qua nota disiuncti
onis negat; vt nō tu es homo
vel tu es animal.

Disiunctiuia

CUera est ad quā sufficit vñā
p̄t̄ esse, verām; yt de² ē vel bō ē
asinus.

CFalsa est quādō vera p̄
est falsa; yt deus non est vt bo
mo est capra.

Disiunctiuia

CPossibilis ē qñ qlibet peyel
vna ad mñ² ē possibilis; vt bo
mo curr̄t vel homo ē asinus

CImpossibilis ē qñ quelz ps
est impossibilis; yt deus nō ē
vt boino est asinus.

Dissūctiua.

CNecessaria ē qñ quilibet p̄ vel vna
ē nec essaria vel vna ḥdicit alteri ut de⁹
est vel tu curris et tu es vel tu non es

Contingens ē qñ qlz p̄s ē
strigēs t nulla altī r̄pugnat
nec ḥdictoria p̄tū repugnat
ut tu es albus vel tu es papa.

CNota q̄ copulatiua t dissūctiua de p̄tib⁹ ḥdictorijs ḥdicūt. ut tu cur-
ris t nō moueris. tu nō curris vel moueris.

Cduoꝝ ḥdictorioꝝ si vnu ē necessariū reliqui ē īpossibile t econuerse.
Tu curris t non moueris. **I**mpossibilis.

Tu nō curris vel moueris. **N**ecessaria.

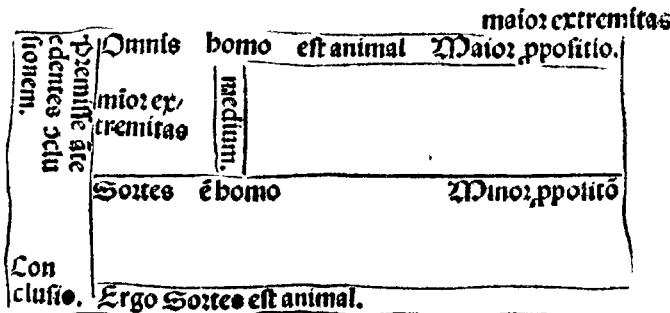
Cduorum ḥdictoriōr̄ m̄ si vnum est contingens t reliquum.

Tu non curris t moueris. **C**ontingens.

Tu curris vel nō moueris. **C**ontingens.

De Sylogismo

CSilogismus ē oratio in qua quibusdam positis t concessis per ea que
posita sunt t concessa necesse est aliud evenerire; ut

Communis silogismus constat ex tribus terminis tm.

Cōclusio

CRecta ē qñ maior extre-
mitas p̄tetur d̄ minori sc̄lōe

Indirecta est qñ m̄ior extre-
mitas p̄dicas d̄ maiori sc̄lōe

De figura

CFigura est debita dispositio terminorum que principaliter fit penes
mediū t sunt tres figure.

CUnde
Sub. pre. prima Bis pre. sc̄da. Tertia bis. sub.

De modis prime figure directe conclu- dētibus

Bar	Omne eternum est immortale.
Ba	Omne infinitum est eternum.
Ra:	Omne infinitum est immortale.
Le	Nullum finitum est infinitum.
L. a.	Omne creatum est finitum.
Rene.	Nullum creatum est infinitum.
Da	Omne creatum est dependens.
ri	Lelum est creatum.
t	Lelum est dependens.
He	Nullum dependens ē ppter se.
ri	homo est dependens.
o	Homo non est ppter se.

De modis prime figure indirecte cōc' n gentibus.

Bar	Omne sterile est infuctuosum.
rala	Omnis mula est sterilis.
lipton.	Infuctuosum est mula.
Le	Nullum lucidum est obscurum.
lan	Omnis stella est lucida.
tes	Nullum obscurum est stella.
Da	Omnis pulchritudo est delectabilis.
bi	Formositas est pulchritudo.
tio.	Delectabilis est formositas.
Ha	Omne dulce est suave.
pes	Nullum amarum est dulce.
mo	Suave non est amarum.
Sri	Alquis studens est acutus.
le	Nullus idiota ē studens.
somoꝝ	Acutus non ē idiota.
De modis secunde figure.	
Le	Nulla femina est stabilis.
fa	Omnis constans est stabilis.
re	Nullum constans est femina.

La
me
stres

Se
nti
no

Ba
roc
cbo

- Omnis beatus est consentus.
Nullus viator est contentus.
g Nullus viator est beatus.
- Nulla virius est sine labore.
Letitia est sine labore.
g Leticia non est virtus.
- Omne sapiens est intellectuum.
Aliquod brutum non est intellectuum.
g Aliquod brutum non est sapiens.

C In secunda figura ex puris affirmatiuis nihil sequitur.

De modis tertie figure.

Da
ra
pti

Fe.
Lap.
Ton.

Dif.
A
Mis.

Da
Li.
fi

Broc
Car.
do

Fe
Ri
son

C Ex parte particularibus nihil sequitur.

C Ex parte negatiuis nihil sequitur.

C Versus declarantes viam reducendi silogismos ad quattuor primos modos prime figure. C Simpliciter veri vult. C p vero per acci. C M. vult transponi. C L. per impossibile duc. Et hec de similibus dicta sufficiant.

Tractatus de suppositōibus scđs

C Suppositio ē acceptio termini in ppōe pro aliquo vel pro aliquibus
Suppositionum

C personalis ē acceptio termini in
ppositōe pro suo psonali significato

C Mālis ē acceptio termini
in propōe p suo māli signifi

Suppositionum

C personale ē qđ aligs termini significat pro quo vel de pnoie dñmōstrante illud pōt affirmatiue verificari sine signo materiali: vt sortes est homo

Māle ē qđ aligs ēminus significat pro quo vel dñmōstrate illid nō pōt affir matiue verificari sine signo. māll: vt iste ēmin⁹ bō ē ly hō

C Significata personalia.

C Significata materialia.

Sortes plato hoc

Ista dictio hō. Iste terminus hō:boc

Est homo

Est ly homo.

Terminus alijs habet

C Unum significatum
Termin⁹ hōis vnu signifi catus ē dñ seipo verificabil tam cum ly & sicut ly

Duo significata.
Terminus habens duo signifi cata nō est verificabilis nisi cū ly ly ex utrāq pte extremi.

C prime

C Secunde.

Unum

Ens

Aliquid

Verum

Sonum

Intelligibile

Qualitas

Duo

Deus

angelus

homo

celuz

sol

luna

stella

Unum

Termin⁹

signum

dictio

nomen

ntus ca

sus

Duo

Oratio:

syllaba

ppositio

alibum

grūs.

pnomen

Prima regula.

C Omnis terminus habens vnu solum significatum est solum persona liter supponibilis: vt ens est ly ens: vtrumqz ens supponit persona liter.

Secunda regula.

C^omūls terminū habens duo signific^a. si sibi additū signū materia, le supponit materialiter si personale personaliter: vt li deus ē aliquis de us. primum supponit materialiter. secundū personaliter.

Tertia regula.

C^olinuscung propositionis extrema si sint termini pme. tam subiectū q̄ predicatū supponit personaliter: t̄ hoc nisi addatur rgnū materiale. vt dictum est in secunda regula.

Quarta regula.

C^olinuscung propositionis si subiectum sit prime predicatum secūde. subiectum supponit materialiter predicatū personaliter: vt homo est dīctio duabus conditionibus obseruat. primū q̄ subiectū habeat duo significata: qz si haberet solum vnum staret personaliter per p̄mā regulā vt ens ē terminus. secunda q̄ subiecto nō addatur signū personale: quia tunc staret personaliter: vt nullus homo ē dīctio. Ista regula p̄z per regu lam antiquā. Taliā sunt subiecta qualia permittunt eorum predicata.

Quinta regula.

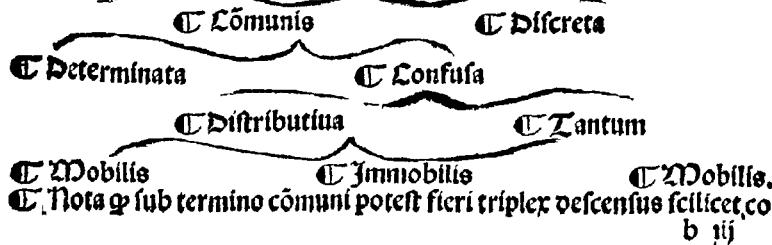
C^olinuscung propositionis si subiectū est secunde predicatū p̄ime. t̄ subiectū q̄ predicatū supponit personaliter: nisi predicato addat signū materiale: vt dīctio est homo supponit ly homo personaliter: sed dicendo dīctio ē ly homo supponit ly homo materialiter.

C^o Quando ambo extrema sunt secunde non potest dari regula generalis: qz interdum terminus supponit personaliter & interdū materialiter patet dicendo filogismus ē oratio ambo extrema supponit personaliter. s̄z dicendo filogismus ē nomen supponit ly filogismus materialiter. similiter dicendo filogismus ē terminus complexus ambo extrema supponit personaliter.

C^o Hec igitur regula est sine regula: t̄ oportet eam reducere ad cōmūnē modum loquendi acceptantes aliquas propositiones esse veras & talq̄s esse falsas.

De diuisione suppositionū ^{in parti} cul. ri:

Suppositio.

propositus disiunctus et disiunctus.

Copulatus:

C Omnis homo currit et isti sunt omnes homines: ergo iste homo currit et ille homo currit et.

Disiunctus:

C Homo currit et isti sunt omnes homines, ergo ille homo currit, vel ille homo currit et.

Disiunctus.

C Volo ducatum et isti sunt omnes ducati: ergo volo hunc vel hunc vel bunc ducatum.

De suppositione discreta.

C Suppositio discreta est acceptio termini singularis vel communis cum pronomine demonstrativo singularis numeri: ut sor. currit, iste homo currit, similiter in suppositione materiali: ut hoc homo est nomen hoc per trus est nomine proprium.

C Et nota quod petrus personaliter sumptus est terminus singularis sed materialiter communis ideo conceditur quod petrus est nomen proprium et petrus non est nomen proprium: quia ista sunt duo subcontraria id non accedit quod petrus sit nomine proprium: et nullum petrum sit nomine proprium: quia ista sunt duo dictoria: ita dicas quod uerbi pronomen et tu non est pronomen.

C Et nota quod dictio materialis est semper neutri generis et indeclinabile nomen, et ideo sibi semper debet addi signum neutri generis vel materia.

Prima regula.

C Dis terminus singularis vel eis cum pronomine demonstrativo existens pars propositionis supponit discrete, et hoc tam in suppositione personali quam materiali: ut petrus currit et hoc homo est terminus communis.

De suppositione communis.

C Suppositio communis est acceptio termini communis sine ratione nominis demonstrativo singularis numeri: ut homo currit: homo est dictio.

Determinata.

C Suppositio determinata est acceptio termini communis sub quo id descendere ad omnia sua supposita disiunctive cum debito medio ex eius plurim in materiali: ut petrus est dictio: et hec sunt omnia petrus. ergo bene petrus est dictio vel hoc petrus est dictio et sic de singulis exemplis in personali: alius homo currit et isti sunt omnes homines masculi. ergo iste homo currit vel iste homo currit. et sic de singulis ad infinitum.

Regula.

C Omnis terminus communis quem non precedit aliquod signum nisi forte particulare supponit determinate exemplum: homo currit vel homo est dictio similiter homo est animal vel homo est terminus eis tales

subiecta q̄ predicata stat determinata. si r̄ si additur signi p̄ticularē: ut
aliquis hō ē aliquid animal: aliquid homo ē terminus abhuc oēs dictū
termini supponunt determinate.

De confusa

CSuppositio ɔfusa ē acceptio termini cōis sub quo nō l̄z descēdere dis
tinctiue immeditate. et notāt̄ vico immeditate pp suppositiōe ɔfuiam et distri
butiua sub qua pōt̄ descēdi distinctiue s̄z hoc ē mediate: qz p̄mo pōt̄ descē
di copulatiue: deinde distinctiue s̄z hoc mediate vt statim patebis.

De confusa distributiua

CSuppositio ɔfusa et distributiua ē acceptio termini cōis sub quo me
rito signi distributiui dēret descēdi copulatiue: vt oīs hō currit et isti sunt
oīs boies. q̄ iste hō currit et iste hō currit tc. Si r̄ oē petr̄ est nomen: et
ista sunt oīa petr̄. q̄ hoc petr̄ ē nomē et hoc petr̄ ē nomē. et sic de singulis
suppositis ly hō et ly petr̄ distributiue. Et notāter vico merito signi distri
butiui: qz si nō pot̄ descēdi merito alterius signi impediētis descensū nō
minus stat terminus distributiue: vt patebit dicēdo: necessario oīs hō est
aīal. supponit ly hō distributiue s̄z immobiliter. et hoc rōc signi impediētis
descensum.

De confusa distributiua mobili

CSuppositio ɔfusa distributiua mobilis ē acceptio termini cōis sub
quo merito signi deberet et pōt̄ descēdi cum debito medio copulatiue vt
oīs hō currit: et isti sunt oīs boies. ergo iste hō currit et iste hō currit tc. si
militer oē petrus ē nomen et ista sunt oīa petrus. ergo hoc petrus est no
men. et hoc petrus est nomen: et sic de singulis.

Prima regula.

CLuluslibet vnuersalis affirmatiue subiectum supponit ɔfuse distri
butiue mobiliter. vt omnis homo currit. et omne homo ē nomē vtrungz
li homo stat confuse distributiue.

Secunda regula.

CLuluslibet exclusiue affirmatiue predicatum si fuerit terminus cōis nō im
peditus stat confuse distributiue mobiliter. vt tantū aīal ē homo suppo
nit li homo confuse distributiue mobiliter.

Tertia regula

CLuluslibet particularis indefinite et singularis negatiue de consueto
modo loquendi predicatum si fuerit terminus communis sine aliquo
impedimento supponit distributiue mobiliter: vt homo non est dc̄ oīa
p̄dileata stat confuse distributiue mobiliter. s̄z si fuerit de incōsuetudo mō loquendi
tūc q̄? signi nō cadet supra ip̄z p̄diciatū: vt homo animal non ē supponit
b iii

ly animal determinate quia est terminus communis sine signo.

Quarta regula.

Cuiuslibet vniuersalis negatiue ð consucto modo loquendam sub 'e
ctum q̄ predicatum si fuerit terminus cōmuniū deducto impedimento al-
terius signi stat confuse distributiue mobiliter: vt nullus homo est ange-
lus: tam ly homo q̄ ly angelus supponit confuse distributiue mobiliter.
similiter omnis homo nullus angelus est vel omnis homo non angelus
est sed dicendo omnis homo animal non est supponit ly homo distribu-
tiue. & ly animal confuse tñ: vt patebit ex hoc quia est de inconsueto mo-
do loquendi.

De confusa distributiua immobili.

CSuppositio confusa distributiua immobiliis ē acceptio termini commu-
nis sub quo licet merito signi debet descendit tamen non potest: vt im-
possibile est omnem hominem non esse: ly hominem stat distributiue im-
mobilitate: quia non sequitur impossibile ē omnem hominem non esse. et
isti sunt omnes homines: ergo impossibile est istum hominem nō esse. et ipos-
sibile ē istū hominem non ē: q̄ antecedens est verum & consequens falsum:

Prima regula.

Cuiuslibet exceptiue proprie subiectū stat distributiue immobilitate
vt omnis homo preter for. currit. supponit ly homo confuse distributi-
ue immobilitate: quia si descenderetur fieret exceptiua improposita.

Secunda regula.

Cuiuslibet modalis de sensu composito de terminis communibus di-
stributis subiectum stat distributiue immobilitate: vt necessatio omnis hō
ē animal. supponit ly homo distributiue immobilitate.

Tertia regula.

Cuiuslibet conditionalis de terminis communibus distributis suppo-
nit quilibet illorum distributiue immobilitate: vt si omnis homo currat oī
homo currat. supponit ly homo confuse distributiue immobilitate: q̄ nō
licet descendere. & hoc in ordine ad totam hypotheticam.

De confusa tñ.

CSuppositio confusa tñ est acceptio termini cōmuniū sub quo non li-
cet descendere disiunctive nec copulatiue: vt omnis homo est animal stat
ly animal confuse tñ.

De confusa tñ mobili.

CSuppositio confusa tñ mobiliis est acceptio termini communis sub
quo licet imediate descendere disiunctum cū debito medio: vt omnis hō
currat: supponit ly currat confuse tñ mobilitate: quia bene sequitur omnis
homo currat. & hec sunt omnia currentia. ergo omnis homo est hoc cur-
rens vel hoc rc.

Prima regula.

Cuiuslibet vniuersalis affirmative predicatum si fuerit terminus communis non impeditus stat confuse tñ mobiliter: ut omnis homo est animal stat ly animal confuse tñ mobiliter.

Secunda regula.

Cuiuslibet exclusivae affirmative subiectum si fuerit terminus communis non impeditus stat confuse tñ mobiliter: ut tñ homo est animal. supponit ly homo confuse tñ mobiliter.

De confusa tñ immobili.

Suppositio confusa tñ immobili est acceptio termini communis sub quo licet merito signi sive sui deberet descendere disjunctum tamen non potest: ut necessario homo est animal. supponit ly homo confuse tantum immobili. Nam si descenderetur antecedens esset verum et consequens falsum.

Prima regula.

Cuiuslibet modalis de sensu composito de terminis communibus non distributis supponit quelibet illorum confuse tñ immobili. ut necessario homo est animal: tam ly homo & ly animal supponit confuse tantum immobili.

Secunda regula.

Cuiuslibet conditionalis de terminis communibus non distributis supponit quilibet illorum confuse tñ immobili: et hoc in ordine ad totas conditionalem: ut si homo non est: homo non est: supponit ly homo confuse tantum immobili. quia non sequitur si homo non est homo non est et isti sunt omnes homines. ergo si iste homo non est homo non est: quia antecedens est possibile et consequens impossibile. quia consequens est una conditionalis cuius antecedens est possibile et consequens impossibile.

Tertia regula.

Cuiuslibet reduplicative predicatum si fuerit terminus communis non impeditus stat confuse tñ immobili: ut homo in corpore homo est animal supponit ly animal confuse tñ immobili: quia nos sequitur homo in corpore homo est animal: et hec sunt omnia animalia. ergo homo in corpore homo est hoc animal: vel hoc animal. quia antecedens est verum et consequens falsus

De signis cōfundentibus.

Prima regula.

Omne signum vniuersale affirmatum non impeditum et precedens totam propositionem confundit confuse distributue mobiliter terminum immediate sequentem: et mediate sequentem capacem confusionis co-

Sfundit confuse tantum mobiliter deducta distributione alterius signi.
vt omnis homo est animal. vel omnis homo animal. non est. utroque
supponit. homo confusus distributione mobiliter. et si animal confusus
tantum mobiliter.

Dico autem non impeditum. quia dicendo non ois homo currat: sup-
ponit si homo determinate propter duo signa se impeditat: ut patebit
infra. Dico et procedens totam propositionem. quia si inter partes pro-
positionis est. tunc non distribuit nec confundit nisi terminum quem de-
terminat: ut videns omnem hominem est deus. si omnes non distribuit
nisi hominem: et si videns et si deus stat determinate: quia sunt termini
communes sive signo. Dico etiam deducta distributione alterius signi
quia dicendo omnis homo est omne animal. stat si animal distributus et
non confusus tantum.

Secunda regula.

Omne signum negatiuum non impeditum et procedens totam propo-
sitionem confundit confuse distributione mobiliter omnes terminus co-
muniem tam immediate quam mediate sequentem capacem confusione
et omni alia distributione deducta: ut nullus homo est animal. nullus ho-
mo animal est: tam si homo est si animal stat confuse distributione mobiliter.
et hoc quia negatio est tam malignantis nature quod quicquid inuenit de-
struit idest distribuit et suum oppositum inducit secundum diuum augu-
stinum.

Tertia regula.

Comparatiuus gradus et superlatiuus et isti termini. Ita sicut differet
aliud non idem egeo caro indeo sine absq; confundunt confuse distri-
butio. mobiliter terminum communem sequentem non impeditum et re-
ctum a parte post: ut sum fortior greco: fortissimus grecorum ita fortis
sicut leo. et sic de singulis supponunt dicti termini confuse distributione
mobiliter. Sed dicendo: homine est fortior equus. stat si homine deter-
minate: et similiter ly equus: quia virtus signi non transit in aliquem illo
rum. Ratio huius regule est propter negationem implicitem in dictis si-
gnis.

CNota tamen quod comparatiuus gradus regit duos ablatiuos. primum
ex natura comparationis: alterum ex natura excessus. primum distribu-
it. secundum confundit. confuse tamen mobiliter: ut sum grauior plumbo
vna vncia. ly plumbu stat distributus mobiliter. et ly vacua confuse tamen
mobiliter.

Quarta regula.

Dictio exclusiva confundit confuse tamen mobiliter terminus ceteri i-
mediate sequentem: et confuse distributione mediate sequentem et hoc si
fuerit primi ordinis et terminus capax confusionis alio impedimento de-

Ductio: ut tñ animal est homo supponit ly animal confuse tñ: et ly homo confuse distributivem mobiliter.

Quinta regula.

C Dicton exceptiva suum casuale confundit confuse tñ mobiliter si fu erit terminus cõmunis non impeditus: ut omnes animalia preter hominem currit supponit ly hominem confuse tñ mobiliter.

Sexta regula.

C Dicton reduplicativa suum casuale fundit confuse tñ mobiliter et suum predicatum confuse tñ imobiliter. et hoc si fuerit terminus cõmuniis nō impeditus: ut homo incertum homo est animal: supponit ly homo confuse tñ mobiliter et ly animal confuse tñ imobiliter.

Septima regula.

C Terminis concernentes actum meritis confundunt confuse tñ mobiliter ut volo pacem: ly pacem stat confuse tñ mobiliter.

Octava regula.

C Adverbia numeralia ut bis ter confundunt confuse tñ mobiliter ut hic bibi vinum. supponit ly vinum confuse tñ mobiliter. Idem facit copulatum et disiunctum diuisiue tantum: ut hic et rome venditur piper. ly piper stat confuse tñ mobiliter. Idem facit hoc adverbium immediate: ut inediate post hoc erit homo: ly homo stat confuse tñ mobiliter.

Nona regula.

C Terminis modales nominaliter verbaliter et adverbialiter sumptus in sensu composito confundunt confuse tñ imobiliter omnes terminos communis nō distributos: ut necessario homo est animal: et homo est animal ne cessario.

Decima regula.

C Ista verba incipit desinit confundunt confuse tñ imobiliter terminum cõmunem non distributuum: ut incipit esse aliquod tempus futurum.

Undecima regula.

C Verba obligatoria confundunt confuse tñ imobiliter terminum cõmunem non distributum: ut promitto tibi panem. tenor tibi dare pecuniam.

Duodecima regula.

C Nota conditionis et rationis confundit confuse tñ imobiliter terminum cõmunem non distributum: ut si homo non est: homo non est.

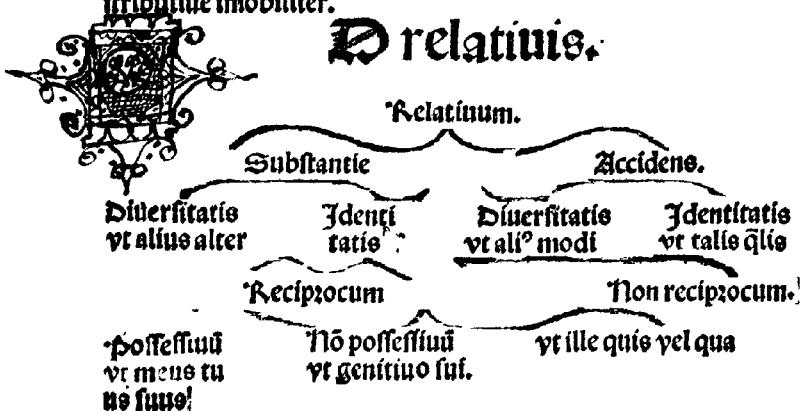
C Nota q signorum confudentium aliqua sunt que indifferenter confundunt ante se et post se sicut sunt termini facientes sensum compositum et nota conditionis et rationis ut necessario homo est animal: et homo est animal necessario: si homo non est risibile non est. omnes dicti termini cõmunes

supponit cōfuse tñ imobiliter. sed oia alia signa nullo modo cōfundit terminū precedentē: vt homo nō est ab homine: differens denariū tibi p̄mitto supponunt dicī termini cōmunes determinate.

C Nota q̄ si duo signa distributiva cadūt super aliquē terminū cōmūnem illa se ipediūt ita q̄ terminus cōis nō stat distributiuē: vt nō ois hō ē alia supponit ly homo determinate. vnde aduerte q̄ vel ambo signa di-
stributiva sunt affirmatiua vel negatiua: aut vnū ē affirmatiuum & aliud negatiuum. si affirmatiua tūc terminus cōis stat determinate: vt tu differeſ ab omni homine supponit ly hoie determinate si negatiua imediate cadētia. Iterū supponit determinate: vt nō nullus hō currit ly hō supponit de-
terminare: si vero cadat mediate terminus cōis stat cōfuse tñ: vt nullus homo nō currit: supponit ly currēs cōfuse tātū. vel vnū est affirmatiuum & aliud negatiuum iterum stat determinate: vt nō omnis homo currit stat ly homo determinate vt pater per equipollentes. Attende tamen q̄ si il-
la signa non caderent taliter supra terminū communem q̄ quolibet per
se distribueret illū tunc se non impedirēt: vt dicēdo A sorte differt omnis
homo. supponit ly homo distributiuē: qz li differt nō h̄z vñ ut cōfundat
li homo: qz nō distribuit nisi casum rectū & positiū a parte post: sed dicen-
do sortes differt ab omni hoie stat li homine determinate: qz signa cadūt
taliter q̄ se impediunt.

C Ultimo nota q̄ si duo signa cadūt super terminū cōem ita q̄ vnū illo
rū sit distributiuē & al terū cōfundēt cōfuse tñ tūc semp terminus cōmu-
nis stat distributiuē: scd alqñ imobiliter. idēo vide si signū confundens
cōfuse tñ habeat vñ mobilitandi vel imobilitandi. Si p̄mo modo tunc
stabat distributiuē mobiliter: vt scio oēm propositionem supponit ly pro-
positionē distributiuē mobiliter. Si secūdo modo tūc stabit distributiuē
imobiliter: vt necessario omnis homo est animal. supponit ly homo di-
stributiuē imobiliter.

D relatiuē.

Deo quo relativa supponunt

CRelativum diversitatis substantie et possessuum. Similiter relativum accidentis tam identitatis quam diversitatis non supponit pro illo pro quo suum antecedens supponit sed pro alio. exemplum de relativio diversitatis substantie: aliquis homo currit et aliis dormit pro alio supponit ly alius et pro alio ly homo. exemplum de possessu aliquis homo diligat suum seruum. pro alio supponit ly homo: pro alio ly seruum. quia aliquis homo pro domino et relativum pro suo seruo. Exemplum de relativio identitatis accidentis: ut aliquis homo est albus: et talis est cygnus non supponit ly talis pro albedine hominis: sed pro alia sibi simili. Exemplum de relativio diversitatis accidentis: ut cygnus est alb' et aliasmodi est corvus. supponit ly aliasmodi pro dissimili illi pro quo suum antecedens supponit.

De relativio identitatis substantie.

CRelativum identitatis substantie semper supponit pro illo pro quo sum antecedens supponit: nisi fuerit possessuum: et hoc simpliciter si fuerit categorice relatum. vel in comparatione ad alterum extremonum si fuerit hypothetice relatum. exemplum primi: sortes currunt qui mouentur. supponit ly qui pro sor. exemplum secundi. aliquis homo est latro et tu es ille. supponit ly ille pro aliquo homine non simpliciter sed pro eo qui est latro. Et hoc est semper verum quod relativum hypothetice relatum refert suum antecedens non simpliciter sed in comparatione ad alterum extremonum: nisi antecedens sit distributivus: quia tunc non refert nisi solum antecedens: ut quilibet homo currat et ille mouetur: supponit ly ille pro quilibet homine. et non refert antecedens replicando: sed solum simpliciter. scilicet ille idest quilibet homo mouetur.

Quomodo relativas supponunt.

Prima regula.

Conne relativum supponens pro alio quam suum antecedens excepto possessu non sequitur regulam sui antecedentis sed sui signi vel situs. vnde aliquando supponit eodem modo: ut aliquis homo currit et aliis dormit: ambo supponunt determinate. aliquando relativum confusius: ut homo est albus et nullus talis vigilat: antecedens supponit determinate et relativum distributivus. aliquando econuerso: ut quilibet homo est albus et talis currit. antecedens stat confuse distributivus et relativum determinate.

Secunda regula.

Conne relativum identitatis substantie in eadem categorica sui antecedentis supponit eodem modo sicut suum antecedens: nisi antecedens sit confuse enim: quia tunc relativum stat determinate: ut homo currit quod

mouetur. supponit ly qui determinate sicut suum antecedēs. vt ois homo qui currit mouetur. supponit ly qui distributine: sed dicendo omnis homo est animal quod est rōnale: supponit ly qd determinate. Et nota q̄ cū dicitur ois homo videt se: supponit relatiū distributine sicut anīs: no simpliciter sed referendo singula singulis: t̄ ideo no significat q̄ ois homo videt oēm hominē: sed q̄ iste videt se t̄ iste se t̄ sic de singulis.

Tertia regula.

Conne relatū idētatis substātie hypothetice relatū stat sicut suū antecedēs: sed magis limitate: nisi antecedēs supponat cōfusē tm̄: qz tunc non solum stat magis limitate sed etiā determinate: exemplū regule est si dixerō: aliquis homo ē atal t̄ tu es ille: ita supponit determinate ly ille stat ly homo sed tamen ly ille magis limitate: qz refert replicando totam compositionē sui antecedētis: t̄ ideo significat q̄ tu es aliquis homo qui ē animal: t̄ no solū q̄ tu es aliquis homo. In hoc differt a relatiō cathegorice relato: qz id refert no replicādo: t̄ hoc qz ē in eadē cathegorica. Et ex his pater q̄ hec ē falsa. aliquis hō ē: t̄ quilibet homo est ille: qz secunda pars significat q̄ alīs hō qui ē quilibet hō est quod ē falso: t̄ no signifi-
cat q̄ quilibet hō ē aliquis hō: qz relatiū stat determinate: t̄ nūc aīs possi-
tum loco relatiū stat cōfusē tm̄. Ideo no semp lī loco relatiū ponere suū aīs: nisi seruet suppositio. t̄ si no pōt fieri in eodē situ oī facere ppo-
sitiones aliquas de incōsuetō mō loqū: di: vt sint cōvertibiles cū priori.
Vbi gratia ista ē falsa. aliquis homo ē nullus homo ē ille: nec significat
secunda pars q̄ nullus homo ē alīs hō qui ē: sed significat q̄ aliquis hō
qui est nullus hō est: vt saluet suppositio. Et hoc si cōcluditur q̄ signum
vniuersale negatiū non impeditum nō cōfundit predictatū t̄ tamē piece-
dit totā ppositionē t̄ predictatū est terminus cōts: vt patuit de ista: nul-
lus homo ē ille. vbi ly ille stat determinate: huic dicitur cōcedēdo totum
quia predictatum non ē capax confusioneis: t̄ hoc semper superius fuerat
expressum: t̄ idco nō est contra predicta.

De ampliatione.

Con ampliatio ē acceptio termini vltra significationem verbi principa-
lis vel participij eiusdem: vt homo fuit: supponit ly homo non solū pro
homine qui est: nec solum pro homine qui fuit: sed disiunctim pro homi-
ne qui est vel fuit.

Prima regula.

Cois terminus supponēs a parte anī respectu verbi de fterito vel sui
participij ampliatur ad supponendum pro eo qd ē vel fuit vel fuerat: vt
homo fuit. supponit ly homo pro eo hoīe qui ē vel fuit: t̄ intelligitur ista
regula nisi fiat restrictio: vt homo qui est fuit: nō supponit ly homo am-
pliatue. Et iuxta hanc regulā cōceduntur tres conclusiones.

Conclusio. Aliquis homo fuit ab eterno.

Conclusio. Puer fuit senex.

C Tertia conclusio Pater fuit sine filio & filia. Hacē exempla pos-
sunt formari de participijs.

Secunda regula.

C Omnis terminus supponens a parte ante respectu verbi de futuro vel
sui participijs ampliatur ad supponendum pro eo quod est vel erit.
Et iuxta hanc regulam conceduntur tres conclusiones.

C Prima conclusio Aliquis homo erit quando erit mortuus: & hec
e vera de Iesu Christo domino nostro ante passionem suam.

C Secunda conclusio Mortuus cantabit.

C Tertia conclusio Album erit sine albedine.

Tertia regula.

C Omnis terminus supponens a parte ante & a parte post respectu isto-
rum verborum incipit: definit: potest: contingit & suorum participiorum
& terminorum verbalium significantium aptitudinem: ut verba terminata in
bilis vel in bili: ut amabilis vel amabile. similiter cursor & scri-
ptor que non significant aptum sed aptitudinem: nam aliquis non scribes
nec currens est scriptor & cursor: ampliatur ad supponendum pro eo quod
est vel potest esse vel incipit vel definit vel contingit esse, & iuxta hoc co-
ceduntur tres conclusiones.

C Prima conclusio Album potest esse nigrum.

C Secunda conclusio Papa potest esse laicus.

C Tertia conclusio Creans potest esse ducus quis nihil crevit.

Quarta regula.

C Omnis terminus supponens a parte post in actibus: & a parte ante in
passibus respectu verborum vel terminorum potentium extendere actū
suum tam inens quam non ens: ampliatur ad supponendum pro eo quod
est vel potest esse vel intelligi: ut intelligo chimaram: supponere lychime-
ra pro eo quod est vel potest esse vel intelligi vel imaginari chimera.

C Idem dicas de ipsis verbis imaginor: colligo: cogito: significat & sup-
ponit. quicquid enim contingit intelligere contingit & significare & sup-
ponere, & iuxta hoc tres conclusiones conceduntur.

C Prima conclusio Intelligo non ens.

C Secunda conclusio Intelligo non intelligibile.

C Tertia conclusio Intelligo chimaram: quis nulla sit nec possit
esse.

C Ex dictis sequitur quod a tertio adiacente ad secundum adiacens non
valeat consequentia affirmativa in terminis ampliatiuis. vnde non sequi-
tur. Adam est mortuus ergo adam est.

C Sequitur secundo quod ista non est bona conuersio: Adam est mortuus: er-
go aliqd mortuū est adā. si sic dicitur aliquod mortuū est vel fuit adā.
& ita obserues in verbo de futuro & in ceteris ampliationibus.

C Sequitur tertio quod iste non est bonus silogismus: Omne futurum
est. Antichristus est futurus: ergo Antichristus est. quia ly Antichristus

in minori supponit ampliatum et non in coclusione, et quod ly futurum in malo-
ri est nomine et in minori est participium; quod enim participium immediate non postponit
tur verbo et nomine; quod tunc non sit unum ex verbo et participio; ita minor debu-
it esse ista: antichristus est aliquid futurum, et tunc minor esset falsa: unde non se-
quitur: Antichristus est futurus: ergo est antichristus futurus.

De appellatione

Appellatio est acceptio termini in propositione limitata vel per verbis
vel participiis: ut sor. est hoc: ly sor. et ly hoc appellat ipsis presentes, s. supponit
solum pro sorte qui est et pro homine qui est:

Appellatio

Ampliationis Temporis Forme
De appellatione ampliationis.

Appellatio ampliationis est exceptio termini in propositione limitata
per verbū ampliatum a parte ante et a parte post vel sub participiū vel verba-
le: ut sor. incipit esse papa: tam ly sor. quod ly papa stat ampliative pro eo quod
est vel incipit esse: sed differenter: quod ly papa appellat inceptionem ita quod
sit pro eo quod est vel incipit esse: tamen restringitur ad standū pro eo quod
incipit esse: sor. vero stat absolute ampliative.

Regula.

Ois terminus sequens aliquod istorum verborum: incipit: desinit: potest: contin-
git vel suorum participiorum: vel verbalium significatiuum aptitudinem: appellat pri-
mam ampliationem illorum: ut in exemplo patet superius positum.

De appellatione tempore.

Appellatio temporis est acceptio termini in propositione limitata per
terminum verbale secundum naturam temporalem verbi vel participij: ut sor. est homo
supponit ly sor. et ly homo solus pro presenti sicut copula verbalis solum
presentialiter significat.

Prima regula

Omnis terminus supponens tam a parte ante quam a parte post respectu
verbi de presenti: sine participio pretoriali vel futuri: nullo etiam termino
verbali sequente: appellat tempus presentis: ut aia petri est spūs: tam ly aia, quam
ly spiritus et ly petri stant pro eo quod est tunc.

Secunda regula

Omnis terminus sequens verbum de pretorio vel futuro vel suum
participium: appellat tempus pretorium vel futurum: ut sortes sunt ali-

bue: supponit ly albus pro eo solum quod fuit. Similiter si erit albus
supponit ly albus pro eo solum quod erit album.

Prima conclusio.

C Et ideo cōcēdit q̄ aliquod albū fuit sortes: tamen sortes nō fuit ali-
quo d albus: dato q̄ sortes nūc p̄mō sit albus: t ante hoc fuerit niger.

Secunda conclusio.

C Similiter Episcopū videbis: t nō videbis episcopum: dato q̄ videbito
sortem qui post hoc erit episcopue: t nunc sit laicus: t q̄ videbis ipsū q̄n
erit laicus t non post.

De appellatione forme.

C Appellatio forme est acceptio termini in propositione limitati per ver-
bum vel participium significans actum vel habitum mentis.

Regula.

C Omnis terminus nō simpliciter demonstratus: sequens verbū vel parti-
cipium significans actū vel habitū mentis appellat formē: i. significat si-
gnificatum suū sub p̄pria rōne: vt cognosco sortē ly sortes appellat suas
formā: i. significat q̄ cognosco sortē sub rōne qua sortes: sed dicendo co-
gnosco hoc: ly hoc nō appellat: q̄ nō est differētia inter significatum t rōne
propriam: ideo esset nugatio.

Prima conclusio.

C Ex quibus sequit̄ q̄ xp̄m crucifixū de virgine natū adorauit Aristote-
les. lz nō adorauerit xp̄m crucifixū de virgine natum. similiter.

Secunda conclusio.

C patrē meū vellē esse in fouea: t nō vellē patrē meū esse in fouea.

Tertia conclusio.

C Potum venenosum desidero bibere: tamen nō desidero bibere potū
venenosum.

De probatōnibus terminōrum

C Propositionum.

C Mediata: ē que haberet
mediū quo potest p̄bari.

C Unū diata: ē que non habet
mediū quo potest p̄bari. vt hoc ē.
Mediata quintuplex.

C Resolubilis. Exponibilis. Offici. b. l. Descriptibilis. Probabilis per
causas veritatis.

De resolubili propositione.

C Resolubilis est triplex. s. indefinita. particularis: singularis non de-
mōstrativa simplicit̄: q̄ p̄batur sumēdo duo p̄noia demōstrativa simpli-
citer. p̄mū cōforme subiecto pp̄onis resolubilis. t scđm in recto. vt patet

C Indefinita homo currit
hoc currit.
hoc est homo
q̄ homo currit.

in exemplis.

C Particularis	hoc currit.
A lioque homo currit	hoc est aliquis homo.
C Singularis	g
S ortes currit	alioque homo currit.
C Ampliatioe	hoc currit
H omo disputabit	hoc est sortes
C Homo incipit currere	g
	sortes currit.
	hoc disputabit
C Ingentilio casu	hoc est vel erit homo
A ngeli est bona societas	homo incipit currere
C In datiuo casu	g
D eo placeo	Huius est bona societas
C In adverbio	bis est ange' us
A lliquando lego	g
	angeli est bona societas
	huic placeo
	hic est deus
	g
	deo placeo
	nunc lego
	nunc est aliquando
	g
	aliquando lego
	Tunc disputabis'
	tunc est vel erit cras
	g
	cras disputabis
C De disiuncto collectiuc sumpto.	homo vel asinus
	hoc est asinus
	homo est homo vel asinus
	g
	hō vel asinus est asinus. hec est falsa.
C De disiuncto diuisive tento.	hō vel asinus est asinus
	hoc est homo
	g
	hō vel asinus est asinus. hec est vera.
C Ita dicitur de copulato: ut sortes et plato currunt. et de conditionato	vt sortes si est homo est risibilis.
D e particulari indefinita et singulari	negativa.
C Particularis vero indefinita et singularis negativa possunt probari	
dupliciter: primo resolutorie: et hoc ubi subiectum pro aliquo supponit;	
vbi vero pro nullo supponit non potest probari resolutorie: quia minor	
est falsa. Debet igitur tunc aliter probari s. per suū cōtradictoriū: verbi gra	
tia: chimi: ra non est homo: probat̄ hoc modo: iū cōtradictoriū est falsus	
ergo ista est vera. Et iuxta hoc conceditur prim. o.	
	Prima conclusio.

C Minor te & quolibet maior te tu es maior.
Maior te & quolibet minor te tu es minor. Et hoc sumendo istas ut sunt
de copulato subiecto.

Secunda conclusio

C Album potest esse nigrum. **C** Predestinatus potest esse prescitus

C Justus potest esse iniustus.

Tertia conclusio.

C Album sicut quando non sicut album.

C Heri episcopus predicauit quando non predicanus episcopus.

C Justus iniustissime condemnabitur pro peccato suo.

De exponibili.

C Exponibilis propositio multas species: & primo de uniuersalibus affirmatiis est dicendum.

De uniuersali affirmatiis.

C Uniuersalis affirmativa exponitur per duas exponentes. scilicet per presentem & uniuersalem negativam in qua ponit ly quin inter totum subiectum & predictum: & ei subiungitur hoc pronomen relativum ille illud in casu cōsimili subiecto exponibilis.

Ecce exempla

C Quilibet homo currat.

C Homo currat. **E**t nullus est homo quin ille currat
C Quislibet homo interest legere.

C Homo interest legere. **E**t nihil est homo quoniam illius iterat legere
Omnis sacerdos potest esse papa.

C Sacerdos potest esse papa. **E**t nihil est vel potest esse sacerdos
C Ita dicatur de alijs verbis ampliatiis quoniam ille possit esse papa
C Ubique tu es.

C Aliubi es. **E**t nec ubi es quin ibi sis.
C Semper es.

C Aliquando es. **E**t nunquam es quin tunc sis.
C Omnis homo vel asinus est asinus.

C Homo vel asinus est asinus. **E**t nihil est homo vel asinus quoniam
Et isto modo est falsa quod secundum exponentes est falsa. **I**llud sit asinus.
Omnis homo vel asinus est asinus.

C Homo vel asinus est asinus. **E**t nihil est homo quoniam illud vel asinus
Et hoc modo est vera; quia ambe exponentes sunt vere. **N**atus sit asinus.

De vniuersali negatiua

C Uniuersalis negatiua non exponitur: sed probatur dupliciter, scilicet per singulares vel per suum contradictorium.

Primo modo Nullus homo est asinus. Secundo modo

Nec iste homo est asinus nec iste homo
est asinus et isti sunt omnes homines
masculi, ergo nullus homo est.

Sicut ideo corollarij huius est falsum
scilicet illud: aliquis homo est asinus
quod illa ypsilon negatiua est vera.
nullus homo est asinus.

C Ex dictis infero aliquas conclusiones.

Prima conclusio.

C Omne quod deus fecit est in hoc instanti. Similiter.

C Omne quod fuit et erit est nunc. Similiter;

C Omne quod erat est nunc.

Secunda conclusio.

C Sortes est omnis homo hic: et tu sortes hic non est omnis homo. similiter

C Tu es omnis homo hoc modo: et tu hoc modo tu non es omnis homo. similiter.

C Tu es omnis homo videt sortes: et tamen tu non es omnis homo videns hominem.

Tertia conclusio.

C Quilibet singularis huius vniuersalis omnis homo est est vera: et tu non possidet singularis alicuius vniuersalis est vera. Similiter omnis filius huius aialis est asinus: et tu non omnis filius alicuius aialis est asinus: iste omnes propositiones possunt probari exponibiliter; et non sint omnes vniuersitales. Sed ideo eas congregauimus: quia multis locis deseruntur.

De positivo.

C Positivum comprehendit sumpcio per equum: exponit per tres, exponentes duas in ipsis ambo extrema comparationis convenientia et tertio negatiua per negationem sui comparativi: salua suppositione terminorum. Exempla sunt ista

C Tu es ita fortis sicut petrus.

C Tu es fortis Petrus est fortis Non petrus est fortior te.

C Tu es ita fortis sicut omnis homo.

C Tu es fortis Homo est fortis. Non omnis homo est fortior te.

Prima conclusio.

C Tu es ita fortis sicut omnis homo mundi: et tamen non es ita fortis sicut aliquis homo mundi.

Secunda conclusio.

C Diabolus non est ita malus sicut deus: et tu diabolus est pessima creatura.

Tertia conclusio.

C Campanile plus maris est ita magnus sicut tu: et tamen tu non es ita ma-

gnis ficit campanile Diuī marci.

De comparatio*n*o.

C^{on}paratiū exponitur per tres exponētes: duas in quib^s ambo extrema cōparationis cōueniunt & tertia in qua scđm extremā negatur a primo per positum cōparabiliter sumptum: cū nota equalitatis salua suppositione terminorū. Exempla sunt ista.

Ego sū locūdus   Tu es locūdus   Nō tu es ita locūdus sicut ego
Tu es maior omni homīn*c*.

Tu es magnus   hō est magnus   Nō oīs hō ē ita magnus sicut tu

Prima cōclusio.

Ego sum maior oī hoīe mundi: & sum mīnor oī homīne mundi.

Secunda cōclusio.

Tu es melior oī hoīe mundi: & tñ nō oī hoīe mundi tu es melior.

Tertia conclusio.

Ego sūz potētor te & leone: & tamē non sum potentior leone

De superlativo.

Superlatiu*m* pōt dupliciter sumi primo absolute: secūdo respectiue.
Exemplū primi: sortes est fortissimus. Exemplū secundi: sor. est fortiss. il,
lorum, primo modo exponitur per duas exponentes: secundo, per tres;
semper salua suppositione terminorum.

Primo mō Sortes est maximus. Secūdo mō Sor. est maxim⁹ istoꝝ

Sortes est magnus

Sor. nō pōt esse maior
in sua latitudine.

Sortes est magnus

Istū sunt magni
Nō istū sunt ita magni: sed
valde mīnores sorte:

Prima conclusio.

C^{on}decē sunt genera generalissima: & nullū istoru*m* est generalissimum illoru*m*.

Secunda conclusio.

C^{on}Tu es fortissimus istorum: & tamē tu non es fortissimus.

Tertia conclusio.

C^{on}Tu es calidissimus oīus hoīum: & tñ es frigidissimus oīnsum hoīuz,

De differēt: aliud: non idem.

C^{on}Differēt: aliud: non idem. exponitur per tres exponētes: duas affirma
tiuas & tertia negatiuā: salua semp̄ suppositione terminorū: & tēporis idē
titate.

Exempla sunt ista.

Sortes differt ab omni homine.

Sortes est

Homo est.

Et sortes non est omnis homo.

Sortes differt a platone.

C Sortes est

Plato est   Sortes non est plato
Sortes differebat a platone.

C Sortes erat

Et plato erat secum   Et sortes non erat plato
Sortes differt ab antichristo

C Sortes erit

Antichristus erit secum   Et sort. nō erit antichr.
Prima conclusio.

C Tu es aliud a deo: et tamen tu nō es aliud ab aliquo ente

Secunda conclusio

C Tu nō es idem chimere: et tamen tu nō es non idem chimere.

Tertia conclusio.

C Licet in divinis p̄ sit ali⁹ a filio: tñ p̄ nō est aliud a filio. Nā ista p̄
est ali⁹ a filio, pbatur sic: p̄ est: et filius est: et p̄ nō est filii⁹: et hoc est verus:
sed illa p̄ est aliud a filio, pbatur sic: pater est: et filius est: et pater non est
eadē res que est filius. Et hoc est falsus, vñ cōcedit in divinis q̄ p̄ ē idēz
filios: et nō est idē filio: tenedo ly idē in p̄mo in neutra genere: et in secunda
in masculino genere, et id. nō cōtradicunt.

De exceptiis: et primo affirmatiis.

C Exceptiua affirmativa exponit per duas exponentes: in quartū prima
remouet p̄dicatū a parte extra capta: et in secūda affirmatur idē p̄dicatū
cum de subiecto cum parte extra capta infinita. Exempla sunt ista.

Omnis homo preter sortem currit.

Sortes non currit

Omnis homo nō sor.currit.
Ista vero. Nō ois homo preter sor.currit: pbaet per suū cōtradicitoriu⁹.

De exceptiua negatiua.

C Exceptiua negatiua exponit per duas exponentes in quartū p̄ma affir/
matur p̄dicatū de parte extra capta: et in secūda negatur p̄dicatū de subiecto
et in parte extra capta infinitata. Exempla sunt ista.

Nullus homo preter sortem currit.   Omnis homo preter sor.nō currit.

Sor.currit: et Nullus hō nō sor.cur.   Sor.currit: et Omnis hō nō sor.nō
currit.

De exceptiua p̄ propria.

C Ad exceptiua propriā requiriſtūr duo.

Prīmu⁹ q̄ illud a quo sit exce/
p̄cio etet confuse distributine

Secūdu⁹ q̄ pars extra capta sit misnus
communis illo a quo sit exceptio.

C Lovelariu⁹. Non ois exceptiua repugnat sue prefacenti. pater de ista

Omne ens preter chimeram est ens. **A**llud conclarum.
C Dicto exceptiva hz ylm imobilitandi terminū pcedēt, patet de illa
ois hō preter for. cur. ly hō supponit cōfuse distributue imobiliter : qz si
descēderetur fieret exceptiva i propria ppter defectū pme conditionis: z
non haber illā ylm ab aliquo signo nisi a ly ppter ut patet.

Conclusiones.

C Tu nō differs nisi ab aſino: z nō a nullo niſi ab aſino differs. prima
pars p3 qz differs ab aſino: z nō differs ab alio qz ab aſino. prima exponēs
p3. t. tu differs ab aſino: z secunda, pbaſ: qz si nō dec̄ oppositū, tu differs
ab alio qz ab aſino. g. tu non es aliud qz aſin? qd̄ est falsuz. p3 cna ab expo-
nita ad vñā suarū exponentū. Deinde pbaſ qz nō a nullo niſi ab aſino dif-
fers: qz si non dec̄ oppositū qz a nullo niſi ab aſino differs: igit a nullo nō
aſino differs. p3 enīla vt p̄us. z cna līm ē: qz suū dicitorū ē verū. s. ab ali
quo nō aſino differs: qz ab equo. z id ccedit qz nō differs ab alio qz ab aſi-
no: z tñ ab alio qz ab aſino differs.

De exclusiuis.

C Quicq; modis exclusiue fieri possunt sine negatione sequēte. primo
cum nota exclusionis precedit z cadit supra subiectū tm̄: z exponitur per
copulatum. exēplū: tm̄ for. currat. sortes z nihil non for. currat: ita qz sit co-
pulatum z nō copulatiua. Secundo cū cadit supra totū. z tunc exponitur
per copulatiuum. **E**xemplum.

C Im̄ sortes currat.

C Sortes currat.
illa vocatur preiacens.

Et nihil non for. currat.

illa est negatiua de subicō infinito.

C Tertio cū nota exclusionis cadit inter partes subiecti z tunc exponi-
tur per copulatiū. verbi gratia.

C Sortes tm̄ disputat placet.

Sortes disputans.

Et non non disputans placet.

C Quarto cū nota est inter subiectū p̄dicati: siue pcedat siue sequitur.
copulā principale z tunc probatur per copulatiuum. verbi gratia.

C Sortes tm̄ est homo.

Sortes est homo.

C Sortes est tm̄ homo

Et sortes non est non homo: ita

qz vna negatio sit ad verbū principale z alia insinuatio ad p̄dicatum.

C Quinto cū nota exclusionis est inter ptes p̄dicati: z tunc exponiur qz
copulatiū. v. gr̄a.

Sortes est aial tm̄ bipes.

Sortes est animal bipes

Et for. non est aial non bipes ita

qz cadat infinitatio vbi nota exclusionis prius erat.

C Ultra istos qnq; modos sine neḡne sequēte: fiunt alij q̄tuor: cū neḡne
sequēte de quibus p ordine dātur exēpla z expositiones: pmo cū nota p̄ce-
dit z soluz cadit supra subiectū: z tunc exponiur per copulatiū. v. gratia

C Tm̄ sortes non currit.

C Sortes Et nihil non sortes nō cur.
Et ista significat q̄ illud quod est sortes et non aliud q̄ sortes id dico non currit. Secundo, cum cadit in totam propositionem, tunc probatur per copulatiuam mediante signo distributivo affirmativo hoc modo

C Tm̄ sortes non currit

C Sortes non currit Et quodlibet nō sor:cur.
C Tertia cū cadit iter ptes subiecti et tūc pbaſ p copulatiꝫ, vt in exemplo
C Sortes tm̄ disputans nō currit.

C Sortes disputans Et non nō disputans non currit
C Quarto, cum nota est inter subiectum et predicatum et precedit copi-
lam tunc probatur per copulatiuam.

C Sortes tm̄ non disputans

Sortes nō ē disputans Et sor. ē quodlibet non disputans

C Quinti modi nō potest dari regula cū negatione sequente: quia tunc neḡ sequeretur verbū principale et sic eēt potius iſinitarō q̄ ne. Et si dicitur q̄ posset adhuc dari alia exclusiva que nō efficit alię dictiorū. ix. modorum. s. cū ly tñ̄ sequeret totā propōnem. vt dicendo bō ē ridens tm̄ huic dicitur q̄ illa reducitur ad quartū modū p̄l̄ positiꝫ, nam ista equivalent ad bonum intellectū. sor. est ridens tm̄, et sor. est tm̄ ridens: itaq. ix. exclusiarum sūc ordinis seu modi inuicē nō coincidentes: et nō p̄nt esse plures: quia nō vi-
detur quomodo aliter possit exclusionis nota in propositione ponit.

prima conclusio

C Tu tm̄ es homo. et tamen non tantum tu es homo

Seconda conclusio

C Tñ̄ sor. currit, et nō tantum sor. currit. dato q̄ ly tantum cadat sa-
lum supra subiectum in prima: et in secunda supra totam propositionem

Tertia conclusio

C Ista proposicio bō ē assns p̄cē significat verum et falso: possibile et im-
possibile:imo necessarium et impossibile.

C Postremo hic aduerte q̄ dictio exclusiva quando cadit supra tertius
pluralis numeri potest exponi dupliciter, primo per notam infinitatis se-
cundo per notam pluralitatis, verbi gratia.

C Tm̄ duodecim sunt apl̄ dei.

C Duodecim sūt apl̄ dei.
et nulla non duodecim sunt
apl̄ dei, et hec est falsa

C Duodecim sunt apostoli dei,
et non plures q̄ duodecim sunt
apostoli dei; et hoc modo est vera

De reduplicatiis

C Nota quod iste note siue dictiones. s. inq̄stum: prout: per se: fin qd: p̄nt teneri dupliciter, primo specificatiue. sc̄do reduplicatiue: primo modo nō exponuntur sed describuntur: sicut ego peto a te pecuniam inquantuz be res. i. ego peto a te pecuniam ea ratione quā heres. Secundo modo expo nuntur per tres exponentes duas absolutas et tertiam conditionataz trā sc̄derent: ut in exemplis p̄z manifestesc.

Et sine negatione sequente.

C Sortes inq̄stum homo est animal.

Sortes ē homo   **S**ortes ē animal   Et si aliquid ē hō illud ēst al.

C Homo inq̄stum homo nō ē angelus   Et negatiō sequēte

hō est homo   hō non ē angelus   Et si aliquid ē hō id nō ē angelus

C Si vero negatio precedit notam reduplicatiis: tunc nō exponitur sed probatur vel iprobatur p̄ suū cōtradictoriū verbi gratia: volo probare q̄ bec est vera: sortes non inq̄stum homo est sortes. arguo sic: sum cōtra tradictoriū est falsum scilicet sortes inquantum homo ē sortes. q̄ bec ē vera scilicet sor. non inq̄stum homo est sor. consequentia tenet per legem contradictoriorum. antecedens patet exponendo:

Prima conclusio.

C Deus homo est infinitus et imensus: et tamen deus homo non inq̄stum homo est infinitus et invenus.   Secunda conclusio

C Sortes inq̄stum homo est risibillis: et tamen sortes non inq̄stum ani mal est risibillis.   Tertia conclusio.

C Allqua inq̄stum conueniūt differūt: et tñ nō aliq̄ inq̄stum conueniunt differunt: tenendo in prima ly inq̄stum reduplicatiue: et in secunda specifi catiue. **C** Similiter cōceditur q̄ ens inq̄stum ens ē subiectuz metaphysice: tenendo ly inq̄stum specificatiue: et tamen ens non inq̄stum ens ē sub lectum metaphysice: tenendo ly inq̄stum reduplicatiue.

De immediate

C Immediate exponitur per duas exponentes: videlicet per primam p̄ facientē: et secundam vniuersalem negatiōnē correspondēt in his modum. Sine negatione sequente et de futuro:

C Immediate post hoc erit antichristus.

Post hoc erit antichristus

Et nullum erit instans post hoc
quā inter illud et hoc erit antichristus

De immediate sine negatione de p̄fecto.

C Immediate ante hoc fuit antichristus.

Ante hoc fuit antichristus

Et nullum fuit instans ante hoc: quia
inter illud et hoc fuerit antichristus

De immediate cum negatione sequenti

C Immediate post hoc tu non eris papa

Post hoc tu non eris papa

Et nullum erit instans post hoc: quia
inter illud et hoc tu non eris papa

Ita dicatur de preterito suo modo.

C Si vero negatio procedat tunc non exponitur sed mox consueto probatur per suis contradictorium: ut hec est falsa. Immediate post hoc tu eris papa. ergo ista negativa est vera: sed immediate post hoc tu eris papa. sicut ista est falsa.

Immediate post hoc tu non eris bona ergo ista est vera: non immediate post hoc tu non eris bona.

Prima conclusio

C Immediate post hec duo si dictoria inveniuntur: dicentur erit vera et falsa: et tamen non sicut erit vera nec falsa.

Seunda conclusio

C Immediate post hoc erit aliquid instantiae: quod non immediate sed mediate post hoc erit.

Tertia conclusio

C Immediate post hoc aliqua pars huius spaciis erit praetexta: et tamen nulla pars huius spaciis immediate post hoc erit praetexta

De necessario

C Necessario exponitur per duas exponentes. scilicet per primam prelatentem et secundam per oppositas qualitates. Nam exigentiam verbis vel in exemplo patet.

De necessario de presenti affirmativa

C Necessario deus est.

Deus est

Et non potest esse quin deus sit.

Cum negatione sequenti et de primiti

C Necessario vacuum non est.

Vacuum non est

Et non potest esse quod vacuum sit.

De preterito affirmativa

C Necessario deus fuit

Deus fuit

Et non potest esse quin deus fuerit

De futuro cum negatione sequenti,

C Necessario chimera non erit

Chimera non erit

Et non poterit esse q̄ chimera erit
CSi vero negatio precedat: tūc nō expōltur: sed p̄ sui cōdictoriū pbatur
vel iprobatur. verbū grā: hec ē vera: nō necessario chimera ē: quia bec est
falsa: necessario chimera ē.

CNon necessario tu es: tamen necessario tu es sumendo ly necessario
In p̄ma adverbialiter: t̄ in sc̄da noialiter t̄ casus ablativū: q̄ sic d̄s resolutus

Seconda conclusio

CNecessario aliquid est quod cōtingenter ē t̄ tñ nihil quod necessario
ē contingenter ē

Tertia conclusio

CNecessario tu curris vel tu non curris: tamen nec necessario tu cur-
ris: nec necessario tu non curris.

De contingenter.

CContingenter s̄t̄ exponitur p̄ duas exponētes: p̄lmā prefacentem &
secundam per oppositas qualitates p̄m̄ exigentiam verbī.

De contingenter affirmatiue de presenti.

CContingenter sortes est.

CSortes est

Et potest esse q̄ sortes non s̄t̄.

De preterito affirmatiue

CContingenter antichristus non est

Antichristus non est.

Et potest esse q̄ antichristus s̄t̄.

De preterito affirmatiue

CContingenter adam fuit.

Adam fuit

Et potuit esse q̄ adam non fuerit

De futuro negatiue

Contingenter tu non saluaberis.

Tu non saluaberis

Et poterit esse q̄ tu saluaberis

Si vero negatio precedat: nō exponit: sed more p̄d̄cō p̄ sui cōtradictoriū
pbatur vel iprobatur. h̄bi grā: hec ē ha. Cōtingēter. sortes nō saluabitur
q̄ bec ē falsa. Nā cōtingēter sortes n̄ saluabif

Prima conclusio

COmnis homo cōtingēter est: tamen nō contingēter: s̄mo necessario
omnis homo est.

Seconda conclusio

CContingēter tu curris: tamen nō contingēter tu curris vel tu non
curris

Tertia conclusio

CContingēter deus fuit in a instanti: t̄ n̄ in a instanti deus necessario fuit

De ab eterno.

C Ab eterno noialiter resoluſ: sed ad uerbis aliter pro eternaliter exponit per duas exponentes fin exigentia verbis hoc modo. Exemplis de preterito.

C Ab eterno deus fuit.

A nte aliquod tempus deus fuit

Et nō est vel fuit aliquod tempus finitus quin p^{ro} illud aia intellectua erit

De futuro.

C Ab eterno aia intellectua erit.

C post aliquod tempus aia intellectua erit - **E**t nō ē vel erit aliquod tempus finitus quin p^{ro} illud aia intellectua erit

C Si vero negatio sequeret eodem modo exponit. si vero procedit per suum contradictorium probatur vel improbatur.

prima conclusio.

C Ab eterno tu fuisti: et tamen non eternaliter tu fuisti.

Secunda conclusio.

C Ab eterno fuit aliquod instantes. et tamen nullum instantem fuit ab eterno.

Tertia conclusio.

C Eternaliter erit aliquid quod nō eternaliter erit.

De semper.

C Semper sumitur duobus modis p^{ro}mo simpliciter pro omni tempore differentia; et sic semper propositione talis in qua ponitur ly semper est falsa. scđo respectu non pro omni tempore sed fin exigentiam verbis. v. gratia

De semper absolute.

C Semper deus fuit.

Alliquando deus fuit

Et nō ē vel fuit vel erit aliquod aliquid quin tunc deus fuerit

De semper respectu de presenti.

C Semper tu es.

Alliquando tu es

Et nō es aliquod aliquid quin tunc tu sis

De preterito.

C Semper deus fuit

Alliquando deus fuit.

Et nō fuit aliquod aliquid quin tunc deus fuerit

De futuro.

C Semper deus erit

Aliquando deus erit   Et nō erit aliqd aliquādo qn tūc deus erit.

C Si negatio sequitur eodē mō expōitur. si vero pcedat pbatur vt prīus dicū est. s. cōtradictoꝝ suū.   prima conclusio

C Semper fuit aliqua dies: t nulla dies semper fuit.   Secunda conclusio

C Omne quod mouetur semper se habet vno modo   Tertia conclusio

C Semper erit alius bō: t tamē nullus bō vñuet vltra ducentos annos.

De totus

C Totus duplicitē pōt teneri: pmo mō sincathegorematice: t tantum valet quātū hoc cōplexiū quelibet ps: t tūc est exponibilis. sicut vñis affir matiua iplicite. scđo cathegorematice t valet tm quantum ens comple tum siue pfectū cui nihil deest. Cnēt autē pmo mō quādō pcedit nullo cathegoremate pcedente implicite nec explicite: vt totus sortes est albus. Secundo mō tenet qn̄ aliqd cathegorema precedit ly totus: vt sor. est to tus albus. i. sor. ē quoddā ens pfectū cui nihil de est in albedine. sor. totus est bō. vel sor. est totus bō. i. sor. est bō pfectus cui nihil deest in bianitate

C De totus sincathegoremati ne sequenti.

Totus sortes est aliqd sortis

Pars sortis est aliqd sortis   Et nulla est pars sor. qn l° sit aliqd sor.

C Si vero negatio sequit̄ ly totus: vt totus sor. nō ē albus. nō exponit: q̄r equalē vñi negatiue: sed probat p singularia vel p cōtradictioꝝ: vt dēs fuit supra Similiter si negatio precedit ly totus probat p cōtradictoriis

Prima conclusio

C Licet totus sortes sit aliqd sortis: nō tamē totus sor. est minor sorte q̄r aia intellectiua nō est minor cū nō sit quanta: t corpus totum sor. non ē minus sorte   Secunda conclusio

C Licet totus sortes sit pars sortis: non tamen totus bō est pars sortis   Tertia conclusio

C In capite tuo est totum quod est in mundo: similiter in anima tua est tota sapientia mundi: nō tñ totum quod est in mundo ē in capite tuo. nec to ta sapientia mundi est in anima tua.

De infinito

C Infinitus sit̄ p̄t teneri dupl̄: sincathegorematice t cathegorematice. cathegorematice valet tantum quantum vñu ens sine pncipio t siñ

sine, et sic non exponitur. **C** Sinca theorematice quoniam precedit nullo carbo
ge remate precedente, et tunc potest dupliciter exponi:
promo in singulari   Infinitum tempus est clapsum   2o modo in singulari

Aliquatum tempus est clapsum
Est dupli ad illud: et tripli
ad illud: et sic in infinitum.

Aliquatum tempus est clapsum: Et
nullum est vel sicut aliquatum tem-
pus finitus clapsum quoniam malum
illo sit clapsum.

promo in pluri numero **C** Infinita sunt finita   2o modo in plurali numeris

Sinista sunt finita: et in duplo
plura: et in triplo plura: et sic in
infinitum sunt finita.

Sinista sunt finita: et non sunt
tot finita quoniam plura illi sunt
finita

C Si vero negatio sequatur aut precedat probatur sicut totus.

Prima conclusio

Infinitum corpus potest deus producere: et non tamen non potest producere cor-
pus infinitum: quod enim corpus est figuratum ergo finitum. quia termino vel ter-
minis clausum.

Secunda conclusio

C Infinitus numerus est finitus. et tamen nullus numerus finitus est infinitus.
sicut infinitis finita sunt plura: et tamen nulla finita plura sunt infinitis.

Tertia conclusio

C Infinitum numerum potes numerare: et tamen non potes numerare
numerum infinitum.

De officiabilibus

C Propositio officiabilis est cuius dictum sine oficio infinitiva determinari,
naturam per terminum modalem vel concernentem actum mentis in sensu
composito: hoc modo.

C Possibile est se currere.

Hec propositum est officiabile: se currere significat adequate se currere
C Necesse est deum esse

Hec propositum est necessaria: deus est que adequate significat verum esse
per se homo est animal

Hec propositum est per se: homo est animal que adequate significat hominem
esse animal.

C Per se primo homo est risibilis

Hec propositum est per se: homo est risibilis que adequate significat hominem
esse risibilem.

C Per se non primo homo est risibilis

Hec propō ē per se nō p̄: s̄or. ē r̄sibilis que adequate significat s̄or. eē
C Per accidens homo est albus r̄sibilem.

Hec propō ē per accidens. bō ē albus q̄ adequate significat hoīz eē albus
C Scio deum esse

Hec propō ē scita a me. d̄eūs ē que adequate significat d̄eūm esse
C Intellectum ē a me sorte in sedere

Hec propō ē intellecta a me: s̄or. sedet q̄ adequate significat s̄or. sedere
C Dubium ē mībi regem sedere

Hec propō ē mībi dubia: rex sedet que adequate significat regē sedere
Prima conclusio

C Album pōt esse n̄ grum: t̄ n̄ īpossiblē ē album esse n̄ grū. Similiter
predestinatus pōt esse prescitus: t̄ n̄ īpossiblē ē predestinatū esse prescitus
Secunda conclusio

C Omnem hoīem cōtingens ē esse: tamen necesse ē oēm hominem esse:
sicut īmpossiblē ē oēm hoīem non esse: t̄ n̄ omnem hoīem possibile ē nō
esse.

Tertia conclusio

C Tu scis alterū istoruī eē verum: demonstratis duobus cōtradictorijs
tibi dubijs: t̄ tamen neutrum illorū scis esse verum: Similiter s̄or. īcio eē
coram me: t̄ tamen nescio sortem esse in rerum natura

Hic nota q̄ isti termini: necessarium: contingens rc. p̄it sumi duobus mo-
dis. primo resolubiliter: vt sunt quedam adiectiva substantiata in ne-
tro genere. secundo officiabiliter vt determinant orationē l̄ infinitum
quasi suum substantiū siue subjectū. Et iuxta hoc cōceditur q̄ necessari-
um est q̄ d̄eūs nūc fuit nec erit nec ē: t̄ n̄ necessariū ē d̄eū fuisse fore r̄
eē. Si l̄ possibile ē q̄ nihil fuit nec erit nec ē: t̄ n̄ īpossible ē nihil fuisse
fore r̄ eē. C Similiter ly necessario pōt teneri dupliciter. s. resolubiliter
vt. sic casus datui vel ablatui: t̄ expon: vt p̄i? patuit. t̄ iuxta pdicta oce-
duntur aliisque conclusiones quarum prima est illa.

Prima conclusio

C Necessario tu fuisti productus: t̄ tamen non necessario: imo contin- /
genter tu fuisti productus.

Secunda conclusio

C Necesse ē te fuisse t̄ tamen non necessario: imo contingenter tu fuisti.

Tertia conclusio

C Necessario aliquid est quod contingenter est: t̄ tamen nihil quod ne-
cessario est contingenter est.

De descriptibili propositione

C Propositio describibilis est in qua terminus concernentes actum mentis determinat incomplexum: Et potest esse duplèciter: quia vel illud incomplexum non est signum complexi, vel est signum complexi.

Si incomplexum non est signum complexi: sic describitur

C Lognosco sor.

Lognosco aliquid ea ratione qua sor.

C Intelligo bonum

Intelligo aliquid ea rōe qua bonum.

C Desidero scientiam

Desidero aliquid ea rōe qua scientia

C Recordor matris mee

Recordor alicuius ea rōe qua mīrā

C Imaginor montē aureum

Imaginor aliquid ea ratōe qua mons

aureus

C Si vero incomplexum est signum complexi: sic describitur:

Scio a propositione

Scio adequatum significatum a propōsi^tioⁿe quod scio adēq^{ue}te significari

C Dubito a t b propositiones

/per a

Dubito significata adequata a t b propōnūm que scio adēquate significari per a t b propositiones

C Credo hanc propositionem

Credo adequatum significatum huius ppōsi^tioⁿe q̄ scio adēquate significari

Isti credunt multas propositiones

/per hanc

Credunt isti adēquata significata multarum propositionum que ipsi credunt adēquate significari per illas

C Nota q̄ ista verba: scio: credo: dubito non possunt determinare rōe nisi complexum implicite vel explicite: ynde non bene dicitur: scio sortem: s̄z alia verba vt intelligo: cognosco: possunt indifferenter determinare complexum et incomplexum; nam indifferenter possumus dicere: intelligo sor tem: intelligo a propositionem: et intelligo sortem currere

Prima conclusio

C Deum trinum et unum cognovit aristoteles: et tamen aristoteles non cognovit deum trinum et unum

Secunda conclusio

C Et si iudeus odit christum tamē christum non odit. Nam
Tertia conclusio

C Venientem cognosco: et tamen non cognosco venientem.

De probabilibus per casus et eritatis

C Probabilis per casus veritatis est illa propōsi^tio que h̄i multas causas versans disiunctive supras. sicut incipit: definit. et ablatius in consequentia.

De incipit.

C Incipit probatur per disiunctiuam cōpositam ex duabus copulatiōnēs
quād prima sit ex affirmatiōna de p̄sūt̄: et negatiōna de p̄terito: et secunda ex
negatiōna de p̄sēnti: et affirmatiōna de futuro vī:

C Sortes incipit esse albus

Sortes est albus: Et nō sīm
mediate anī istās qđ ē p̄sēas
sortes fūit albus.

vel

Sortes nō est albus: Et im
mediate post hoc istās qđ ē
p̄sē sortes erit albus.

Prīma conclusiō

C Tu incipis esse albus: et non incipit esse coloratus

Secunda conclusiō

C Incipit esse omne quod est: et tñ nō omne quod est incipit esse: nec inci
pit esse aliiquid quod est: licet aliiquid quod est incipit esse

Tertia conclusiō

C Tu incipis videre quemlibet hominem: et nullum hominem incipis
videre: nec aliquem hominem incipis videre: nec incipis videre aliquem
hominem.

De Desinit

C Desinit p̄betur p̄ disiunctiuam cōpositē ex contradictorijs copulatiōnēs
ad incipit: quarum prima sit ex affirmatiōna de p̄sēnti et negatiōna de futu
ro: et scđa ex negatiōna de p̄sūt̄ et affirmatiōna de p̄terito verbi gratia:

Sortes desinit esse

Sortes est: et immediate post
istās, quod est p̄sē sortes nō erit

vel

Sortes non est: et immediate
anī hoc istās qđ ē p̄sē sortes fūit

Prīma conclusiō

C Deus desinit esse in hoc instanti: et tamen in hoc instanti deus non desi
nit esse.

Secunda conclusiō

C Licet deus desinit esse in hoc instanti: tamen nō desinit esse in aliquo
instanti.

Tertia conclusiō

C Tu desinis scire omnēm propositionēm: et non desinis scire aliquam
nec aliquam desinis scire.

De ablatiōne in consequentiā

C Ablatiōne in consequentiā probatur per disiunctiuam ex temporali:
conditionali et causali cōpositam. verbi gratia

Sole oriente fūit dies

Quia sol orīt̄ fūit dies vel Si sol orīt̄ fūit dies vel Qñ sol orīt̄ fūit dies

Prīma conclusiō

C Nō aliquo hōte currēt̄ tu es asin⁹. nec nullo hōte currēt̄ tu es asin⁹

Nō seḡt̄ n̄ aliquo hōte currēt̄ tu es asin⁹. ḡ n̄lo hōte currēt̄ tu es asin⁹

Secunda conclusio.

C *L*z nō aliq̄ hoie currēte tu es asin⁹. tñ aliq̄ hoie currēte tu nō es asin⁹
C Nota q̄ q̄cung⁹ ppō pbat copulariue siue resolubilit̄ siue exponibili-
ter siue officiabilis siue discriptibiliter ei⁹ Ȑdictoriū est pbabile p̄ cās ve-
ritatis. s. p̄ d̄sūnctiuā cōpositā ex partib⁹ Ȑdictorijs. v. grā hec ppō: sor.
nō currir pbat per hāc d̄sūnctiuā hoc nō currit vel hoc nō est sor. q̄ hec
ppō sc̄z es currīt que est sua Ȑdictoria pbat p̄ hāc copulatiuā: hoc cur-
rit et hoc est sor. rita dicas de officiabilib⁹ expōibilib⁹ et descriptibilib⁹.
C Nota q̄ omnia verba preter substantiua dicuntur adiectiua: et possunt
adiectiua probari resolutorie per sumes est: et participium proportions
cum. verbi gratia: probatur sit resolutorie

Sorites est currens.

ḡ sor. currīt. ecōuerso sequit̄.

Sorites currīt

ḡ sor. est currens.

C In prima arguitur a resoluēte ad resolutā in scđa ecōuerso.

C Post oia p̄dicta vobes diligēter aduertere cuz ppōnt̄ tibi aliq̄ ppō
stratum debes videre an sit mediata an īmediata. si est īmediata nō potest
pbari: q̄ ad sensu vel intellectu est per se nota: et Ȑ negātes p̄ se nō nō est
amplius disputādū. si vero est mediata debes videre an sit affīr̄a vel ne-
gatiua. si est negatiua debes eā pbare p̄ cās veritatis: aut per Ȑdictoriū:
aut p̄ singulares: vt supcri⁹ dicū est. si vero ē affīrmatio tua vide an sit
cathegorica vel ypōtheticā. si cathegorica vide primū terminū mediatus
et ab eo debes inchoare ppōnis pbationē: q̄ a p̄mo termino mediato sē-
per inchoanda est ppōnis pbatio: et nō per saltū debes ppōnes pbare:
q̄ siue multe deceptions exponēdo ppōne nō exponibile sed resolubi-
lez et ecōuerso. v. grā. ista ppō aliq̄d albū incipit esse sorites: est resoluēda
rōne de ly aliq̄d albū et nō pbanda rōne de ly incipit per causas veritatis.
Appello autē primū terminū nō fīm sitū sed fīm denotationē: vt in modali-
bus sepe modus fīm sitū est ultimus: et tñ scđa denotationē est primus. si
mīliter in ypōtheticis nota ypōtheticā fīm sitū quasi semp est media: et p̄z
denotationē est p̄ma. Facta autē pbatioē primi termini debes gradatiz p̄-
cedere ad aliū si q̄s est: et si donec oēs termini mediati ppōnis cathegori-
ce fuerint fīm ex gentia declarati. si vero ppō fuerit ypōtheticā tūc vide
an sit cathegorice vel ypōtheticā pbanda. si cathegorice: tūc pba eam si
cut dixi de cathegorica. v. grā. Nec essario tu currīs vel tu nō currīs: si ly
necessario cadat in totū: lz ista sit ypōheticā d̄sūnctiuā cū in ea conin-
gantur plures cathegorice per notam d̄sūnctionis: tñ nō est ypōheticā
d̄sūnctiuā pbāda: sed cathegorice exponibiliter hoc modo.

C Necessario tu currīs vel tu nō currīs.

Ta currīs vel tu nō currīs

**Et nō potest esse quin tu cur-
ras vel tu non curras,**

C Similiter ista: necessarium est te moueri si tu curris: si ly necessarius cadat in totum: iz sit hypothetica conditionalis: tamen non est hypothetice conditionaliter probanda: sed more cathegorico officiabiliter offerenda hoc modo. Hec propositio est necessaria: tu moueri si tu curris que adequate significat te moueri: si tu curris ergo tc.

C Ubi vero sit hypothetica hypothetice probanda: tunc aut copulatiue aut disiunctiue aut conditionaliter sicut dictum est in capitulo de hypotheticis debes inferre hypotheticam esse veram vel falsam: possibile vel impossibile: necessariam vel contingentem. verbi gratia: Altera pars principalis huius disiunctiue affirmatiue est vera. ergo huc disiunctiue est vera. et sic nulla propo erit quod tibi occurret: si sit probabile: quam statim inferre non possis.

De sequentius tractatus quartus.

C Consequentia est illatio consequentis ex antecedente: ut homo currit ergo animal currit. Antecedens est illud quod precedit notam illationis. Consequens est illud quod sequitur. Ly ergo vel ly igitur est nota illationis.

Consequentialia alia.

C Bona est illa in qua oppositum consequentis repugnat antequam homo currit ergo animal currit: quod hec repugnat homo currit et nullum animal currit.

C Mala est illa in qua oppositum consequentis non repugnat antecedenti siue stat cum eo: ut tu es homo ergo tu es rex. quia non repugnat te esse hominem et non regem.

Bonarum alia.

C Formalis est illa in qua oppositum consequentis formaliter repugnat antecedenti. ut tu curras enim si tu moueris. quod te currere et non moueri formaliter repugnat.

C Materialis est illa in qua oppositum consequentis materialiter repugnat antecedenti: ut nullus deus est: ergo nullus homo est: quod nullus deus esse et aliquem hominem esse materialiter repugnat.

C Illa discuntur formaliter repugnare que nec realiter nec conceptibliter possunt simul stare absque contradictione manifesta: ut te currere et non moueri.

C Illa autem discuntur materialiter repugnare que Iz realiter non possunt simul stare: conceptibliter tamen possunt simul stare absque contradictione manifesta ut nullum deum esse et aliquem hominem esse: que non possunt simul stare realiter. quia nullum deum esse est impossibile. tamen apud intellectum non manifeste repugnant: sicut apud illos qui negant deum esse.

C Consequentes bone et materialis sunt due regule.

Prima regula.

C Ex impossibili sequitur quodlibet; ut homo est asinus ergo tu curris.

Secunda regula

C Necessarium sequit ad quodlibet; ut tu curris ergo homo est animal;
C Pro quibus regulis nota; qd impossibile cuilibet repugnat: immo sibi ipsius quia impossibile non potest esse ergo cuiuslibet illarum oiarum op-
positum ointio repugnat anti. Et intelliguntur iste due regule dummodo
no arguatur fr aliquid modum alicuius ointie bone et formalis de qui/
bus modis inferius dicet. Hbi gratia: ho e asinus ergo ho e animal; illa conse-
quentia et bona et formalis: no obstante qd an sit impossibile et ointis necessa-
rium: qd arguitur ab inferiori ad suum superius sine impedimentoo.

De diuisione cōsequente et bona ^{for} _{mat}

Bonarum formalium.

De forma est illa cui que-
libet cōsilia informa est
bona. ut homo currat ergo animal
currat: qd sequitur albedo vi-
detur ergo color videt: Tu cur-
ris ergo tu moueris.

C Ille ointie sunt coosimiles in forma que h̄t̄ consumilē modū arguendi:
et antia et cōsequentia eiusdem denotationis: no quo ad verum vel falsum
possibile vel impossibile necessariis vel contingens: sed quo ad alias deno-
minationes propōns: sicut qualitatem quantitatem: de secundo vel tertio
adiacente: de simplici vel compósito: subiecto vel predicato.

C Corollarium. Omnis cōsequentia bona de forma est formalis et no ecō
uerso: ynde quelz istarum e formalis et no de forma: tñ principium est ergo
no tñ principium est: tñ pater est e ergo no tñ pater est. et sic de alijs cor-
relatiis. Similiter tu credis p̄cise qd alijs homo decipitur ergo aliquis
homo decipitur: Tu credis p̄cise qd tu deciperis ergo tu deciperis. Si-
militer tu scis te esse lapidem ergo tu non scis te esse lapidem. et sic de ali-
is consimilibus.

Generales regule ointia et bona ^{ruz et for} _{mallum.}

Prima regula

C Si alcusus ointie contradicitoriaz consequentis est illa tñ dicatorij
antecedentis itia est bona: ut homo currat. ergo animal currat. qd bene
sequitur: nullum animal currat. ergo nihil quod est homo currat.

C Corollarium. Si alicul ointie dicatorij ointis no e illarum dicatorij ointis
ointia no valer: ut tu loqueris ergo tu disputas. qd no sequit: tu no dispu-
tas ergo tu no loqueris.

Secunda regula

C Si alcusus cōsequētie bonae antecedētes est verū: et cōsequēs similiter

est verum. Ex falsis verū ex veris nūl nisi verū ut patet per Aristotelem
in libro prior.

C Si alicuius cōntie bone sequēs est falsus: et aīs simillim
est sūt: vt tu es aīs: g tu nō es bō. Secundū corclariū.

C Si alicuius cōntie aīs ē verū et aīs sūt: mā nō valit: iō nō sequit̄ tu g
es deus nō es bō: g tu nō es bō. Tertia regula.

C Si alicuius cōntie bone aīs ē necessariū: et aīs sūt̄ est necessariū: vt bō
est: ergo animal est. Primū corclariū:

C Si alicuius cōntie bone aīs nō est necessariū: et aīs nō ē necessariū:
vt tu es bō ergo tu es aīs. Secundū corclariū.

C Si alicuius cōntie aīs ē necessariū: et aīs nō ē necessariū cōntia nō valit:
ideo nō sequit̄. oīs homo est aīs: ergo iste homo est animal.

Quarta regula.

C Si alicuius cōntie bone aīs ē possibile: et aīs ē possibile: vt tu es papa: g
tu es summus sacerdos. Primū corclariū.

C Si alicuius cōsequētie bone aīs nō est possibile: nec aīs: vt bō ē aīs:
ergo homo est rūdibilis. Secundū corclariū.

C Si alicuius cōntie aīs ē possibile: et aīs ē possibile: g nō valit: vñ nō
sequitur: omne vigilas est aīsus: g sortes vigilans est aīsus.

Quinta regula.

C Si alqua cōna est bona et aliquid sequitur ad cōsequēs illud idē sequit̄
ad antecedēs. vnde bene sequitur homo currat ergo animal currat ad
qđ sequit̄ qđ corpus currat. iō ad illud aīs bō currat: sequit̄ qđ corp̄ currat.

Primū corclariū.

C Quicqd antecedit ad aīs cōsequētie bone: antecedit ad cōsequēs: qđ
sequit̄ bō currat: g aīs currat: et sortes currat: antecedit ad illā: bō currat.
iō antecedit ad cosequēs: qđ bene sequit̄: sortes currat: ergo aīs currat.

Secundū corclariū.

C A primo ad ultimū qđ oīs cōsequētie intermedie sunt bonae et forma/
les: et nō variate est bona cōsequētia et formalis: vt bō currat: ergo animal
currat: aīs currat: ergo corpus currat: iō sequit̄ bō currat: g corpus currat.
Sūt etiā cōsequētie bone intermedie et nō variate: qđ cōsequēs prioris cō/
sequētie est precise antecedēs posterioris cōsequētie. ideo nō sequitur: si
in nullo loco es tu nō es rome: si nō es rome et es alibi: ergo alicubi es. ali/
cubi es ergo in aliquo loco es. et tamen nō sequitur de pmo ad ultimū: si
nullo loco es in aliquo loco es. Septima regula.

C Si aliqua cōsequētia ē bona et aliqd stat cū aīte illud idē stat cū cō/
sequēt. h. ḡra: oīs bō currat: g bō currat cū aīte stat g nullus aīsus mo/
uac̄. iō stat cū cōntie. Corclariū.

C Quicquid repugnat cōsequēti cōsequētie bone: repugnat antecedē
ti: vt tu curris: ergo tu moueris: te non moueri repugnas cōsequēti: ideo
repugnat antecedenti.

Septima regula.

CSi aliqua cōsequētia ē bona: t̄ scita a te esse bona: t̄ aīs ē antecedētū
sequens sīl̄ est antecedētū. Et notātēr dī scita a te esse bona q̄būl̄ se
quētē bone. luna eclīpsatur. ergo terra interponit̄ inter solem t̄ lunā. an
tcedētis est concedētū eti j̄ i rusticis. t̄ tñ consequētis non est conce
dētū n̄ sī sapientibus.

Cprīmū correlariū. Si alicuius cōsequētis bone scite a te esse talis
consequētis est negandū. antecedētis similiter est negandū. vt hō est ass
nus. ergo homo est rūdibilis.

CSecundū correlariū. Si alicuius īne. aīs est concedētū t̄ conse
quētis negandū. consequētia nō est bona: vel ne scita.

Octava regula

CSi aliqua cōsequētia est bona. scita a te ē bona. t̄ antecedētis ē scitū
a te n̄ sīl̄ est scitum a te. **P**rīmū correlariū.

CSi alicuius sequētē bone. scite a te esse bone. consequētis ē a te nesci
tum. t̄ antecedētis ē a te nescitū: vt sortes est p̄destinatus: ergo morietur
in gratia. **S**ecundū correlariū

CSi alicuius sequētē antecedētis est a te scitum. t̄ sequētis nescitū
consequētia nō ē bona vel nescita.

Regule particula res pñaruz bonarū for malium.

Prīma regula

CAb inferiō ad suū supērius. affirmatiū. t̄ sine distributione: t̄ sine si
gno cōfusionis impēdiente: est bona sequētia. vt hō currit ergo animal
currit. **S**econda regula

CAb inferiō ad suū supērius cōfuse tm̄ mobiliter: est bona īna. q̄ bene se
quis oīs hō ē aīal. ergo oīs hō est substātia. sīl̄ sequit̄ tm̄ hō currit. ergo
tm̄ aīal currit. **T**ertia regula

CAb inferiō ad suū supērius cōfuse tm̄ immobilitē: nō valet sequētia
vnde nō sequit̄. si tu es aīinus tu es rūdibilis: ergo si tu es aīal tu es rūdi
bilis. contingenter iste hō est aīal. ergo contingenter hō est animal.

Quarta regula

CAb inferiō ad suū supērius negatiū postposita cū debito medio: est
bonū argumētū. vt sortes nō currat. t̄ sortes est hō. ergo hō nō currat. sed
sine medio nō valet argumentū: vnde nō sequit̄ sortes nō est aīal. ergo hō
nō est aīal. q̄ antecedētis est possibile t̄ sequētis impossibile.

Sexta regula

CA superiori ad suū inferius affirmatiū. t̄ sine signo distributionis nō
valet cōsequētia q̄ nō sequitur aīal currat. ergo hō currat.

Sepetima regula

CA superiori ad suūm inferius distributione affirmatiū. t̄ cum debito
medio: valet cōsequētia. vt oīs hō currat. sortes est hō. ergo sortes cur

rit. sed sine medio uox valet. quia non sequit̄. omnis bō est. ergo iste bō est: similiter tu diff̄eris ab asino. ergo tu diff̄eris a brunello. sed oportet ad d̄erc. et brunellus est asinus.

Octava regula

CA superiori ad suū inferius negatiue distributiue ē bonum argumentum. vnde bene sequitur. nullus homo currit. ergo iste homo non currit. Nec hic opus est medio. sed oportet q̄ negatio distribuat: q̄ non sequit̄ non nullum animal currit. ergo nō nullus homo currit. sicut nō sequitur aliquid animal currit. ergo aliquis homo currit.

Nona regula

CA superiori ad suū inferius cōfuse tm̄ mobiliter nō valit argumentuꝝ vnde non sequitur tm̄. bō currit. ergo tm̄ fortis currit.

Decima regula

CA superiori ad suū inferius cōfuse tm̄ imobilis. nec cū medio. nec sine medio valet argumentuꝝ. vnde non sequit̄: necessario bō est animal fortis est bō. ergo necessario fortis est animal.

Regule consequentiariꝝ formalium circa propositioꝝ quantas.

Prima regula

CAb yniuersali ad suam subalternā est bonū argumentuꝝ. vt omne animal currit. ergo aliquid animal cur. silt nullū animal currit. ergo aliquid animal nō cur.

Secunda regula

CA particulari vel indefinita ad suā yniuersalē nō valet argumentuꝝ nisi forte grā materie. q̄ nō sequitur: aliquis homo currit. ergo quilibet bō currit. silt nō sequit̄. aliquid animal non ē asinus. ergo nullū animal ē asin⁹ semper tū valet de scđo adiacēte grā materie. vt aliq̄ qđ est bō est ergo ois bō est. silt aliqd qđ est bō nō est. ergo nihil qđ est bō ē. q̄ sic arguendo semper vel cōsequēs erit necessariū vel antecedens impossibile.

Sexta regula

CAb yniuersali affirmativa ad oēs suas singulares est bonū argumentum. tā collectiue qđ diuisive. t̄ hoc cū debito medio. Exemplū collectiue ois bō currit. t̄ isti suut oēs hoīcs. ergo iste homo currit t̄ iste bō currit t̄ sic de singulis. Exemplū diuisive. ois bō currit. iste est bō. ergo iste currit. sed sine medio nō valet nisi grā materie: vnde nō sequit̄ ois bō est animal. ergo iste bō est animal. t̄ iste bō est animal q̄ antecedēs esse necessariū. t̄ consequēs contingens. sequitur tamē de materia sine medio. vt ois de nō est. ergo iste de⁹ est. q̄ nō est simpliciter necessariū. et h̄ sequit̄ sine medio ois bō est asinus ergo iste bō est asinus. q̄ antecedens ē impossibile.

Quarta regula

CAb yniuersali negatiua ad quālibet suarū singulariū. siue eū medio siue absq̄z medio ē bonū arg. inēcū. vt nullus bō currit ergo nec iste homo currit. nec iste homo currit: t̄ sic de singulis.

Quinta regula

CAb omnibus singularibus sufficienter enumeratio: etiam affirmativa negatiua cum debito medio. ad suam ylem est bonum argumentum: ut iste homo currat et iste homo currat: et sic de singulis: et isti sunt omnes homines masculi: ergo quilibet homo currat: Similiter bene sequitur. nec iste homo currat nec iste homo currat: et sic de singulis: et isti sunt omnes homines masculi: ergo nullus homo currat: sed sine medio consequentia non valet: quod non sequitur: nec iste homo currat: nec iste homo currat: ergo nullus homo currat: quia post mille annos antecedens erit verum: et consequens falsum sed bene sequitur: et isti sunt omnes homines masculi.

Sexta regula.

CApliculari ad suam indefinitam et econuerso: tam affirmativa quam negatiua: est bona consequentia: ut animal currat: ergo aliquid animal currat: et animal non currat: ergo aliquid animal non currat: et econuerso.

Septima regula.

CApliculari vel indefinita. cum debito medio. ad oes suas singulares disiunctive sumpras: est bona ratio: ut homo currat: et isti sunt oes boes: ergo iste homo currat. vel iste homo currat: et sic de singulis: et sine medio non sequitur homo est animal: ergo ista homo est alius vel iste homo est animal. quod autem est necessarium et consequens contingens. quod est una disiunctio cuiusque pares est contingens et nulla alteri repugnat: nec opposita illarum partium repugnant.

Regule de ppositiōibus nō quātis.

Prima regula.

CAb exclusiva affirmativa: ad universalē affirmativa de terminis trās positis: est bona ratio: et econuerso: ut tamen homo currat: ergo oē currēs est homo: et econuerso.

Secunda regula.

CAb exceptiva negatiua: ad exceptiuā affirmatiuā: cuius pars extra capita exceptie sicut subiectū exclusivae: et aggregatiū ex subiecto et p̄to exceptivae si sit p̄tū exclusivae: sic p̄cise significatio et supponēdo ē bonum argumentum: ut nullus homo p̄ter sororū currat: quod tamen sororū est alijs homo currēs: sed non sequitur nullus uialis p̄ter boiem intelligit: ergo tamen homo intelligit: quod ex subiecto et p̄to exceptivae non sit p̄tū exclusivae: sed bū sequitur quod tamen homo est animal intelligēs. Similiter non sequitur: nullus homo p̄ter sororū currat: ergo tamen sororū est homo currēs deo quod de masculis non currat nisi sortes: et cū eo multe mulieres currant: quod antecedens esset verū et consequens falsū: quod non saluaretur suppositio.

Tertia regula.

CAb inferiori ad suū superius a pte subiectū: dictiōne exclusiva addita subiectis: est bona ratio: ut tamen homo currat: ergo tamen animal currat: quod arguitur ab inferiori ad suū superius confusa tamen mobiliter.

Quarta regula.

CAb inferiori ad suū superius a pte p̄tū: dictiōne exclusiva addita subiectis: non valet consequentia: ut tamen homo curat: ergo tantum homo mouetur: quod

arguitur ab inferiori ad suū suplus cōfuse distributiue. At ecōtrario cu^m
debito medio valet argumētū. vt tñ hō currit. & hoc est currēs. ergo tñ
hō est hoc currens. q̄ sic arguit a superiori distributo ad suū inferioris si-
ne impedimento.

Quinta regla.

C A termino stante cōfuse tñ vel determinate.ad eundem stante distri-
butiue non valet argumentum vnde non sequitur. hō est animal.ergo tñ
cum homo est animal.tu differs ab omni hoie.ergo tu differs ab hoie.

Sexta regula.

C A termino stante distributiue ad eundem stantem determinate valeat
consequentia. vnde bene sequit̄ oīs hō currit.ergo homo currit.

Septima regula.

C A termino stante cōfuse tñ ad eundem stantem determinate. respe/
ctu eiusdem signi non valet argumentum. vt oīs homo b̄z caput.ergo caput
babet omnis homo.

Regule pertinentium & impertinentiū.

Prima regula.

C Ab affirmatiua vnius despati ad negatiua alterius est bona ɔ̄nia: vt tu
es albus.ergo tu non es niger. sed nō ecōuerso. q̄ ex negatiua non sequi-
tur affirmatiua. stat enim te non esse. & sic an̄s estet verū & cōs̄quēs falsū.

Secunda regula.

C Quādocūq̄ sunt due p̄positiōes quārū subiecta atq̄ p̄ta oīvertuntur
manēt̄ ɔ̄sili denōtiōe ac suppositiōe. ab vna ad reliquā ē bona ɔ̄ntia. &
cōuerso. q̄ ab uno ɔ̄uertibili ad reliquū est bonū argumentū. vt hō currit.
ergo r̄sibile currit. sed nō sequit̄. libet hō currit.ergo oīs hō currit q̄a
nō saluas suppositio. q̄ in vna supponit̄ ly hō p̄ masculo tñ in alia vero
p̄ vitroq̄ sexu.

Tertia regula.

C Ab uno correlative ad reliquū. de scđo adiacēte & econuerso. est bo-
na consequentia. vt duplū est. ergo dimidū est. & ē. sed non sequit̄. mun-
dus est duplū. ergo mūndus est. dimidū us. pater est barbatus. ergo filiū
ē barbatus. q̄ arguit ab uno correlative ad reliquū d̄ tertio adiacēte.

Quarta regula.

C Em̄o p̄uatio ad finitū infinitū ē bona ɔ̄nia. & nō ecōuerso. vt hō ē ccc^o
ergo hō ē nō vidēs. & nō ecōuerso.

Quinta regula.

C Ad affirmatiua de p̄to p̄uato vel infinito. ad negatiua de p̄to finito. ē
bona ɔ̄nia & nō ecōtra. vt tu es ccc^o ḡ tu nō es vidēs. etiā seḡ tu es n̄ vi-
dēs ḡ tu nō es vidēs. sili tu es nō hō. ergo tu nō es hō. s̄z ē n̄ valet. q̄ ex
negatiua nō seḡ affirmatiua: nisi arguat a negatiua de predicato finito
ad affirmatiuās de predicato infinito. cū debito medio. q̄ bñ sequat̄. eu
nō es hō. & tu es. ḡ tu es nō hō.

Regule de p̄batiōib⁹ p̄positioni⁹.

Prima regula.

C Ab oibus exponētibus simili sumptis ad suā expositā ē bona ḡnā. vt
homo currit: t̄ nihil nō homo currit: ergo t̄m̄ homo currit. t̄ econuerso.
Secunda regula.

C Ab omni exponibili ad quālibet suarū exponētis diuisiue est bona cōf
quentia. t̄ nō ecōtra. vnde bene sequit̄: quilibet h̄o currat: ergo nullus ē
homo quī ipse currat. sed nō ecōtra: qz ex negatiua nō sequit̄ affirmatiua
t̄ dato ḡ nullus masculus ēet in mūdo: aīs eff̄t verū t̄ cōsequēs falsuz.

Tertia regula.

C Excuīuslibet exponētis ȳdīctio: sc̄gt̄r ȳdīctoriū expositi: t̄ nō ecōtra.
nā bñ sequit̄. alīqd nō h̄o currat. ḡ nō t̄m̄ h̄o currat: sed nō ecōtra qz ex ne
gatiua nō sequit̄ affirmatiua. Quarta regula.

C A resolutebus ad resolutā est bona ḡnā t̄ nō ecōtra: vt hoc est h̄o: t̄
hoc est aīal. ergo homo est aīal t̄ nō ecōtra: qz aīs eff̄t necessariū t̄cōns
contigens; nīsi fiat resolutio verbalis: qz ibi sequit̄ t̄ ecōtra. vt h̄o cur
rit: ergo h̄o ē currēs. t̄ ecōtra. Quinta regula.

C Ab officiālbus ad officiālā est bona ȳsc̄quētia: t̄ nō ecōtra. vt hec est
vera deus ē: qz adequate significat deū esse. ḡ verū ē deū esse. t̄ nō ecōtra:
qz aīs eff̄t necessariū t̄ ȳnīs cōtingēs. Sexta regula.

C Ad describētib⁹ ad descriptā ē bona ȳsc̄quētia. t̄ ecōtra: vt cognosco
aliquid ea rōnc̄ qz sor. ḡ cognosco sor. t̄ ecōtra.

Septima regula.

C Ab una cā veritatis ad ppōnē habētē illā ē bona ḡnā. t̄ nō econtra:
vt si h̄o cur. risibile cur. ḡ hōic currēte: risibile cur. s̄ nō sequit̄. te existēte
ego sus: ḡ si tu es ego sus. aīo enī c̄st verū pp̄ter tp̄alē t̄ ḡnīs falsuz: qz ē cō
ditionalis impossibilis. Octava regula.

C A sensu cōposito ad sensū diuisiuz nō valet argumētū: nec ecōtra: vt
albū possibile ē esse nigrū: ḡ possibile ē albū esse nigrū: nec ecōtra: vt neces
sario h̄o ē aīal. ḡ h̄o necessario ē aīal. Nona regula.

C Ab actiua ad suā passiūā ē bonū argumētū. t̄ ecōtra: vt ego diliḡ de
um: ḡ a me diliḡt̄ deus. t̄ ecōtra. Decima regula.

C A tertio adiacente ad sc̄dm̄ adiacens: affirmatiue t̄ sine termino di
strabente: est bona cōsequētia. vnde sequit̄ tu es h̄o: ergo tu es. sed nō seg
tur negative: deus non est lapis: ergo deus nō est: nec cū termino distra
bente: vt antichristus est futurus: ergo antichristus est.

Regule ypothetiarum.

Prima regula.

C A coplatua affir⁹ ad quālibet partē ei⁹ p̄ncipalē est bona ḡnā: t̄ non
ecōtra nisi a parte ante ad quālibet partē: vñ bñ sequit̄ tu curris t̄ tu dī
spatas. ḡ tu curris. t̄ nō ecōtra nisi mō ȳdīctio. h̄. ḡta: tu curris ḡ tu curris
t̄ tu moueris. t̄ notant̄ dixi affir⁹: qz nō sequit̄ negatiue: nō tu es h̄o t̄ tu
es aīinus. ergo tu es aīinus. Secunda regula.

CA toto copulato disiūsum tento ad quālibet eius partē est bonū argumentis r̄ nō ecōtra: vt sortes r̄ plato currunt: ergo sortes currunt: r̄ nō ecōtra nisi vna pars antecedat ad quālibet: q̄ bene sequit̄. tu es homo. ḡ tu es homo r̄ animal.

Tertia regula.

CA pte p̄ncipali disiūctiue affirmatiue ad totā disiūctiū est bona c̄n̄ia r̄ nō ecōtra: nisi ad partē sequētē ex q̄lib et parte disiūctiue: vt tu curris ergo tu' curris vel tu es albus sed nō econtra n̄isimō pdictio: vt tu curris vel tu moueris: ḡ tu moueris.

Quarta regula.

CA parte disiūctiū diuisiue tēti ad totā disiūctiū est bona c̄n̄ia. r̄ non ecōtra. vt hō currit. ḡ hō vel asinus cur. r̄ norāter dico diuisiue tēti: quia nō sequit̄ collectiue: asinus est asinus: ergo iste hō vel asin⁹ est asinus. te nēdō totū disiūctū collectiue pro subiecto: q̄r̄ asin⁹ est verū r̄ c̄ns falsum: nō significat q̄ ille qui est homo vel asinus: demōstrādo sortē: est asinus.

Quinta regula.

CA disiūctiua affir⁹ cū destructione vni⁹ partē p̄ncipali ad alterā par̄tē est bona c̄n̄ia: vt tu es hō vel tu es asinus: sed tu nō es asin⁹: ḡ tu es hō tu nō es hō vel tu nō es asinus: sed tu es asinus. ergo tu non es homo.

Sexta regula.

CA copulatiua negatiua ad disiūctiū affirmatiū factā de partib⁹ ɔ̄dictorijs copulatiua negatiue: est bona consequētia. r̄ ecōtra. sīlīr a disiūctiū negatiua ad copulatiū affirmatiū factā de partib⁹ cōtradictorijs disiūctiū negatiue r̄ ecōtra. ē bonū argumētū. **R**atio barū regulerij ē q̄: copulatiua r̄ disiūctiū cōposite ex partib⁹ ɔ̄dictorijs ɔ̄dicit: sī negotiū p̄posita facit q̄ pollere suo ɔ̄dictorio. ḡ regule vere. vnde bene se quī nō tu es hō r̄ tu es asinus. ergo tu nō es hō vel tu nō es asinus. r̄ ecōtra. sīlīr nō tu es asin⁹ vel tu es capra. ergo nec tu es alinus nec tu es cap. seu tu nō es asinus r̄ tu nō es capra: quod pro codē habeo.

De conditionalibus.

Prima regula.

CA conditionali affirmatiua cū positione antecedētis ad cōseqnēs est bona cōsequētia: vt si tu curris tu moueris. sed tu curris. ergo tu moueris.

Secunda regula.

CA conditionali affirmatiua cū destructione cōsequētis ad destructio nē antecedētis est bona cōsequētia. vt si tu curris tu es: sed tu nō es: ergo tu nō curris.

Tertia regula.

CA conditionali affir⁹ ad disiūctiū affirmatiū factā ex ɔ̄dictorio ante cedētis r̄ cōsequētē eiusdē codic̄i nalis est bona cōsequētia: salte de mā q̄: q̄libet talis disiūctiū est necessaria cū suā oppositā sit i possibile. s. co pulatiua facta ex aīste r̄ cōtradictorio cōsequētis cōsequētis bonis. exemplū. vt si tu es hō tu es asal. ergo tu nō es hō vel tu es animal.

Quarta regula.

CA conditionali negatiua ad aduersatiū affirmatiū factam ex aīste

Tertio dictione: cu[m] nota possibilatatis e[st] bona o[ste]na, vt nō si tu es b[ea]t[u] tu vi-
glas, ergo q[uod] uis tu h[ab]es stat vel p[ot]est esse q[uod] nō vigilas.

ETRACTUS Q[UA]NTUS DE OBLIGATIONIBUS

Constitutio est oratio cōposita ex signis obligationis et obligato, vt po-
no tibi illam: tu es rome: admitto. signa obligationis sunt ista tria, s. ponō
depono: et admitto. signa obligati sunt: propono: cōcedo: nego: dubito: vt
distingo: Tota igitur illa oratio dicit obligatio. Iy ponō et admitto, sunt
signa obligationis, primum ex parte opponentis est, secundum ex parte re-
spondentis, ly tu es rome: est obligatum.

Constitutio.

Positio est oratio cōposita
ex signis positionis et posito

Depositio est oratio composita ex
signis depositionis et deposito.

Positionis sunt nouem regule.

Prima regula.

Conne*n*te possib*e*le positi*u*s: scilicet a te esse tale est a te admittend*u*: alit*e* esset
fuga bazanorum.

Secunda regula.

Conne*n*te tibi positi*u*s: et a te admiss*u*s: et a te cōcedēd*u*s donec obligatio du-
r*et*: p*ro*p*ri*o est illud idē. Durat aut*e* obligatio ab instanti admissionis, usq*ue* q*uo*d
opponēs dicat cedat i*ps* obligationis seu obligatio: vel transferat se ad
aliam materiam.

Tertia regula.

Conne*n*te sequēs ex solo posito et admiss*o*: aut cu[m] concess*o*: aut cu[m] conces-
s*o*: est cōcedend*u*. ex*emplu*m primi: admiss*o* q*uo*d o*is* ho*m* currat: est cōcedend*u* q*uo*d
o*is* ho*m* moueat*u*. ex*emplu*m secundi: admiss*o* q*uo*d o*is* ho*m* currat: et cōcess*o* q*uo*d tu es
borno: et cōcedēd*u* q*uo*d tu curr*is*. ex*emplu*m tertii: admiss*o* q*uo*d o*is* ho*m* studens sit
laudatus: et cōcess*o* istis duobus q*uo*d tu es homo: et q*uo*d tu es studēs: cōcedēd*u*
d*icitur* q*uo*d tu es laudādus. R*es* regule ē q*uo*d cuiuscumq*ue* cōsequētie cōcedēde
antecedēs est cōcedendum et cōsequēs similiter est concedendum.

Quarta regula.

Conne*n*te repugnante posito solam: aut posito et cōcess*o*: aut posito et con-
cess*o* est negand*u*: patet quia suū cōtradictoriū ē concedend*u* per tertī
am regulam.

Quinta regula.

Conne*n*te sequēs ex posito cum opposito bene negati*u*: vel oppositio be-
ne negatoriū: est concedendum. Exemplum primi: posita et admiss*o* hac:
omnis homo curr*is*: si proponatur tu curr*is* ē negāda: quia falsa et imper-
tinēs. deinde si proponat tu non es homo: est concedenda: quia bene fe-
quitur. omnis homo curr*is*. tu non curr*is*: ergo tu non es homo: in baro
cho. et antecedēs est concedendum: nam maior est posita et admiss*o*: et mi-
nor est opposita bene negati*u*. ergo conclusio est concedenda. Exemplum
secundi, ponō tibi illam: tu es seruus: vel rex: vel episcopus: qua admiss*o*
quia possibilis: propono tu es seruus: est neganda quia falsa et impertinēs

deinde tu es ep̄s: ē negāda per cādē causaz. tūc si pponit illa. tu es rex: est cōcedēda. vñ bene sequit̄; tu es seruus: vel rex: vel ep̄s: sed tu nō es seruus nec ep̄s: ergo tu es rex. a disiunctina cū destructione duarū partū ad iteriam.

Sexta regula.

T Omne repugnās posito & opposito bene negati: vel opposito bene negatorū: ē negādū p̄z q̄ suū īdictoriū ē cōcedēdū per quīntā regulam.

Septima regula.

C Ad oē imptinēs respōdēduz ē fīm sui qualitatē. i. si scitū esse verū cōcedenduz; si falsuz negandū: si dubium dubitandum.

E St̄ aut̄ imptinēs qđ nō sequit̄ nec repugnat aliquo modo. p̄tius dīctorū. p̄tinēs vero ē cōtra qđ sequit̄ vel repugnat aliquo mō p̄tius dīcto. vñ oē illud qđ pponit: aut ē p̄tinēs sequēs: t̄ ita cōcedēdū cōtūcnnqz falsum: aut p̄tinēs repugnās: t̄ sic ē negandū cōtūcnnqz verū. Aut ē imptinēs & sic debes ad eā libere riidere fīm sui qualitatē: t̄ sicut extra obligationē. Jo nō sequit̄: tu negas verū ergo male rñdēs. Is bñ sequit̄: tu negas verū nō repugnās: ḡ male rñdēs. Similiter nō sequit̄: tu cōcedis falsuz: ḡ male respondes. Similiter sequit̄: tu negas verū & nō es obligat̄: ergo male rñdēs. Similiter sequit̄: tu negas verū & ipertinēs: ḡ male rñdēs. Similiter sequit̄: tu cōcedis falsuz: t̄ imptinēs: ḡ male rñdēs.

Octaua regula.

C Propter possibile tibi positūnō est. impossibile cōcedēdū nec necessariū negandū. p̄z q̄ nullū repugnās ē cōcedēdū neq̄ sequēs negandū. Sz impossibile cuius repugnat. t̄ necessariū sequit̄ ad qđlibet. ḡ re. Quoties ḡ proponit̄ a liqua illarū deus ē t̄ hō ē aſinus. p̄ma ē semp̄ cōcedēda: sc̄da vero semper neganda.

C Sed nota q̄ duplex est necessariū. s. p se & per accīns. Necessariū p se est cuius significatū adequatū nō potest nec potuit nec poterit nō esse vt deus ē. Necessariū per accidēs ē cuius significatū adequatū nō potest nec potuit s̄z bñ potuit nō esse: vt cesar fuit. Et p opositū duplex ē impossibile. s. p se & p accidēs. Impossibile p se est cuius significatū adequatū nō potest nec potuit nec poterit esse: vt nullus deus ē. Impossibile p accidēs ē cuius significatū adequatū nō potest nec potuit esse: vt cesar nō fuit. Et semp̄ duop̄ īdictoriorū: s̄z vñ est necessariū reliquū ē impossibile: t̄ cōuerio. Et si vñ est per se tale: reliquū est per se tale & si per accidēs pacci deno. Intelligit̄ ergo regula de necessario & de impossibili per se & nō p accidēs: q̄ nō est incōueniēs propter possibile positū concedere impossibile per accidēs & negare necessariū p accidēs. verbī gratia: si nūc p̄mo sortes nascant̄. pono tibi illā sor. nunq̄ fuit: est admittēda: q̄ nō solū est possibl̄ sed vera: deinde ppono eandē certū est q̄ est cōcedēda: q̄ posita & statiz est facta impossibilis: q̄ in rei veritatē iam sortes fuit per hoc modicum spaciū t̄pis ab instanti admissionis vñq̄ nūc: t̄ cōsequēter sua opposita. s. sortes fuit: est neganda: t̄ tñ est necessaria: sed hoc nō incōuenit: q̄ est ne-

cessaria per accidentem; sicut sua opposita est impossibilis per accidentem.

Nona regula.

CQualibet pte copulativa occessa: concedenda est tota copulativa c^o ille sunt ptes. et occessa una pte disiunctiva: concedenda est tota disiunctiva c^o illa est ps p^z a sili. nam sicut ad veritatem copulativa regrif quilibet pte e^c vera: ad veritatem disiunctiva sufficit una pte e^c vera. ita requiritur ad hoc q^z aliqua illarum sit concedenda.

CIn obligatioib^z maxime ordo est attestedus: q^z sepe una pp^o uno ordine pposita est priores sequentes: q^z alio ordine est repugnare vel impertinere. vni posito et admisso q^z ois hoc sit rome tunc quelibet istaz: sortes est h^o: et sortes est rome immediate pposita est impertinens. sⁱ si post illa sit, est h^o, pponeret alia sortes est rome: est sequens: t ex: si post pposita illa et negata sortes est rome pponeretur illa: sortes est homo: est neganda tanquam repugnans.

CIlli termini: concedendū: negandum: dubitandum: duplū summi pnt. s. noialiter p digno: occidi negari vel dubitari. et ptcipialiter pro eo qd occedit: negatur dubitatum: et multū dissent alterū ab altero: nam sepe aliquid est concedendum noialiter: qd est negandum: bhaliter: et ecōtra. et ita de dubitando. Si. n. ponit q^z illa rex sedet: sit posita mibi et a me admissa: certus est q^z occedere q^z illa est concedenda noialiter: et tñ quotienscumq^z proponitur illa: rex sedet: est a me dubitanda participialiter. Si. si ponatur q^z illa pr opositio h^o est asin^z sic significando pccesse sit mibi posita et a me admissa: si p^o op̄atur an sit concedenda op^z occedere noialiter: et tamē quotienscumq^z proponitur illa: h^o est asinus: est neganda participialiter.

Lontra primam regulam.

CPono tibi illa aliquod tibi positiū nō ē a te admittendū. si nō admittis. hoc tibi positiū est possibile: cum sit possibile q^z ponatur tibi aliquod im possibile simpliciter et tu non admittis: ergo non omne possibile tibi positiū est a te admittendū: q^z ē contra regulā. si q^z admittis: sⁱ aliquod tibi positiū nō ē a te admittendū: et nihil ē tibi positiū nisi possibile: q^z aliquod possibile nō ē a te admittendū: tenet cōsequētia a sili alius h^o nō currit: et nihil ē h^o nisi eps: q^z aliquis eps nō currit: et aīs est concedendū: nā maior ē posita et admissa: et minor est vera et impertinens: ergo sⁱ concedenda: et consequenter regula neganda cum sit sua contradictionis.

Responsio.

CRespondeat admittendo positiū cu sepe ponantur nobis multa impossibilita que nō sunt admittenda: et occidit consequētia fcā: et nego q^z antecedens sit concedendū pro minori et cu dicitur q^z est vera et impertinens. nego q^z sit impertinens: nō tanq^z vera: sed tanq^z repugnans. Ista enī repugnat q^z aliquid tibi positiū: sⁱ a te admittendū et nihil sit tibi positiū: nū possibile: et si dicis quid q^z est tibi positiū: qd nō est a te admittendū dicis q^z est vnu ipossible vel inpossible nec tenet te aliter cert. scire. Si vero ponat causa illo nō q^z aliquid tibi positiū ne nō sit admittendū et nihil sit tibi positiū nisi possit: i.e. dicitur non admittendo casum quia illa copulativa est

i impossibile:qr vna pars repugnat alteri.nā oē positiū aut est possibile aut impossibile:z oē admittēdū est possibile sicut nō admittēdū ē impossibile vt incompossible:repugnat ergo ista duo q̄ sit nihil positiū nisi possibile:z q̄ id nō sit admittēdū:qr si illud nō est admittēdū illud est impossibile:z ex alia parte est possibile:qr est positiū solū possibile.ergo idē positiū esset possibile z impossibile:quod ē impossibile.

Contra eandē regulā arguitur.

C pono tibi oē possibile si nō admittis:ergo nō oē possibile est a te ad mittendū:quod ē contra regulā:si admittis propono quelbet illarum tu es z tu nō es a te cōcedenda.z p̄ q̄ sic:qr oē possibile est tibi positiū z a te admīssum:quelbet istarū est possibile:igitur tibi posita z a te admissa z oē a te admīssus ē cōcedēdū a te:scd quelbet illarum est a te admissa ergo cōcedenda tunc p̄pono illam copulatiuam tu es z tu nō es ē cōcedenda:si negas cōtra quelbet pars est concēdenda.ergo z tota si cōcedis:z est impossibile simpliciter ergo propter possibile positiū est impossibile simpliciter concedendum.

Responsio.

C Rēpondetur multipliciter:quidam dicunt cū dicit̄ pono tibi oē possibile non respondeo:ita q̄ ad illam:nō teneor respondere nisi ponat p̄ positiō:vt illa tu curras vel sibi similis.vn̄ si dicit̄ pono tibi p̄positiones non respondet:ut nisi ponat p̄positio aliqua:tu curras vel similis.ita in p̄posito non teneor respondere nisi ponatur p̄positio possibile.

C Alter dicunt alij z fere in idē redeunt eis dicitur:pono tibi oē possiblē dicunt pone z respondebimus:z si dicit̄ pono:respōdet̄ q̄ si poneres libenter respōderemus.z breviter nāq̄ respōderēt̄:nisi p̄derēt̄ p̄positio.

C Alij verodicūt̄ q̄ oē possibile est admittēdū:sed nō est admittēdū omne possibile sicut oīs homo est animal:sed nullum animal est oīs homo. Cum ergo dicitur pono tibi omne possibile:qr lypono stat determinate dicitur nō admittendo esse possibile:z cū dicitur ergo non omne possibile est a te admittendū dicitur negando cōsequentiā:sic nō sequitur nullum caput habet omnis homo:ergo non omnis homo habet caput.

Contra secundā regulā.

C Pono tibi illā:reliquū istoz̄ est hō:demōstrādo sorē z brunellū:qua admissa qr̄ possibilis:ppono.hoc istoz̄ ē hō demōstrādo sorē:certū est q̄d ē cōcedēda:qr̄ vera z i p̄terlinēs:deinde p̄pono:reliquū istoz̄ est hō:si negas:ergo cōtra regulā:qr̄ negas positiū:si cōcedis: cōtra reliquū istoz̄ hō:z nō est reliquū istoz̄ nisi brunellus ergo brunellus est homo.

Responsio.

C Respōdet̄ admittēdo positiū:z cōcedo q̄ hoc istorū est hō demōstrādo sorē:z cū dicitur:propono reliquū istoz̄ est hō:nego:z cū dicit̄ q̄ nego positiū:deceit̄ q̄ nō est incōueniens negare positiū:cum nō est p̄positum in eadem forma sub quo fuit positiū. Sunt autem positiū partitūe:qua

in principio casus non potuit tenere relative cum non haberet auctis: postea sunt positum relative. id non inconveniens est ipsius negare. Posset etiam distinguere cum pponit illa reliqui istorum est hoc an teneat partitum; an relative si. primo modo concedo: sed nego. *Contra tertiam regulam.*

Contra sequens ex solo posito et admissio aut cum concessio aut cum concessio est concedenda. *Lota.* Sit rei veritas quod tu sedes: pono tibi illa: tu sedes et illa. proposito tu non sedes: sua iurisdictio sic precise significatio est tibi posita et a te admissa: casus est possibilis: quod una pars istius copulativa obligat te ad positionem et alia ad rem. Si enim ambe partes prouenerent ad rem: aut ad proponebantur: casus esset impossibilis: quo ergo admissio arguo sic. Illa proposito tu sedes non est concedenda: et tamen non sequens ex posito tantum a copulativa ad alteram partem. ergo non omnino sequens est concedendum: quod est contra regulam.

Responsio.

Contra respondet admittendo possum: et concedo quod illa tu sedes non est concedenda nosaliter. cum ex casu sequatur quod sua iurisdictio sit concedenda. et inter nego quod sequatur ex posito: et cum dicatur quod sequitur ex illa copulativa concedo istud. sed ne go quod illa copulativa sit posita: sed solus secunda pars eius est mihi posita. et hoc nego non tantum falsum: sed tantum repugnans. et si poneretur quod illa copulativa sic precise significatio sit mihi posita: non amitto casus: quod utramque pars prius ad propone ut prius dictum est. et in hoc casu quotiescumque pponit illa: tu sedes debes dicere concedo: et negare quod tu non sedes quod hoc spectat ad rem. Si vero queritur an illa negativa tu non sedes est concedenda nosaliter dicitur quod sic: et inter quod illa affirmativa tu sedes est neganda nosaliter. Et si arguitur sic: illa proposito tu sedes est neganda: et cum pponit tu non negas eam. quod male ridentur dicitur negando ceteraz: quod non est inconveniens quod una proposito sit concedenda nosaliter: et tamen continuo dum proponitur sit neganda partis ipsilateraliter.

Lota quartam regulam.

Contra repugnans posito solu' out posito et concessio aut posito et concessio est neganda. *Lota.* Pono tibi illa: tu non es obligatus casus est possibilis: quod possibile est quod nemo te alloquat: et quod tu non respoderas: quo admissio ppono tibi illa: tu es obligatus: si concedo contra regulam: si negas hoc tu es obligatus ad illam: situ non es obligatus: ergo tu es obligatus.

Responsio.

Contra respondet admittendo possum: et nego illa tu es obligatus: et si dicitur quare negas. Hic siscautus in respondendo: quod non debes dicere quod non negas quod est repugnans quibus hoc sit verum. quod ex isto sequeretur quod es obligatus. sed dicas quod tu negas quod est falsum quod non es obligatus. Et si dicatur in rei veritate tu es obligatus ut per ergo tu negas verum et non es obligatus ergo male responderens. Hic dicitur negando quod in rei veritate sim obligatus nec hoc per oppositum. Similiter dicas ad istam pono tibi illa: nihil est tibi possum: aut tu non es et similares que oes sunt amittenda: quod possibles: et cum pponit aliqua illarum ego posui tibi illa: s. nihil est tibi possum aut tu respondeas bene aut male oes sunt negande non tantum repugnantes quod hec repugnarent sed tantum false hoc non sine

false in rei veritate: et in hac parte obligatiois opz cōcedere id quod ē rei
falsitas pro rei veritate. et negare illud qđ est rei veritas pro rei falsitate:
et hoc nō incōuenit: qz ybi est: et ita qz nihil esse mihi positiū et qz ego nō es-
sem obligatus certū ē p̄ tūc esset verū qz nō essez obligatus et qz nō respon-
derē bene nec male: ideo nō est mirū si bene respōdo dicēdo qz in rei ve-
ritate nō sum obligat⁹ qz respōso dī fieri ac si foret ita quāuis nō sit ita.

Contra quintam regulā.

C Omne sequēs ex positō cū opposito bene negati vel cū oppositis be-
ne negatorū ē cōcedēdū. Cōtra. Ex ista sequit⁹ qz admissō quoctūqz conti-
genſi falso foret quo dlibet aliud cōn̄s qz tūc falsoz cōcedēdū: probat⁹
sic. pono tibi illā tu es rome. qua admissa ppono illā copulatiū. tu es ro-
me et tu nō es papa. et p̄z qz est neganda: qz falsa et imptinēs. tūc ppono tu
es papa. si negas habeo cōtra regula: : qz sequit⁹ ex positō et opposito bene
negati. nā bene sequit⁹ tu non es rome: vel tu es papa sed tu es rome: ergo
tu es papa. Ista cōsequētia est cōcedēda a dissūctiua cū deſtructiōe vni-
us partis ad alterā: et aīs est cōcedendū: maior est opposita bene negati: et
minor est posita. ergo cōcedendū cōsequēs. si ergo cōcedē qz tu es papa
tunc habeo intētū. qz sicut pbauī qz tu es papa sic pbacē quodlibet alīd
cōtingēs nō iſſibile posito dūmodo iſſimēte postpositū pponeretur
copulatiua facta ex positō et opposito istius quod vis probare.

Responſio.

C Respōdetur cōcedēdo totū multoties via ppositio per se sola est iſſ
pertinēs alteri que post aliquid allud negati vel cōcessuz est facta perti-
nens eiusdē sicut in casu nostro. illa ppositio tu es papa est imptinēs il-
lī tu es rome p se sola: sed post negatā copulatiū factā ex positō et oppo-
sitō istius tu es papa est p̄tines facta sequēs. Et posset illud brevius dedu-
ci preponēdo iſſimēte post positū illaz disiunctū uā tu nō es rome: vel tu
es papa: que est concedēda: qz imptinēs vera ex qua statim sequitur qz tu
es papa. arguēdo vt p̄s a dī ſūctiua cū deſtructiōe vni⁹ partis sup alā.
C Sed aduerte ne tibi pbetur per hanc viā qz tu es asinus sic proceden-
do admisso qz tu sis rome pponatur hec copulatiua tu es rome et tu non
es asinus et patet qz est neganda qz falsa et imptinēs ex hoc sequitur qz tu
es asinus arguēdo qz tu es asinus ex oposito bene negati sic. tu nō es ro-
me vel tu es asinus sed tu es rome per positem ergo tu es asinus.

C Hunc dicit̄ admissō posito et cōcedo illā copulatiū tu es rome et tu nō
es asinus et cū dicitur qz est imptinēs hoc negat̄ imo est pertinēs sequens
qz arguitur a parte copulatiue antecedente ad qualibet partē ad totā co-
pulatiū et sic arguēdo est bona r̄ta. Hoc aut̄ sic declarat̄. nā bene sequit⁹
tu es rome. ergo tu es rome ab eodē ad idē. similiter sequit⁹ tu es rome. qz
tu nō es asinus: qz sequit⁹ tu es rome. ergo tu es a tertio adiacente ad sc̄dōz
ad iſſens sine impedimento et ultra tu es: ergo tu es tu: qz 5dīctorū confe-
quēs non est intelligibile cum antecedente. Et ultra tu es tu. ergo tu es
iste homo a cōvertibile ad cōaertibile et ultra tu es iste homo ergo tu es

V. 10. ED. D. B. V. 10.

bomo ab inferiori ad suum superiorius affirmatisse: et cum omnibus conditionibus regisit et ultra tu es hoc: quod tu non es asinus ab affirmativa vniuerso desperati ad negativam alterius: et sic patet quod ex illa tu es romae sequitur quelibet pars illius copulativa tu es romae et tu non es asinus: et consequenter tota copulativa proposita. et ideo tanquam pertinens sequens est concedenda. non sic autem erat in casu superiori: quia copulativa non erat sequens fin quamlibet partem exposito. et cum esset impertinens falsa. ergo erat neganda et patet consideranti.

Contra sextam regulam.

Conne repugnans posito et opposito bene negati vel oppositis bene negatori est negandum. Cetera presupposita primo communis regula quod omnes respositiones sunt retoquende ad idem instantes hoc stante. Pono tibi illam disfunctionem curris vel rex sedet qua admissa: quod possibilis propono nullus rex sedet: et patet quod est dubitanda quia dubia est et impertinens: tunc propono tu curris: patet quod est neganda quia falsa et impertinens: quia arguendo a disfunctione cum dubitatione unius partis super aliam non valet consequentia: sed bene cum de destructione, tunc propono illam rex sedet: et patet quod est concedenda. quia sequens exposito et opposito bene negari: nam sequitur tu curris vel rex sedet: sed tu non curris ergo rex sedet: tunc propono illam nullus rex sedet: si negas eam et prius dubitasti. ergo male respondes. tenet consequentia per regulam presuppositam. si ergo dubitas habeo ceteram sextam regulam. nam illa nullus rex sedet est repugnans posito et opposito bene negari: quia suu contradictionem. si rex sedet est sequens ut probatum est: ergo per regulam esset neganda et non dubitanda.

Responsio.

Crespondetur admittendo positum et dubitando illam nullus rex sedet cum primo proponitur quia est impertinens falsa et cum proponitur illa nullus rex sedet semper est neganda et sua opposita scilicet rex sedet est concedenda: et hoc quia illa rex sedet est facta pertinens sequens et nullus rex sedet est facta pertinens repugnans et cum dicitur quod hoc est cetera regulam dicitur quod non est quia nulla regula eget duabus limitationibus. primo quod intelligit de respositionibus quo ad concedere et negare et non aliter quia non inconvenit unam propositionem primo dubitare et postea concedere vel negare. et hoc quia primo fuit impertinens dubia et modo est facta sequens vel repugnans sicut in exemplo prius dicto. admissa illa disfunctionia tu curris vel rex sedet quelibet illarum est dubitanda rex sedet quia impertinens dubia: et dubitato uno contradictionem oportet dubitare reliqui. Deinde proposita illa tu curris et negata. quia falsa est et impertinens: oportet delinceptus concedere illam rex sedet tanquam sequentem exposito vel opposito bene negari: quia bene sequitur tu curris vel rex sedet. sed tu non curris. ergo rex sedet et consequenter sua opposita. si nullus rex sedet oportet negare tanquam repugnantem. secunda limitatio est quod nulla fiat mutatio ex parte relativa si ponatur illa tu es romae quia admissa a me amittetur et ha-

bente ambas manus apertas:tunc si pponatur ista: nulla manus mea est clausa:dico q̄ est concedēda quia vera & impertinēs,deinde me clauden te man⁹ propono man⁹ mea est clausa:& patet q̄ est concedenda & hoc ppter mutationem factam ex parte rei: & si dicitur hoc repugnat concessio ergo non ē cōcedendum:negetur cōsequētia:qz l̄ repugnet concessio,ergo nō ē concedendū:negetur cōsequētia:qz l̄ repugnet concessio hoc tamē non inconuenit quādo illud cōcessus fuit impertinēs & nō est factum alunde pertinens & facta est mutatio ex parte rei, & sic patet q̄ nō ē cōtra re gulaꝝ propter primā limitationem.

Contra septimā regulā.

C Ad omne impertinēs respōdendū est fm sui qualitatē. Contra, pono tibi illam: tu es rome: & illa tu es rome est imp̄: inen⁹ simpliciter casus est possibilis:quia possibile est q̄ tu sis rome & sis obligatus te currere: & tunc illa propositio tu es rome est omnīno impertinēs. Admiss⁹ ergo casu propono tib⁹ illā tu es rome si cōcedis vel dubitas ergo cōtra regulā quia nō respondes ad impertinēs fm sui qualitatē, nam per casum illa ē impertinens & extra casum neganda quia falsa. ergo nō est dubitanda vt concedenda sed neganda: si ergo negas contra illa est sequens, ergo ē cōcedenda consequētia tenet & antecedēs probatur:nam sequitur tu es rome & ista tu es rome est impertinēs simpliciter. ergo tu es rome illi: consequētia est concedenda a copulatiua ad alteram eius partē: & antecedēs est concedendum quia possum. ergo consequens est concedendum.

Responsio.

C Huic dicitur amittendo positum & cū proponitur illa tu es rome concedo illam: quia in rei veritate est sequens l̄ nō debet dicere q̄ sit sequēs qz esset repugnās: & cū dicit q̄ vario responsionē nō respōdeo ad impertinēs fm sui qualitatē hoc negat imo dico q̄ r̄ideo fm sui qualitatē: & cū dicit q̄ illa est impertinēs & extra casus falsa nego illam copulatiua pro secunda parte imo dico q̄ in rei veritate est vera: ideo cōcedo ipsam: qz & impertinēs & hoc oportet cōcedere. nō tanq̄ verū sed tanq̄ sequens, & ideo dico q̄ est cōcedenda tanq̄ vera & impertinens. Et si dicitur q̄ ista tu es rome est cōcedēda tanq̄ sequēs negetur illud tanq̄ repugnās, nam ista repugnat illa propositio tu es rome est impertinēs simpliciter & est sequēs: & cū siebat consequētia a copulatiua ad alteram partem dicitur q̄ illa consequētia ē concedenda: sed negetur q̄ antecedens sit concedendū tanq̄ possum, sed bene sequitur q̄ ē concedendum tanq̄ verum & impertinens: & si dicitur cedat tēpus obligatiōnis amittatur, & cū queris verū sit vera: tu es rome dicitur q̄ nō vnde nō ē inconveniens in obligatione negare rei veritatē eū sit repugnās sed extra tempus obligatiōnis semper rei veritas est fatēda.

C Alius casus huic similis posset fieri & eodem modo est respondendum ut si ponatur q̄ tu sis rome & non sis obligatus vel nihil sit tibi possum in quo casu elicias responsionem vt dicendum est.

Cum etiā aliis casus cōs pono q̄ tu sis rome quo admissio; quia possi-
bile propono tu es rome in hoc instanti & p̄z q̄ est negāda q̄ falsa & imperti-
nēs q̄ sit falsa est manifestum & q̄ sit impertinens probatur. nam non se
quitur nec repugnat: q̄ non sequatur. patet quia non sequitur tu es ro-
me. ergo tu es rome in hoc instanti. quia potest stare oppositū consequētis
cum antecedēt. nā binc ad vniū annū posset esse q̄ tu es rome & non in
hoc instanti dcmōstrādo per lybec instās q̄ est p̄sens: que tūc hoc instans
erit clapsūm; nec etiā repugnat. q̄ stat te esse rome in hoc instanti. patet q̄
q̄ est impertinens falsa ergo neganda.

Si ergo negas: h̄ oē qd̄ ē rome ē rome in hoc instanti. sed tu es rome. q̄ tu
es rome in hoc instanti. pbatur maior. oē qd̄ rome ē rome in aliquo instan-
ti presenti. sed tu es rome: ergo tu es rome in aliquo instanti presenti. & tūc
vltra tu es rome in aliquo instanti presenti sed nullum est instās presens
nisi hoc. ergo tu es rome in hoc instanti quod erat probandū.

Conspicere. respōdetur animittedo positū & negādo illā tu es rome in hoc instan-
ti: q̄ ē impertinens falsa vt pbatum ē: & negat q̄ omne quod ē rome ē ro-
me in hoc instanti tanq̄ repugnās: & ad pbationē negetur ista q̄ nullum
ē instās presens nisi hoc tanq̄ repugnās: & si dicitur. ergo ē aliquod instās
p̄sens quod non ē hoc. dicit̄ cōcedo. & si dicit q̄ ē illud. dicitur q̄ est a vel
b. & nō determinēt aliter talis questio: sed nō cōccdas qd̄ ē aliud instans
q̄ hoc q̄ ex hoc sequeret q̄ hoc instans esset quod ē repugnās: & p̄z conse-
quentia: quia alietas & differentia nō cadūt nisi interētia simul. quia alle-
tas dicit relationē. relatio autē exigit extrema simul sunt. paternitas exi-
git pareē & prolē & iuxta hoc cōcedendū q̄ tu nūc seu in hoc instanti non
babes oculos neq̄ pedes & nunc nūhil sis. imo nūc nō ē deus neq̄ aliqd
in rerū natura: quod p̄z q̄ cōtradictoria illarum sunt neganda: sed nō p-
pter hoc conceditur q̄ nūc sis cecius nec nūc oblius sis oībus propoli-
tionibus. quia ille sunt affirmatiue false. Et aduerte q̄ in casu isto. posset
ordo variari ita q̄ esset cōcedendū q̄ tu es rome in hoc instanti vt si po-
natur q̄ tu sis rome: quo admissio pponat immediate postpositum hoc in-
stanti ē. & p̄z q̄ ē concedendum: quia verū & impertinens. tunc si propōdat
tu es rome in hoc instanti est concedendum tanq̄ sequens: nam bene se-
quit. tu es rome & hoc instans presens ē. ergo tu es rome in hoc instanti
presenti: quia nō possunt esse plura instantia simul: & ideo multum debet
attendi ordo in obligationib⁹ vt prius dicit̄ ē: nā admissio q̄ oīs homo
sit rome si immediate pponitur tu es rome ē neganda tanq̄ imprimē sal-
sa: & consequenter ē negādū q̄ tu es homo tanq̄ repugnās posito & oppo-
sito bene negati. vbi vero fuisset ordo variatus & immediate postpositum
fuisset proposita ista tu es homo fuisset concedenda tanq̄ vera & imperti-
nens & vbi fuisset cōcedēda illa tu es rome tanq̄ sequens exposito & cō-
cesso. ecce quomodo ordo ē valde obseruandus inobligationib⁹.

Contra octauam regulā.

Conspicere. propter possibilestib⁹ possum non est impossibile concedendū nec

necessarium ne gandum. Contra. Pono tibi illam impossibile simpliciter est tibi positum et a te admissum si non admittis contra possibile est quod tu mal: admittas: quia potes in respondendo errare cum non sis deus. Jo si admittatur casus sicut est admittendus: propono impossibile simpliciter est a te concedendum si negas tu negas sequens exposito. nam omne tibi possumus et a te admissum est a te concedendum.

C Sed impossibile simpliciter est a te concedendum quia est tibi positum et a te admissum. si ergo concedis habeo intentum: quia propter possibile tibi positum tu concedis quod impossibile simpliciter est a te concedendum.

C Ad hoc dicit quidam quod non est inconveniens quod propter possibile positum in possibile simpliciter est concedendum noialiter: sed non participialiter: et sic ita ligatur regula. Alij vero dicunt quod nullo modo propter possibile positum in possibile simpliciter est concedendum neque noialiter neque participialiter et hoc respondere bene admittente sicut intelligitur regula. sed respondentem non bene admittente non est inconveniens sicut est in cau*u* predicato. nam cum ponit impossibile simpliciter. respondens bene respondendo non debet admittere et cum dicunt quod ipse non est deus et potest errare: ergo potest admittere impossibile simpliciter.

Responsio.

C Hunc dicit concedo quod potest admittere sed non bene respondendo sicut intelligitur regula. Sed si ponatur quod impossibile simpliciter sit tibi positum et a te bene admissum dicit non admittendo quod hoc est impossibile. Eodem modo responderemus ad illam pono quod ista homo est asinus sit tibi positum et a te admissum sic precise significando. et ad similes harum responsionum prima vadit magis ad verba: secunda autem ad intellectum regule.

Contra nonam regniam.

C Concessa qualibet parte copulativa concedenda est illa copulativa cuius illae sunt partes et concessa una parte principali disiluntur concedenda est tota disiluntua cuius illa est pars. Contra. Pono tibi istam omne vigilans est asinus quo admisso quia possibile. propono illas copulativas oē vigilans est asinus: et tu es vigilans. si concedis sequitur quod tu es asinus: si negas habeo intentum: quod copulativa est neganda et tamē qualibet pars est concedenda. prima tanquam posita et admissa. secunda tanquam vera et impertinens.

Responsio.

C Respondeat admittendo positum. et cum proponatur illa copulativa nego ipsam et consequenter nego quilibet pars sit concedenda immo secunda pars est neganda tanquam repugnans quod sua opposita est sequens exposito et opposito bene negari. nam binum sequitur oē vigilans non est asinus: vel tu non es vigilans. sed omne vigilans est asinus per positum. ergo tu non es vigilans.

Contra regulam.

C Pono tibi illam omnem hominem currit quia admissum quia possibilis propono illa in copulativa tu es homo et tu curris. et pater quod est neganda: quia falsa est impertinens non enim sequitur omnis homo currere: ergo tu es homo et tu curris. quia cum coto antecedente stat te non esse nec illas repugnat

vt patet: et tamen quilibet eius pars est concedenda. prima tanq; vera tu
es homo. secunda tanq; sequens expositio et pma parte copulariae. ergo rc.

Responsio.

C. Respōdetur admītendo posītū: et nego illam copulatiū īmēdiate
ppositā tanq; falso et īm̄p̄tētē: et nego q̄ quelibet pars cōcedēda imo
dico q̄ prima pars est negāda tanq; repugnās q̄ sua opposita est sequens
ex posito et opposito bene negati. nā seq̄tur formaliter ois hō currit tu nō
es hō vel tu nō curris. ergo tu nō es hō q̄ illa tu nō es hō seq̄tur ex possi
to ex qualibet parte, diſunctiue p̄dictē ergo seq̄tur ex posito et tota diſiū
clua. Assumptū patet. nā sequit̄ ois hō currit et tu nō es hō: ergo tu nō cur
ris a copulatiū affirmativa ad alterā partē similiter sequit̄ ois hō cur
rit tu nō curris: ergo tu nō es hō: ergo seq̄tur formaliter ex copulatiū diſ
unctiue ois hō currit et tu nō es hō vel tu nō curris: ergo tu nō es homo.
ergo sua opposita est neganda tanq; repugnās.

De conuertibiliis.

C. Sub hac p̄ima specie sunt due alia. sc̄. cōuertibiliū et similiū de gbus ē
dicendū: et p̄imō de cōuertibiliis pro quib⁹ sit hec p̄ima regula.

Prima regula.

C. Si ponātur due p̄positiones cōuerti sic adequate significando sicut
cōiter solent quarū vna est necessaria et alia īpossibilis: vt deus est et hō
est aſinus: vel vna necessaria et alia contingēt: vt deus es et tu curris: vel
vna possibilis et alia īpossibilis: vt tu curris et homo est aſin⁹. vel vna alte
ri cōtradictorie repugnās casus est īpossibilis et nullaten⁹ admittēdus:
qua multa sequerētur incōueniētia nā p̄mo quero utrū hec sit v̄cra de⁹
est: si dicit̄ q̄ sic: ergo et alia hō est aſin⁹ sc̄l cōuertibilis est vera signifi
cans adequate hominē esse aſin⁹: ergo hō est aſinus: et sequit̄ q̄ illa hō ē
aſin⁹ est falsa significans adequate deū esse ergo deus nō est: qđ est īpossi
bile. Item sequitur q̄ in cōsequētiā bona ex vero sequitur falso. nā fa
cio istā cōsequētiā de⁹ est. ergo homo est aſinus: et patet q̄ ē bona a cōuer
tibili ad cōuertibile et antecedēs est v̄cū: q̄ suū significatiū ē v̄cū. s. deus
esse et cōsequēs falso cū significet adequate hominē esse aſin⁹. Item se
quitur q̄ in consequētiā bona et formaliter ex necessario sequit̄ īpossibile.
vt patet in predicta consequētiā culus antecedēs est necessariū: quia signi
ficiat̄; adequat̄ est necessariū: et cōsequēs est īpossibile: quia suū signifi
catum ē īpossibile. Similiter probatur sedā pars regule. nam opposito
dato sequit̄ q̄ in cōsequētiā bona: ex necessario sequit̄ contingens p̄ sic
arguendo. deus est. ergo tu curris et ē bona cōsequētia a cōuertibili ad
cōuertibile: et antecedēs est necessariū: vt patuit et cōsequens contingens
cū significatiū suū adequat̄ ut sit cōtingens. s. te currere. Sequit̄ etiā q̄ illa
deus est significans accquat̄ deū esse ē cōtingens vel q̄ illa tu curris si
gnificans adequate te currere ē necessaria. Similiter probat̄ terciā pars
regule q̄ dato opposito sequitur q̄ in cōsequētiā bona ex possibili sequi

tur impossibile et quod eadem propositione est possibilis et impossibile. Similiter probatur quarta pars regule quod dato opposito sequitur quod duo contradictionia sunt simul vera vel simul falsa quod si illa duo conuertuntur sic adequare significando tu curris et tu non curris: verum prima sit vera vel falsa. si vero ergo et alia est vera cuius conuertantur. si falsa ergo et alia est falsa et sunt duo contradictionia inuicem contradictionia. ergo duo contradictionia sunt simul vera vel falsa quod est impossibile. quod autem sunt inuicem contradictionia per quod ante casu erat contradictionia et tunc significabunt precise sicut iuxta ergo et nunc sunt contradictionia. Et notaverit dicitur in quarta parte regule contradictione repugnare quod ibi duae propositiones contrarie erunt in materia contingenti etiam si adequate significando casus debet admitti et negari utrumque illarum tantum falsum sicut si ponatur illa conuertitur sic adequate significando sic quilibet hoc est christianus nullus hoc est christianus casus debet admitti et utrumque illarum negari non enim inducunt duo contradictionia esse si nul falsus sed bene simul vera. sed duo contradictionia non possunt esse simul falsa nec simul vera. et sic post tota regula quod ad quatuor partes eius principales.

Secunda regula.

CSi ponatur aliqua propositiones conuertit non faciendo mentionem qualiter ille significant causas est admittendus et quo ad concedere et negare debes ad illas quodcumque proponitur respondere intus sicut extra: sed quo ad verum vel falso necessarium vel contingens possibile vel impossibile. Ad primum debes respondere sicut ad impertinens et ad secundum sicut ad primam tanquam sequens. verbi gratia: si ponantur ista conuertit deus et homo est a simus non faciendo aliquam mentionem de earum significatide admittit causas et quotienscumque proponitur illa deus est debet concedi et alla homo est a simus debet negari: quia sunt impertinentes. ut patet ergo non debet variari responsio aliter quam extra si vero proponatur an illa sit vera deus est: conceditur tunc verum et impertinens et consequenter quod illa est vera homo est a simus. et si arguitur sic: hec est vera hoc est a simus: ergo hoc est a simus: negatur omnia: si oportet addere quod adequate sic significet hominem et animum quod negatur. Si vero contra fuerit primo propositum hoc est propositum: homo est a simus: est falsa et impossibilis conceditur consequenter quod ista deus est: est falsa et impossibilis: et si ex illo concedatur quod sit falsum et impossibile deum esse negetur consequentia: sed oportet addere quod sic adequate significet quod negetur. Et si dicitur quid ergo adequate significat dicitur quod significat falso et non possibile: et si dicitur an illa sit concedenda deus est primo loco proposita dicitur quod sit: et anterior quod illa homo est a simus est concedenda et tunc quotienscumque proponitur est a te neganda: est enim concedenda non aliter et neganda participium aliter. Et si arguitur sic tu concedis unum conuertibilium et negas reliquum: ergo male respondes dicitur negando consequentiam: sed bene sequitur tu concedis unum conuertibilem esse verum et aliud falso: unum unum esse possibile et aliud impossibile: aut unum necessarium et aliud contingens: aut unum concedendum nominaliter et aliud negandum non literalem: quod male respondeat: et sic post quod non sequitur aliqua inconveniens que sequuntur in prima regula quod non

manet vna necessaria et alia contingens; aut vna possibilis et alia impossibilis nec remanet contradictoria; sed finit conuertibiles propositiones: ideo ratio regule est: quia propositiones in voce et in scripto significant ad placitum: satis enim posse est quod omnes conuertantur non faciendo mentionem de antiqua significacione autentica ipsarum: et si a prima impositione ista: hoc est assurdo significasset deum esse adequate continue fuisse vera.

Tertia regula.

Si ponatur due propositiones impertinentes conuerti etiam sic adequate si significando casus duos admittit et ad primam dicitur sicut extra: et ad secundam consequenter sicut ad primam. verbi gratia. si ponatur ista conuerti adequate significando tu es episcopus et tu es albus admittit: et si proponitur tu es episcopus dicitur negari et consequenter dicitur negari: quod tu es albus: et si ponatur an hec sit vera tu es episcopus negat et consequenter conceditur quod hec est falsa: tu es albus. Si vero variatur ordo. et primo proponitur an hec sit vera tu es albus conceditur tamen vera et pertinens et consequenter quod est vera tu es episcopus cum conuertatur cum illa. et consequenter oportet concedere quod tu es albus et episcopua tandem sequens. cum quelibet illarum significet sicut cum conuertatur solet. Ex predictis sequitur quod si ponatur quod iste terminus assimus conuertatur cum isto termino homo adequate significando casus non debet admitti: sed non facta mentione significacionis autentice casus debet admitti: et cum proponitur ista: homo est assimus debet negari et concedi quod est vera sed non significat adequate hominem esse assimum: licet hominem esse hominem vel assimum esse assimum. Similiter si ponitur quod ait nomine tuus vel dominus vel leo vel gallus casus debet admitti et debet concedi quod ista est vera: tu es a vel deus vel gallos vel leo. ex quibus non sequitur quod tu sis a vel leo vel gallos. quia nulla illarum sic adequate significat: sed solum adequate significatur esse te. Ita dicatur si ponatur quod nomine tuus sit sine nomine concedendo quod hec est vera tu es sine nomine et sic de aliis infinitis.

De similibus.

Prima regula.

Si ponatur aliquae propontentes esse similia sic adequate significando qualiterque sit alterius pertinens casus est ante eundem. Et ad primam respondendum est sicut ad pertinens: et ad secundam sicut ad primam sequens et intelligitur propositiones esse similes in veritate falsitate necessitate contingencia possibilitate impossibilitate concedendo negando dubitando nosialiter sed non particulariter. exempli regule. Si ponatur ista esse similia sic adequate significando tu es papa et tu es filius admittendus est castus: et si proponitur primo tu es papa est neganda tandem falsa et pertinens et inter ista alia tu es albus est neganda tandem sequens. Si vero fuisse primo proposita ista tu es albus conceditur tandem verum et impertinens: et consequenter alia tu es papa. et vera quod est vera tandem consequens videtur.

Secunda regula.

C Si ponant aliquid ppositiones esse similes sic adequate significando quarū vna est necessaria: et alia impossibilis. vel vna ē necessaria et alia contingens. vel vna possibilis et alia impossibilis. vel vna alteri contra dictoria repugnans. casus nō est admittēdus ppter inconveniētia multa que sequitur sicut patuit in prima regula cōvertibiliū. Ideo nō oportet replicare. vbi vero triū repugnarent possene esse simil false et in nū cōcōtingentiū ut ibidē patuit.

Tertia regula.

Si ponant due ppōnes esse similes nō faciendo mētionem de adequata significatiōe earū casu est admittēdus. et q̄libz illarū quo ad concedere negare respōdendū est intus sicut extra. si qno ad verū vel falso possi bile vel impossibile cōtingens vel necessariū cōcedēdū dubitādū nominatīr sumptum.

Responsio.

Ad primum fidēndū ē sicut est veritas et ad finē cōnter sicut ad p̄num huius rei exēplū habuisti in fa regula cōvertibiliū. vt si ponātur iste cē similes deus est et hō ē ēstius rē. **Quarta regula.** **S**i ponāt due p positiones esse similes sic p̄cise significādo quarū vna sic se hēat ad illam sicut oppositū antīs ad dñs. vt tu nō curris et tu moueris. vel tu es alb⁹ et tu es coloratus. vel tu nescis tibi cōcludi et tibi cōcludi admittitur casus. et q̄libz illarū ē cōcedenda esse vera. possibile. n. est q̄ tu nō curras et tu mouearis. et q̄ nō sis albus et sis coloratus. et q̄ tibi cōcludat̄ licet q̄ tu nescis illud q̄ forte nō intelliges argumētū. sed caue ne cōcedas q̄ aliquid istorū sit falso. q̄ si illa esset falsa tu nō curris. ergo sua dicitoria vera tu cui res. et tūc fieret illa dñs tu curris. q̄ tu moueris illa dñs ē bona et aīs est vera p̄ r̄missionē q̄ et dñs. s. tu moueris et ex aīla p̄te erat falsa q̄ ille erat similes in falsitate tu non curris. et tu moueris. q̄ eadē propositio esset simul falsa et vera et seq̄ q̄ in dñs bona ex vero seq̄ falsū q̄ est impossibile.

Contra regulam.

Sed contra hāc regulā arguit et pono q̄ sōi. non sit hō et sit aīal sūnt similia sic significādo p̄cise casus p̄ regulā possibilis et admittēdus q̄admissō p̄ regulā sunt abō vera q̄ hec ē vera in es aīal significās adequate te esse aīal. tūc vlera tu es aīal. q̄ tu es tu es. q̄ tu es tu es tu q̄ tu es iste hō tu es. iste hō ergo tu es hō. oēs iste nō facte sūt bone et formales et aīs hūi vltimē dñe facie est verū. ergo et dñs est verū. s. tu es hō. et ex aīla p̄te illa ē vera tu n̄ es hō. et sūt dicitoria ad inuicē. q̄ duo dicitoria ad iūccm sunt simul vera.

Responsio.

Respondetur ergo q̄ regulā nō intelligit qualiter cūq̄ ponāt oppositum antecedentis et consequētis esse similia sic significādo d̄bere admittēti. sed solum quando ex opposito antīl et consequēte fit copulatiua possibilis nā iste due sp̄s obligatiōis similiū et conuertibiliū sūnt sp̄s possitiōis. In positione autem nihil debet admitti nisi possibile vt patuit supra. **S**i ponāt pl̄res ppositiones cē similes quarū vna se habet ad alia sicut oppositum consequētis et antecedens casus est admittēd⁹ et utrāq̄ illarū est neganda et concedenda esse falsa: vt tu curris et tu nō moueris

et u es albus et tu non es coloratus. tu scis tibi cocludi et tibi non cocluditur
Prima pro regule patet dum hoc suauiter deabulat utraque illarum est falsa tu
curris et non moueri. et sic dicas de aliis. Secunda pro regule probatur nam si hec est
vera tu curris. quod et ista a tu non moueris sibi similis est vera tunc facio illas
duas tu curris; tu moueris. illa una est bona et anno est verum per rationem. quod et annus
ergo illa sunt similares et tu moueris et tu non; sic significando quod est impossibile
cum sint dictoria. Secunda est quod cadet propositum est vera et falsa. nam ista est vera
ut tu moueris ut probatum est. sed probatum est falsum; quod sua dictoria est vera. quod
ipsa est falsa. anno est per rationem. Et secunda tertio quod in una bona ex vero sequitur
falsum. nam isti anni bona ex curris. ergo tu moueris. anno est verum per rationem
et annus falsum; ut nunc probatum est cum sua dictoria. si tu non moueris sit vera er
go tecum.

De similibus.

Dicuntur propositioes dissimiles quae una est vera et reliqua falsa. una necessaria vel impossibilis alia contingens vel possibilis. una concedenda alia neganda
vel dubitanda non mirabiliter. et tunc hec sit prima regula.

Prima regula.

Si ponantur due proponentes esse dissimiles sic adequate significando qua
ridam una est alterius pertinens casus admitti debet. Et ad primam ininde est utrus si
cute extra cum sit pertinens. et ad aliam dissimiliter ut admittatur. Ille sint dissimili
les tu es albus et tu vigilas. et quecumque primo loco proponitur debet concedi et
alia negari; et ubi utraque extra casum esset falsa. tunc prima deus negari et ha
cedi ut tu curris et tu es papa. Si ponantur due proponentes esse dissimiles
sic adequate significando quarum una accedit ad aliam et non est casus est admis
tendus in modo contingenti. et anno ubiquecumque proponitur est negandum et annus conceden
dum ut tu curris et tu moueris. In una anno bona ex falso an sequitur verum. sed caue
ne concedas anno; quod tunc deus concedere annus et inter quilibet illarum esse veram
nec nunc esset dissimiles quod est unus casus. Si ponantur due proponentes esse dissimili
les sic adequate significando quarum una est necessaria et alia impossibilis vel co
tingens admittendo casum semper deus negari contingens impossibile et concedi necessa
ria. quod non est inconveniens proponere contingentes esse falsas si caue ne concedas pro
positionem contingentes quamcumque extra casum est vera quod tunc deus negare pro
positionem necessaria sic adequate significando et concedere spatz esse falsas quod est
impossibile. Si ponantur due proponentes esse dissimiles sic adequate significando que
concedatur non est admittendum casus. sicut sicut iste duo bona curris. risi
bile cur. aut ubi una accedit ad aliam et non ut deus est bona est. quod necessarium sequitur
ad quolibet casum non est admissum cedens. quod si concederes unam esse veram deus
realiter esse veram; et sic non concederentur; et ab uno concedibili ad reliquum non
esset bona una. et deus concedere quod et propositum necessaria sic posse significando est
falsa. nam si illa esset vera deus est alia esset falsa. sed bona est sic adequate significando est
cando cum sit sibi dissimilis et non est necessaria cum sui significatu adequate
tum sic necessarium sic significando posse. Si ponantur due proponentes esse dis
similes non faciendo mentionem de earum significatioem casus est admis
tendus et quo ad concedere et negare ad quilibet earum respondeat inter
sicut extra sed quo ad verum vel falso ad primam respondeatur sicut

ad impe relinens et ad secundam dissimiliter. verbi gratia admisso quod iste sunt dissimiles deus est et homo est. unde quilibet illarum extra casum est concedenda in casu tamen que primo loco pponitur est concedenda eae vera et que secunda neganda cum sit ei in casu dissimilius. exempli est si statim causa propter iste sint dissimiles deus est et homo est primo loco pponatur ista deus est concedatur tandem verum et impertinens. et consequenter quod illa est falsa homo est cum sit sibi dissimilis. et oportet etiam negare quod adequate significat hominem esse. immo significat adequate unum falso. si queritur quod sit illud non est certificandum nisi hoc modo sit quod sit a vel b. et sic de aliis significatio falsis. Et de similibus hec dicta sufficiunt.

De depositio

C Depositio est obligatio opposita positioni. nam non est aliud unam propositionem deponere quam sua opposita latenter ponere. et ideo cum oppositorum sit eadem disciplina facile est hanc speciem obligacionis intelligere post primam speciem. sit igitur hec prima regula.

C Omne depositum ex admittendum nisi sit necessarium. patet quod quodlibet aliud apud logicum non implicat esse negandum.

C Omne depositum et admissum a te. infra tempus obligacionis ppositum est negandum nam hoc petit deponens.

C Omne per se antecedens ad depositum aut cum concessio vel concessis opposito bene negat aut oppositis bene negatorum semper est negandum verbi gratia deposita et admissa ista tu moueris est neganda ista tu cursor. quia eo concessa oportet concedere depositum quod est contra secundas regulam. similiter deposita et admissa ista aliquis homo non currat. et concessa ista tu non cur. quod est impertinens et vera. et ultra si pponitur ista tu es aliquis homo est negata. quod cum uno concessio antecedit ad depositum. nam bene sequitur tu non cur. et tu es aliquis homo. ergo aliquis homo non cur.

Quarta regula. **C** Omne repugnans deposito. et omne sequens ex illo quod se cum concessio vel concessis opposito bene negati vel oppositis bene negatorum est concedendum. verbi gratia deposita et admissa ista aliquis homo non currat si pponatur sua contra dictoria quilibet homo cur. est concedenda cum suorum dictiorum sit negandum. et si pponit ista quilibet homo mouetur est concessenda tandem sequens per se nam bene sequitur quilibet homo cur. ergo quilibet homo mouetur. et si ponatur tu es aliquis homo est concessenda tandem vera et impetrans. et dicitur est concessendum quod tu curras tandem sequens ex opposito depositi cum uno concessio. nam bene sequitur quilibet homo cur. tu es aliquis homo ergo tu cur.

Quinta regula: **C** Omne repugnans dictorio depositi per se. aut cum concessio vel concessis opposito bene negari vel oppositis bene negatorum est negandum. ut si in causa priori pponitur ista aliquis homo non mouetur. aut si pponit illa tu es aliquis homo. pponatur illa tu non curras ambe sunt negande primo. quia repugnat contradictione depositi per se. et secunda quia repugnat etdem cum uno concessio.

Sexta regula. **C** Ad omne lequens et ad omne impetrans residendum est secundum sui qualitatem: ut deposita et admissa ista. tu es alius si ponatur ista tu es coloratus est concessenda. quod non est inconveniens in diversa bona negare anima et corpus

dere dñs. qd ex falso sequit̄ vex. r si pponat ista tu cur. est negāda t anq̄
imp̄t̄nēs falsa: r in hac specie obligatiōis d̄f ipt̄nēs qd non sequit̄ adde/
positū nec a ncedit ad ip̄n̄ nec eide repugnat nec sequit̄ ad oppositū depo/
siti nec eide repugnat p se vel cū alijs sicut deposita ista: fortes currit tūc
sta papa currit ei erit oīno ipt̄nēs.

Cut ipt̄nēs   **A**ns   **A**ns   **Negādum.**

Ccedēdum   ūdicitoriū   depositū   negādū.

Concedēdū   sequēs   sequēs   sicut ipt̄nēs.

Cū ad exercitū iuuenū alq̄ exēpla in mā dispositiōis yolo deducet̄
r pmo deposita i illa alq̄ ppō nō est vera qd admissa ppono tibi illā qlibz
ppō ē vera: r p̄z q̄ est cōcedēda posq̄ est negādū q̄ alq̄ ppō nō est vera
tūc arguo sic qualibet ppō ē vera illa est ppō. t. alq̄ ppō nō ē vera. q̄ ista
est vera, tūc ultra ista ē vera: r significat p̄cise q̄ alq̄ ppō nō ē vera. q̄ alq̄
ppō nō est vera ista cōcedēda t aīs est cōcedēda: ḡ t aīs. scd dñs ē
depositū. ḡ depositū cōcedēdū ē: ḡ tē. **R**esponsio. **C**Respōdet̄ admittēdo
depositū r negādū q̄ ista sic p̄cise significet̄ qd ē possiblē cāui r si pōeret̄
in p̄ncipio catuſ nō admittēteret̄ vt patefit̄ in mā isolubilit̄. **C**Scđ de/
pono in illā tu es bō vel tu curris q̄ adiuncta q̄ ē disiuncta cōtingēs ppō /
no tu es bō, r p̄z q̄ est cōcedēda. q̄ ipt̄nēs vera q̄ cōcessa ppono: tu es bō
vel tu cur. r p̄z q̄ est cōcedēda a p̄c disiuncta ad totā t est depositū: ḡ de/
positū est cōcēdēdū. **R**esponsio. **C**Respōdet̄ admittēdo depositū t cū p̄
ponit̄ ista tu es bō negas q̄ oē aīs ad depositū ē negādū p̄ tertīa regulā
t cū d̄f q̄ ē ip̄t̄nēs hoc q̄ negat. in hac spē obl: gatiōis d̄f ipt̄nēs qd n̄
seḡt̄ nec a ncedit ad depositū nec eide repugnat nec seḡt̄ ex opposito dpo
siti v̄l p̄dēm. c. vñ p̄ regula ē obseruādū p̄ deposita alq̄ disiunctia qlibz
eius p̄ p̄ncipalē est negāda. In copulatīa vero hoc nō ē necessariū q̄ p̄t̄
negari copulatīa: r cōcēdē altera p̄ n̄si cēt copulatīa cui? vna p̄s cēt neces/
saria t alta cōtigēs. tūc. n. negata copulatīua oī negare p̄t̄ cōtigēt̄ cōtūcū
q̄ forēt̄ vera. **C**Tertio depono tibi illā antīps nō ē alb̄ vel atīxps nō
est colorat̄ cāus ē admittēd̄. q̄ est disiuncta cōtigēs cū ql̄z p̄s sit cōtin/
gens t nulla altī repugnās. eo igit̄ admisso ppono tibi illā atīxps ē colo/
rat̄ si cōcēdis ū tu cōcēdis aīs ad depositū. ḡ male rñdes ū negas. ū tu ne/
gas sequēs ex opposito depositū. ḡ male rñdes. p̄: vna p̄ q̄rtā regulā t p̄o/
bat̄ aīs nā bene seḡt̄ atīxps est alb̄ t antīxps nō est coloratus. ḡ atīxps
est albus t ultra antīps est albus. ergo est coloratus t sic sequūtur vndiq̄ agusti.
Responsio. **C**Respondet̄ nō admittēdo depositum quia est necessariū
um cū suum oppositum sit impossibile. t cum dicitur q̄ est disiunctua
cōtigēs q̄ vñraq̄ p̄s ē cōtingēs t nulla alteri repugnās respōdet̄ negā/
do ū nam q̄ ad contingiam disiunctue regrunt̄ tria pmo q̄ vñraq̄ p̄s
sit cōtingēs. scđo q̄ nulla repugnet̄ altī: tīlo q̄ ūdicitoria illaz p̄t̄ n̄ re/
pugnēt̄ ad iūlē q̄t̄ n̄ ē p̄posito. **C**Tractat̄ de isolubilb̄ sext̄. **C**In
solubile ē ppō ū q̄ sit mīlio i alq̄ certo cāu q̄ ū co. cāu ponat̄ significare

precise ut verba eius cōiter p̄tēdūt ex sic esse sicut adequate significatur p̄ ipsaz seḡt nō sic esse sicut adequate significat p̄ istā t̄ ecōtra. Casus de insolubili: Casus vero de insolubili est ille in quo sit mētiō de aliquid certa p̄pone q̄ si cū eodē cāu ponat significare p̄cise sicut verba eius cōiter p̄tēdūt t̄ sic cē sicut adequate significat p̄ ipsaz sequat̄ t̄ eō. Exemplū vtriusq; si ponat q̄ sor. sit ois sor. t̄ dicit illā t̄ nullā aliā sor. dī. falsuz q̄ sit a sic significante tot̄ iste casus. dī casus de insolubil. t̄ illa p̄pō sor. dī. fal. dī insolubilis p̄pō. nā cū cū toto casu p̄oeret q̄ illa sig. p̄cise. ut cōiter solet seḡt q̄ sic ita t̄ q̄ nō ē ita sicut adequate sig. p̄ ipsaz t̄ eō nā q̄ro vtp̄ a sit vera vel fal. si vera ergo ita ē sicut p̄cise sig. h̄z sig. p̄cise q̄ sor. dī. fal. ergo sor. dī. fal. t̄ h̄z dī. nisi a. ergo ē a fal. si dī q̄ ē fal. ergo sig. aliter q̄ est sed illa sig. p̄cise q̄ sor. dī. fal. ergo nō ē ita q̄ sor. dī. fal. t̄ nō dī. nisi a. ergo a nō ē fal. q̄d ē dīctio: Jo. p̄ bona r̄missione in ista materia aduerte cū sit casus de solu. aut sit mētiō q̄lī i solu. sig. aut nō. si nō tūc sit i ista p̄ma regula. Prima regula: Quod ad insolu. primo lo. p̄positū r̄ndendū ē oīno sicut extra casū: t̄ rō ē q̄ tūc ē i n̄pti. verbi grā si ponat q̄ vñus papa sit ois papa t̄ dī. ista t̄ nullā aliā. papa dī. fal. et nō fiat mētiō qualr̄ ista. p̄ positio sig. tūc si p̄pōt̄ p̄mo loco papa dī. fal. ē dubitāda q̄ est i n̄pti. et extra cāuz dubia nō. n. seḡt vñus papa ē ois papa dicēs illā. et nullā aliām papa dī. fal. ergo papa dī. fal. q̄ cū toto atestaret q̄ ista papa dī. fal. significa. dūcū esse adequate nec ēt r̄cpū. q̄ staret illā significa. boiez esse aſinuz adeq̄te. et tūc dicē. ista diceret fal. silt̄ si ponat q̄ adā dicat ista et nullam aliā adā dī. fal. tūc si p̄pōt̄ illa primo lo. adā dī. fal. ē negāda. q̄ ē i n̄pti. t̄ fal. si ponat q̄ ista sit sola in mōdo fal. ētūc p̄posita. ista p̄mo loco fal. ē cōceden. q̄ ē i n̄ptinens et extra cāu cōcederet. si vero fiat mētiō qualr̄ illa sig. tūc vel p̄pōt̄ significet p̄cise sicut verba eius cōiter p̄tēdūt vt sic et nō p̄cise. si primo nō sit hec fa re. q̄ casus nullo mō ē admittēdūs. q̄ sequitur ex illo formaliter contradic̄tio. vt si p̄oat q̄ ista vñuer salis sit ois p̄positio sc̄llacet ois p̄positio ē fal. et significet. p̄cise sic silt̄ q̄ ista indefinita sit sola in medio falsuz ē. similit̄ ista indefinita sit sola in mōdo sic p̄cise significādo p̄positio indefinita nō ē vera. silt̄ ista singularis hoc ē falsuz vel hoc nō ē. verū se. spā demonstrata sic precise significādo. silt̄ ista exceptiua nulla p̄pō pp exceptiua ē falsa sit sola ex exceptiua in mōdo. sic p̄cise significāndo aut ista exclusiua tm̄ exclusiua ē falsa sit sola exclusiua sic p̄cise significāndo nullus illorū casū ē admittēdūs q̄ quocūq; admisso seḡt formaliter dīctio vt facile pat̄t̄ it̄uenti. Si vero p̄oat significare sic verbacius cōiter p̄tēdūt sed non p̄cise sic casus ē admittēdūs et insolubile vblcūq; pponit ē oīce. et cōceden dum ē ipsuz esse fal. et negandū spā esse verū vt si ponat q̄ fortes dī. illā et nullā aliā sor. dī. falsuz h̄z sig. vt solet. h̄z nō p̄cise et sit a admitt̄ casus et cōcedit a q̄licūq; pponit et dī q̄a ē falsū et neget q̄ a fit verū. Ista regula h̄z tres partes prima p̄baē sic oē sequēs ē cōcedēdūz sed insolubile in talis casu ē sequēs. ergo ē cōcedendū. p̄baē m̄nōr. et fa

olo istaz 5nam:sortes dicit soli nā illā sortes dicit falsum sic t̄ nō p̄cise sic
significante, ergo sortes dicit falsum. ista ɔ̄na est cōcedēda t̄ āns ē cōcedē
dū q̄ positi ergo t̄ ɔ̄ns ē cōcedendū t̄ ɔ̄ns est insolubile est cōcedendum q̄
autē ɔ̄na illa sit cōcedenda p̄z q̄ oppositū ɔ̄nitis t̄ āns repugnant. s. q̄ sor
tes dicit illā sortes dicit falso t̄ nullā allā sic t̄ nō p̄cise sic significantez t̄
sortes non dicat falsum, nam si nō dicit falso m. t̄ dicit a proponez. ergo
a ppō est vera ergo q̄l̄ illa sig. assertive ita est. s̄z ista sig. assertive q̄ sor
tes dicit. fal'um: ergo sortes dicit falsum q̄b ē ūdictio. t̄ sic p̄z prima pars
regule q̄ insolubile ē cōcedendū tanq̄ sequēs. C Dein se p̄bāt fa pars
regule facilis. nā segur sortes dicit falsum: t̄ nō dicit nisi a ergo a est fal
sa: ista ɔ̄na est concedēda t̄ āns est cōcedendū. nā maior est insolubile t̄ mi
nor est cāus: ergo t̄ ɔ̄ns ē cōcedendū t̄ ɔ̄ns ē fa ps regule. ergo t̄c. C Ex
illa sequit statim tertia ps regule. nā si sp̄m insolubile cōcedēdū ē esse fal
sum. ergo negandū est sp̄m ēsse verū t̄ si p̄z tota regula quo ad ōs partes
eius q̄ lūt tres. Et si arguit sic hec ē falsa sortes dicit falso. ergo significat
alit quā est. sed ista significat q̄ sortes dicit falso. ergo alit ē quam sortes
dicit falso: huic dī negando fam ɔ̄nam sicut nō sequit ista ppō hō est ass
tus sig. alit quā est. sed ista fig. hoiezesse. ergo alit ē q̄ ḡ hō sit. s̄z ōz adde
re q̄ p̄cise significet: t̄ si illud addit ɔ̄na ē bona s̄z negat āns t̄ si q̄raf gd
ergo signi. p̄cise ista sor. dicit. falso. dī q̄ illa significat precise q̄ sor. dic
falso. t̄ q̄ ipsa ē vera t̄ nō ē falsa. p̄ primo significato s̄z p̄ fo sig. Lōtra
p̄dicta arguit. C Sed ḡtra p̄dicta arguitur m̄stipli: nam posito q̄ ista
vniuersalis sit sola in mūdo ōis ppō ē falsa sic significādo t̄ nō ponendo
precise q̄ nō admittet cāus t̄ sit a fm̄ regulā a ē falsa. Sed volo p̄bare q̄
a est vera t̄ fatlo istā ɔ̄nāz hoc ē falso t̄ hoc ē a. ergo a est falsa. s̄z a ē ōis
ppō vniuersalis. ergo ōis ppō vniuersalis ē falsa. Ista ɔ̄na est bona a re
soluētib ad resolutā. q̄ vniuersal. ppō p̄t resolutū q̄n vniuersalis habet
vnū suppositū tm̄ t̄ āns est verū. ergo t̄ ɔ̄ns: t̄ ɔ̄ns ē a: ergo a est verū. Se
cūdo arguit sic ppō vniuersalis ē falsa t̄ nulla est. ppō vniuersalis quin il
la sit falsa. ergo ōis ppō vniuersalis ē falsa. ista ɔ̄na ē bō ab exponētib
ad expositā t̄ āns est verū. ergo t̄ ɔ̄ns q̄ ē insolubile. ergo t̄c. Itē tm̄ fal
sum est ppō vniuersals. ḡ ōis ppō vniuersalis ē falsa. ista ɔ̄na est bō ab
exclusiva ad vniuersale de termis trāspositis. t̄ āns ē verū. vt p̄z p̄ expos
nētes: ergo t̄ ɔ̄sequens. ḡ est a. Secundo arguitur.
C Secundo p̄ncipal arguit de insolubili p̄iculari t̄ de idēfinito dato q̄
a sit illa p̄iculari vel idēfinita aliq. ppō p̄icularis ē falsa: vel ista ppō
idēfinita est falsa t̄ sit sola in mūdo sic significādo t̄ di. t̄ ī ē p̄ regulā q̄
a est falso. Sed ḡtra arguit sic. hoc ē falso demōsi rādo a t̄ hoc ē ppō p̄i
cularis vel idēfinita. ergo aliq. ppō p̄icularis v̄ idēfinita ē falsa. ista
ɔ̄na ē bō a resoluētib ad resolutā. t̄ āns est verū vt p̄z ergo t̄ ɔ̄ne: t̄ ɔ̄ns
ē a. ergo a ē verū. Itē ōis ppō p̄icularis est falsa. ergo aliq. ppē p̄icularis
ē falsa ɔ̄na ē bona a subalternatā ad subalternatā t̄ āns est verū vt p̄z
p̄ exponētes. ergo t̄ ɔ̄ns q̄ ē a. Itē fatlo istā ɔ̄nāz ppō p̄icularis ē falsa. ḡ

aliquā ppō p̄ticularis ē falsa. ista cōna ē bōa ab īdefinita ad suā p̄ticularē: et
ans ē verū p̄ resoluētes. ḡ t̄ cōns q̄ ē a. ḡ t̄ c̄. Tertiu arguitur.

Tertio p̄ncipalē arguit pono q̄ sortes dicat illā sor. dic. et falsū et nul-
lā alia sic significatē: q̄ sit a et dcm̄ ē q̄ a est falsū: ḡ s̄ j̄ volo pbare q̄ ē ve-
rū: et arguo sic falsū dī a sor. ḡ sor. dicit falsū. ista cōna ē bōa a passiuā ad suā
actiuā: et ans ē verū. ut p̄z re oluedo. ḡ t̄ cōns q̄ ē a. Itē oē dices a dīc
falsū: sed sor. dicit a ḡ sor. dicit falsū: ista cōna ē bōa idarij et ans ē verū. vt
p̄z. ḡ t̄ cōns q̄ ē a. Itē dīctiorū a ē falsū. ḡ a ē verū ista cōna ē bōa et ans ē ve-
rūnā ista ē falsa: sor. nō dicit falsū: q̄ p̄ nūtione sor. dicit falsū. ḡ ista ē ve-
ra sor. dicit falsū q̄ ē a: et p̄z cōna: q̄ ista dīctūt sor. dicit falsū: et sor. nō dicit
falsum. q̄ i singularib⁹ nō refert preponere et postponere negationem.

Quarto arguit: Quarto p̄ncipalē arguit pono q̄ tu et sor. sitis lo-
quētes et sortes dicat istā et nullā alia de⁹ et tu dicas istā hoc tm̄ sor. dīc
verū: et sit a sic significādo et nō precīsc: et volo pbare q̄ a ē verū. nā oē dī-
ces verū ē sor. ḡ tm̄ sor. dicit verū ista cōna ē bōa ab vniuerfall ad suā ex-
clusiū de tm̄is trāspōsitib⁹ et ans ē verū. ḡ t̄ cōns q̄ ē a: ḡ a ē verū. Itē sor.
dicit verū et nūl nō sor. dīc verū. ḡ tm̄ sor. dīc verū. ista cōna ē bōa ab ex-
ponētib⁹ ad expositā. et ans ē verū. ḡ t̄ cōns q̄ ē a: ḡ t̄ c̄. Itē nūllpt̄ sor. dīc
verū. ḡ tm̄ sor. dicit. verū ista cōna ē bōa ab exceptiā negatiā ad exclusiū
nā affirmatiū sibi correspōdetē et ans ē verū. ḡ t̄ cōns q̄ ē a. ḡ t̄ c̄. itē ar-
gumentū possit fieri de exceptiā ponēdo q̄ tu diceres solū istā null⁹ bō p̄
ter sor. dīc verū. et arguit ad ipaz suo mō sic factū ē de exclusiū. Quinto
arguit. Quito p̄ncipalē arguit sic nā er ista positiōe seq̄t q̄ nullū ē isolu-
bile sine cāu. p̄z p̄ dissimilatē isolubilis sup̄l positiōe: et tñ mltā sūt isolubilia
sine casu sīc vniuersalia: vt oīs ppō ē falsa et nulla ē vera. Sūl̄ ista singu-
laria hoc ē falsū hoc nō ē verū sc̄po dīmōstrator: et maxie de ista ego dico
falsū ybi nō oīs p̄dere: q̄ p̄ ly ego dīmōstrer ego. q̄ p̄ nom̄ p̄m̄ p̄sē sumit
dīmōstrationē ex loquēte h̄z cōdēz cōuetudinēz. Sexto arguit. Sexto
p̄ncipalē arguit ī ista ppōnē: q̄ ipa p̄t volūtarie q̄ quodlibz isolubile
significet yltra significatū cōe q̄ ipm̄ ē verū et nullā cām addit q̄re sic si-
gnificet. Sep. ar. C Septiō et vltiō arguit q̄d mltā sūt isolubilla alia q̄
ista q̄ cōcernūt verū vel falsū sīc sūt ista hoc ē nesciū dīmōtrato sepho
et nulla ppō ē negatiā et sīla: et tñ nulla ē facta de lītis mētio. Pro solu-
tiōe. C Pro solutiōe horū argumētorū notāda sūt aliq. p̄mo q̄d ppō ve-
ra nō h̄z aliq̄s significatiū assertiū falsū: p̄z aliq̄ ex h̄o legēt falsū in cōna
bōa et formali: simpl̄ p̄z i oīb⁹ ppōmb⁹ veris: nā ista de⁹ ē bō ē aīal et sic
de singulis h̄nt aliq̄d significatiū assertiū falsū: et si dīcis ista ppō nullus
bō ē aīin⁹ ē h̄a et tñ significat hoīez eē aīin⁹ q̄d ē falsū: huic dīc q̄ nō signi-
ficat assertiū hoīez eē aīin⁹: s̄z solū rēpresentatiue: q̄i ex negatiā nō seq̄t af-
firmatiā: voco autē significatiū assertiū illō q̄d formali legē ex aliq̄ ppō
ne. cō h̄o ppō falsa p̄t h̄ēre mltā significata assertiū vera. p̄z d̄ ista bō
ē aīin⁹ q̄ sign.ificat assertiū hoīez eē. et hoīez eē aīal t̄c. et nō icouēt ex fal-
so legē verū i cōna bona: et formali vi patuit in regulis consequēclarum.

CSecundo nō sequitur ista ppositio ē falsa, q̄ nō ē ita sicut illa significat
nā ista homo ē asinus ē fa.ia. tñ e ita sicut illa significat quia s̄ significat
boi. m cē. sed bene sequitur ista ppō ē falsa ergo significat alterq̄ ē si
sequitur negatiue ista ppō ē falsa. q̄ nō ē ita sicut illa adequate seu p̄cise si-
gnificat. s̄ ilr nō sequitur ista ppō significat aliter q̄ est. sed ista significat
assertiue. sic ergo non ē sic. sed op̄z in minori addatur p̄cise. verbi gra-
tia. non sequitur ista ppō homo ē asin⁹ significat aliterq̄ ē. sed ista signi-
cat assertiue q̄ homo ē. ergo non ita q̄ homo ē. sed op̄z in minori addere q̄
significat adequate vel p̄cise qđ homo ē quod ē falsum. bene autem se-
quitur ista ppō ē vera t̄ sic assertiue significat. ergo sic ē siue illud signifi-
catum assertiuum sic adequate principale vel secundarium. t̄ hoc e. q̄ pro-
positio vera non habet aliquod significatiū assertiuum falsū. s̄ pposito
falsa h̄ multa significata assertiua vera l̄ principale sit falso ut ponit
priū notabile. Tertio notadū q̄ quatuor sunt modi argumentandi cōcs
qui vident̄ esse conuertibiles t̄ nō sunt t̄ duo illorū sūt boni t̄ duo mali
primus bonus est iste. Si aliqua cōsequētia est cōledenda t̄ ans ē conce-
dendum est t̄ q̄s concedēdū similiter sic patet in consequētijs. Scđs bo-
nus est iste. Ista cōsequētia ē bona t̄ ans ē vex. ergo t̄ consequens. t̄ iste
etiam est vna de generalibus regulis cōsequētiarū Alij vero duo sūt nia-
li. Primus est iste ista q̄nā ē cōcedēda t̄ ans ē vex ergo t̄ q̄s ē vcrū. nam
vbi iponat q̄ ista ppō. bō est aial signi. adequate boiem esse asinū. tūc ista
q̄nā ē cōcedēda. bō ē risibilis. q̄ bō est aial q̄ extra cau; cōcederet. t̄ ans
eius est verū cū nō mutet significatū t̄ tñ q̄nā est falsūcū suū significatū.
adequate sit falsū ut p̄z. scđs ēt malus est iste ista q̄nā ē bōa t̄ ans ē cō-
dēdū. ergo t̄ q̄s. nā vbi pōat q̄ ista de' ē t̄ bō ē asin⁹ cōvertant ans ē ve-
rū t̄ q̄nā falsū. ut p̄z. Laue igit̄ dīlgeſ ab istis duob⁹ mōis malis argēdi.
Quarto nota q̄ sicut aliud ē cōcedere ppōnē. t̄ aliud ē cōcedere ipaz esse
verā ita aliud ē cōcedere q̄nāz t̄ aliud cōcedere ipaz cē bonā. vñ si pōat nr
q̄ ista ppō bō ē asinus significet adequate deū cē. tūc si pōat ista bō ē asin⁹
cōtinuo ē negāda. t̄ si pponat an sit vera cōcedid̄. t̄ rō ista q̄ boies cē asin⁹
nū ē impossible. sed illā ppōnē bō est asin⁹ ēē verā nō ē impossible ita dicas
consequētia. vnde si ponatur ista conuerti deus est t̄ bō ē asinus. tūc ista
cōsequētia semp̄ ē negāda deus ē. ergo bō est asinus sicut extra casū cōtuo
negaret t̄ tamē concedenda ē esse bona. q̄ arguit ab uno cōuertibili ad
reliquū. Scđtra vero si ponat q̄ ista. bō ē aial significet adequate boiem
esse asinū ista cōsequētia bō ē. ergo bō ē aial semp̄ ē concedēda sicut extra
casū. t̄ tamē ēē bona ē negāda. q̄ ans ē vex t̄ q̄nā falsū. Istis igit̄ p̄missis
primo dī in sumā vsc̄ ad q̄ntū argumētū principale q̄ oēs iste q̄ne facete
sūt cōcedēda q̄ extra casū cōcederētur. sed nūc in casū isolubilitū oēs sūt
male seu nihil valēt nō sūt bone. s̄ seriat̄ r̄ndēdo dī ad p̄mū p̄mī argu-
menti principali q̄ resolutebus ad resolutā qñ ppō est vniuersalite non
valet argumētū nisi cū duabus limitatiōibus. s. q̄ h̄eat vñi suppositū t̄ q̄
catbegorice significet. vbi vero h̄eat plura supposita nō est. pp̄z resolu-

huius si exponibile: ubi etiam hypothetice significat est hypothetice probata non resolubiliter. Sedem modo dicunt ad secundum quod non arguit ab exponentib[us] ad exp[ositi]onem: quod est velis apparet[er]: sed in rei veritate est hypothetica copulativa: id non est exponibile: propterea illa omnia non valet ita sit concedenda. Similiter dicitur ad tertium quod illa non est exclusiva sua: quod exclusiva mere categorice significat et velis hypothetice. Iohannes non valet omnia. **C** Ad secundum principale partitur r[es]pondeat quod prima omnia facta non est bona nec arguit a resoluibiliis ad resolutam: quod ista non est resolubilis cum non sit categorica: et ita ad secundum non valet omnia a subalternata ad subalternata nisi ambe significent categorice. Et ad tertium unum etiam dicitur quod non valet omnia: quod ista non est sua indefinita cum indefinita significet categorice: particularis vero hypothetice cum sit insolubilis. **C** Ad tertium principale sicut respondet edocendo primam omnem et negando ipsas esse bona: quod illa non est sua passiva cum passiva sit categorica et activa hypothetica. Sicut secunda omnia nihil valet nec est in dari: quod ex parte silogismo categorico non potest significare hypothetice sed solu[m] categorice: id dicitur categoriel fillogismi. **C** Ad tertium dicitur quod dicitur a: non est illud. Soror non dicit falsum: sed illud non soror dicit falsum. Ita quod semper ponatur negatio vel sicut ponitur auferatur: modo illa est vera: non soror dicit falsum: quod significat dissimilitudine dicitur: modo ad a: non a significat copulativa quod soror dicit falsum et quod a est verum et sua oppositio dissimilitudine: quod soror non dicit falsum vel quod a non est verum. et huius significatio dissimilitudinis secunda pars est vera et inter tota propo[positio]nem est illud significatum est vera. **C** Et hec omnia est tenenda in oib[us] insolubilib[us] quod dicitur de dictiorum potest semper assignari per negationem p[ro]posita: ut hoc non est verum: h[ab]et pro dictorio: non b[ut] non est verum sic de aliis. Et quod dicitur quod in singulis non refert p[ro]ponere vel postponere negationem dicitur quod refert quod prop[ositi]o singularis significat hypothetica sicut est in prop[ositi]o. **C** Et si dicitur de dictiorum istius aliqua, prop[ositi]o est falsa: videlicet est illud nulla prop[ositi]o est falsa: quod per divisionem omni[us] dictiorum est istud: non alia quae prop[ositi]o est falsa: sed illa equivalent per negationem p[re]positam: ergo recte. **C** Huius dicitur quod ista regula egopoletiarum non tamen nisi ambe categorice significent qualiter non est in p[ro]posito: quod velis negativa significat categorice et particularis hypothetice. Iohannes recte. **C** Ad quartum principale sicut dicitur quod illa prima omnia non est bona: quod ista velis non responderet illi exclusiva cum sit velis categorica et exclusiva hypothetica. Similiter nec secunda omnia est bona: quod ista non est exponibile exclusiva cum sit hypothetica copulativa simpliciter. Et ita dicitur ad tertium quod ista consequentia nihil valet: quod exceptiva significat categorice et exclusiva hypothetica quod est insolubilis. Et si dicitur quod ergo est probanda vel improbadammodo: dico quod isto modo: si significatus adequatius est verum: ergo est vera: et per quod annis est falsum: quod significat adequate copulativa falsum pro secunda parte. Si vero vis probare quod est falsa. similiter procedas ut sit in hypotheticis.

C Ad quintum principale dicitur concedendo quod nullus insolubilis est sine casu explicito vel implicito: unde ista insolubilla velis: oportet quod prop[ositi]o est falsa: nulla p[ro]positio est vera exigunt quod non sit aliqua velis nisi ipsa. Et illa singularia: hoc

Est falsum: hoc nō est verū: exigunt se ipsa demonstrari. Illud vero insolubile: ego dico falsū: habet casus implicitū ex cōī modo loquēdī q̄ vuit q̄ pro nomē demonstratiū p̄ se p̄mo capiat significatiōnē ex loquente.

C Ad sextū p̄ncipale dicit̄ q̄ nō est voluntariū īmō rōnabile q̄ insolubile nō significans p̄cise significet sicut verba illius cōiter pretendit̄ etiam cum hoc q̄ ipsū est verū: q̄ vbi insolubile significat p̄cise ut verba ei⁹ cōiter pretendit̄: tūc planuz est q̄ insolubile significat vt vei ba eius cōiter pretendit̄: et etiā q̄ ipsū est verū: q̄ ppō significat q̄e quid sequit ad eas: et sō nō ē amittēdū q̄ solū significet vt verba eius cōiter pretendunt̄: Sed si ponatur q̄ significet sic: et cū hoc q̄ ipsum est verū: casus ē admittēdus. et sō rōnabile est q̄ magis significet sicut solet. et q̄ ipsum est verū q̄ alit̄. Ista rātio est satis persuasiva sed non demonstratiua.

C Ad ultimum p̄ncipale dicitur q̄ multa sunt insolubilia non concepera verū vel falsum: et oia sunt in diffinitione insolubilit̄ accepta: q̄ nō restringit̄ ad verū vel falsum: sed dicit̄ in generali q̄ ex sic esse sicut per ipsum adequate significatur: sequitur non sic esse sicut per ipsum adequate significat. et ecōuerso. p̄ qđ daf intelligi multa esse insolubilia alia: sicut sunt ista: hoc est nesciū le demonstrato q̄ si ponā ē significare p̄cise nō d̄s admitti: q̄ ex esse scito: sequit̄ ipsum cē nesciū: et ecōuerso: nam si est sc̄l, cum ergo est verū, ergo ita est sicut adequate significat: sed ista adequate significat q̄ hoc est nesciū: ergo est nesciū q̄ est cōtradictio. Si dicitur q̄ ē nesciū, cōtra tu cōcedis hoc et nō es obligatus ergo hoc ē sc̄l: ergo si ē nesciū ē sc̄l. Idē dicas de illo insolubilit̄ ea plurū: dato q̄ tu uires te esse plurū: et nihil aliud iuree: tūc si ponit significare p̄cise sequitur contradictio q̄ si es plu-us nō es plurus: et ecōuerso. Ita dicas de istis que ē p̄cise circuncernit verū vel falsum. vt tu credis p̄cise. q̄ tu deciperis: dato q̄ tu credas p̄cise istam tu deciperis: sic p̄cise significando: et nihil aliud credas: q̄ ex ea sequitur q̄ si tu deciperis tu nō deciperis et ecōuerso. Item dato q̄ quilibet dicens verū per trāscat pontē: vel habeat aurū: vel solū talis sit absolutus a suis peccatis: et quilibet dicens falsum non per transcat pōtem nec habeat aurū nec sit absolutus a suis peccatis: tūc si fortes dicat ista et nullā alia sic p̄cise significando: ego non pertransibo pontē: vel ista ego nō habeo aurū: vel illaz: ego nō ero absolutus a mis̄ peccatis: sequitur exp̄c̄sio ūd̄ctio. Nullus ideo istorū casu si ponit significare p̄cise est admittēdus oer secūdā regulā: si si ponit sine p̄cise casus debet admitti et concedi q̄ hoc ē nesciū se demonstrato: et q̄ tu es plurū re: sicut dicit tertia regula. Et debet concedi quodlibet dictorum insolubilium: et negari ipsum esse verū: et concedi ipsum esse falsum: q̄a significat copulatiue duo: hoc est se esse nesciū et se esse sc̄lū: similiter ipsum nō esse plurū et plurū sic de alijs. Et est verū propter secūdā partem quam de nouo significat: et falsum propter primā: et ideo significatus suum copulatiuum compositum ex his est falsum: quia ad fallitatem copulatiue sufficit ynam partem esse falsam. Et semper contradictoriū his

Debet assignari per negationem prepositam toti, et significabit adequate
diffinicie modo opposito contradictorio ad insolubile.

Contra tamen regulam et contra totum fundimentum insolubili
um arguit sic, scilicet insolubile non significans precise est concedendum tanquam
sequens. Nullum impossibile simpliciter est concedendum tanquam sequens
cum quolibet tale sit repugnans cuiuslibet: sed quodlibet insolubile non si
gnificantis precise sicut verba eius communiter pretendunt est impossibile
simpliciter: ergo non est concedendum. minor probatur quia cuiuslibet ca-
lis insolubillis significatum adequatum est impossibile simpliciter ut patet
per singula discurrenti: nam hoc est falsum: significat adequate hoc esse fal-
sum et ipsum esse verum. Similiter hoc est nescitum: significat adequate hoc
esse nescitum et hoc esse scitum. et sic de singulis ut patet: sed certum est
quod quodlibet tale significatum est impossibile simpliciter. ergo et quodlibet
id significans adequate est impossibile simpliciter: ergo non est conce-
dendum sed potius negandum.

Contra dicuntur quod non est inconveniens quod impossibile sit concedendum
quod extra casum non esset tale. verbi gratia: si ponatur quod ista propositio
homo est animal: significet precise hominem esse animal: certum est quod ista
homo est animal esset concedenda: quia extra casum concederetur: et ta-
men suum significatum esset impossibile simpliciter ut patet per casum:
sed hoc non inconveniret quia extra casum esset possibile ut patet per casum:
quia significaret categorice simpliciter.

Contra rationem cum dicitur omne impossibile simpliciter est negandum
tanquam repugnans: dicitur quod verum est dummodo extra casum esset tale al-
ter non oportet.

Contra alterum posset responderi ad istud argumentum negando istam conse-
quentiam: hoc est concedendum: et hoc est impossibile simpliciter. ergo im-
possibile simpliciter est concedendum. nec est silogismus resolutiorius immo-
est ex quatuor terminis sicut non sequitur iste faber est bonus et iste faber
est homo. ergo iste est homo bonus. sed solum sequitur quod iste homo est fa-
ber bonus: quia adiectivum aliud significat cum uno substantivo et aliud
cum altero: sed ex illis premissis sequitur solum quod homo est faber bonus. sed
bene sequitur. iste faber est bonus et iste homo ut sic est faber. ergo homo
est bonus. sed minor est falsa. Ita in proposito sequitur hoc est conce-
dendum et hoc ut sic est impossibile simpliciter. ergo impossibile simplici-
ter est concedendum. sed minor falsa est. Quia alia ratione est conce-
denda et alia ratione impossibile simpliciter: nam insolubile est conce-
dendum quia sequens est probatum sicut supra: et est impossibile simplici-
ter propter significatum hypotheticum copulativum.

Contra tunc dicas quod insolubile habet duplex significatum. scilicet autenticum sive
categoricum: et nouum sive hypotheticum: et penes primum cognoscitur impos-
sibilitas vel possibilis insolubilitas. Et penes secundum attenditur ve-
ritas ut falsitas. et secundum significatum potest vocari adequatam

partiale. Ex quo patet q[uod] non sequitur: significatum adequatum insolubili est impossibile simpliciter. ergo insolubile est impossibile simpliciter; quia penes hoc non cognoscitur sua possiblitas vel impossibilitas. sed debet sic argui. suū significatū autent cū est impossibile simpliciter: ergo insolubile est impossibile simpliciter: sed aīs est falsum. Et hcc de insolubilbus dicta sufficientia ad laudem virginis gloriose.

C Explicit logica magistri Pauli perguleni: breuis et utilis: noua ac solerti castigatione longe in melius redacta.

Sint.

Cum sepe numero cogitarem non medlocre iuuenibus fructus
et ferre si compositionis et divisionis materiam clarissime intelli-
geret. Hac horam tibi petre de guidonibus hodie institui. ut bre-
vissimo spacio; certoque ordine infinita pene difficultatem tibi
eripiam. Non quod non aliquid me agere hodicurna die arbitrari: sed quod alio
rum dicta in hac materia tum confuse tum disperse breue quadam tabella
ordinatissime collegi: que si memorie comedaueris: omnium sibessimum
plexiones certissimis regulis quamprimum dissolutas videbis. **S**eptem
modis comedite fallacia compositionis et divisionis: de quibus per ordines
videamus exempla. **P**rimo mediantibus terminis modalibus posse
esse vel non posse esse signis cantibus: siue summane noialiter siue verbali
ter siue adverbialiter: si sensus cōpositus cum aliquis dictorum modo: seu
terminorum precedit vel subsequitur dictum proponit: diuisus vero cum me-
diat inter partes dicti seu extremorum: et cum ly potest personaliter tenetur: quod
impersonaliter facit sensum compositum. **D**iffert sensus cōpositus a di-
uiso in hoc primo modo tripliciter. Primo quod sensus cōpositus requirit verificationem instantaneam respectu totius compositionis sequentis: diuisus ve-
ro non. Secundo quod pro sensu cōposito deponit in esse: sed de sensu di-
uiso hoc non regit: et id cum de cōdit possibili est esse posito nullum segni incōuenientem
hoc intelligit de sensu composito. Tertio quod pro sensu cōposito probatur officialiter:
sed de sensu diuiso non exiguntur termini mediati precedentis si quis fuerit
talis. **A**s sensu diuiso ad sensam cōpositum in hoc primo modo et contra
valer argumentum tribus conditionibus obseruat. Prima quod cōpositum sit
verificabilis pro instanti et non exigit tempus limitatum: ideo non sequitur tu
potes proferre a propositione ergo potest esse quod tu pferas a proponenti. Se-
cunda cōditio quod relatus implicatus non aliud denotet in sensu cōposito quam
in sensu diuiso: ideo non sequitur potest esse quod tu sis homo qui sit rome. ergo tu
potes esse homo qui est rome. Tertia quod fiat respectu terminorum nullo
modo repugnanti. ideo non sequitur. Iustus potest esse iustus. ergo potest esse quod
iustus sit iustus: sed bene sequitur tu potes esse papa. ergo potest esse quod
tu sis papa.

Cuarto Mediatis terminis cōfūdetibus cōfuse tam. Sit sensus cōpositus
cum terminus cōdis supponit sensus tam: diuisus hoc cum supponit determinate.
Differt sensus cōpositus a diuiso: quod sensus cōpositus non requirit ve-
rificationem distinctivam respectu suorum suppositorum: diuisus vero sic.
As sensu cōposito ad diuisus et contra non valet argumentum de forma
id non sequitur promitto tibi denarii: ergo denarii tibi promitto: semper fuit
homo. ergo homo fuit semper. oīs homo est homo: ergo homo est oīs homo: oīs homo currit.
ergo currens est oīs homo: et contra etiam non sequitur. ut aliquid incipit esse. er-
go incipit esse aliquid. aliquis homo definit esse. ergo definit esse aliquis ho-
mo. aliquid ens contingenter est. ergo contingenter est aliquid ens. et sic
de similibus.

Cuartio Mediatis terminis relativis grammaticalibus: sit autem sensus
filius

cōpositus & diuisus dupl citer. p̄mo mediante relatiu implicante: sicut quicque quod sit sensus cōpositus. diuisus vero mediante hac coniunctio ne & cū hoc pronominē demonstratio ille illa illud. Secundo cū solo relatiu: qui: que: quod: t̄ est sensus cōpositus cāly qui p̄cedit verbū principale & vnit suo anti. diuisus vero cū scquir. **C** Differt p̄mis sensus cōpositus a diuiso: quia qui que quod: refert & nō replicat cōpositionē sui antiis cuius sit in eadē cathegorica & depēdēta constructibiliū sīm bonā grāmaticā speculatiuā. Sī sensus diuisus cū & ille illa illud refert replicando totā cōponētis antiis q̄ est in diuersa cathegorica siue hypothetica: & replicando sepe impl̄cat multa īpertinentia primo sensui. **C** Sed secundus sensus cōpositus differt a diuiso sicut minus distributū a magis distributo: vt dicēdo oīs hō q̄ est prudēs ē iustus: & oīs hō ē prudēs qui ē iustus. & sicut oīs hō albus currit: differt ab hac ppōne: oīs hō currit: & vlt̄ sicut termin⁹ diuisibus cū restrictione differt ab eodē termino distributo simpl̄ & ab solute sūpto. **C** A resolutione de g in t: & ille illa illud valet argumentuz gnc̄b̄ cōditionib⁹ obseruatib⁹. p̄ma q̄ nō referat anni stās cōfuse tm̄. Jō nō sequit̄ oīs hō ē aīal qđ ē rōnale. ḡ oīs hō ē aīal & illud ē rōnale. q̄ sc̄da replicatio ipl̄cat s̄lm. sc̄da qñ nō p̄cedat termin⁹ distribut⁹. Jō nō sequit̄ tu differs ab aīali qđ ē aīal. ḡ tu differs ab aīali & illud ē aīal. q̄ h̄ copulatiue. p̄ma pars ē fla. tercīa q̄ vlt̄ p̄ncipale nō sit negati. Jō nō sequit̄ tu nō es hō qui ē sur. ḡ tu nō es hō & ille ē sur: q̄ h̄ copulatiue p̄ma pars est fla. quarta q̄ nō p̄cedat terminus q̄ indifferēter p̄ot teneri cathegorematicē & sincathegorematicē. Jō nō seq̄t̄ inf. nitas partes bz soz. q̄ sunt finite ḡ infinitas partes bz soz. & ille sunt finite. quinta q̄ nō p̄cedat termin⁹ modallis de sensu cōposito. Jō nō sequit̄ possibile ē q̄ antīxps sit hō q̄ ē. ergo possibile ē q̄ antīxps sit hō & ille ē. **C** A sensu cōposito sc̄do ad sensu diuisu nō valet argumentu: sī bñ ecōtra. vñ nō sequit̄: oīs ppō cui⁹ Ȑdictoria ē ha ē fla. ḡ oīs ppō ē fla cui⁹ Ȑdictoria ē ha: sī bñ ecō. vñ bñ seq̄t̄. oīs ppō ē ha cui⁹ Ȑdictoria ē falsa. ergo omnis propositio cuius Ȑdictoria est falsa est vera.

C Quarto. Ȑdictialb̄ tm̄is q̄ aliquā sincathegorematicē & aliquā cathegorematicē tenent̄ sicut tot⁹: tota: totū: infinit⁹: ta: tū. Et sensus cōposit⁹ qñ tenet̄ cathegorematicē. diuisus hō qñ tenet̄ sincathegorematicē. Et tenet̄ ca: hegoematicē qñ subsequitur vlt̄ p̄ncipale & vlt̄ cū p̄cedit aliquā dēc̄mīnable. sincathegorematicē vero qñ p̄cedit nullo dēc̄minabili p̄cedente. **C** Differt aut̄ sensus cōposit⁹ a diuiso q̄ ly infinitus cathegorematicē significat aliquā dēc̄minatū ēē infinitū. I. sine p̄ncipio & fine: sī sincathegorematicē significat q̄cī q̄ ente rato q̄ dari p̄ot maius in oī. p̄portōe possibili. Et tot⁹ sincathegorematicē significat idē q̄ ql̄bet pars: sed cathegorematicē significat idē q̄ ens completū seu p̄fectū cui nihil deest. **C** A sensu cōposito ad diuisu & ecōtra nō valet argm̄: vñ nō seq̄t̄: infinitū numerū potes nūlerare. ḡ potes nūlerare numerū infinitū. & cō nō valet: vñ nō sequit̄. tu vides totū qđ deus p̄ot p̄ducere. ḡ totū qđ deus p̄ot p̄ducere tu vides.

CQuinto. Mediatis his cunctis est: et vel sit aut sensus cōpositus qui tenet collectivē: diuisus vero cū tenetur diuisione. Sit et aliquid sensus cōpositus quā totū copiatū vel diuisū se tū ex pte vnius extremi: diuisus vero quā vna pte copiatū vel diuisū se tū ex pte vnius extremi et reliqua ex parte alterī extremi. **D**iffert sensus cōpositus a diuiso quia sensus cōpositus regit ver. sicutōē totus copiatū vel diuisū sit et nō seorsū diuisus vero requirit verificatiōē cuiuslibet pte copiatū vel diuisū seorsum vel diuisum et pse. **A**sensu cōposito ad diuisum et eo formaliter. In hoc quinto mō et ecōtra non valet argumentū: nec econtra formaliter. vñ nō sequitur sor. et plato trahunt nauim. g sor. trahit nauim: sor. et plato nō sunt hic. g sor. nō ē hic: nec sequit̄. pōt cē q̄ tu sis saluus et q̄ tu sis dānatus. ergo pōt eē q̄ tu sis saluus et dānatus. **N**otandū q̄ diuisū ē superlus ad qlibet eius pteni: sequit̄ enim. Hoc ē hō: ergo hoc ē hō vel asinus. et nō ecōtra. Sitr̄ sequit̄. hoc ē asinus ergo hoc hō vel asinus. et nō econtra. sicut sequitur. hoc ē hō. ergo hoc ē al. et nō econtra: q̄ ly alia ē su perius ad ly hō. Et ex hoc notabiliter sequit̄ q̄ a pte diuisū ad totum diuisū cum termino distribuente nō valet argumentū. vñ nō sequitur. tu differs ab asino. ergo tu differs ab homine vel ab asino: sicut nō sequitur. tu non es asinus ergo tu non es hō vel asinus. nam arguitur ab inse riori ad suum superius distributiuē. **P**reterea aduertendū ē q̄ tales propositiōē sunt distinguēdū sicut cōpositum et diuisum cum signo di/ stributiuō ut dicendo. **O**is ppō vel eius dicitur est vera: homo ē asinus ē ppō vel eius contradictria. ergo. hō ē asinus ē vera. maior ē falsa. **O**is ppō vel eius contradictria ē vera: homo ē asinus est ppō. ergo hō ē asinus veleius contradictria ē vera: maior ē vera. **O**ia duo et tria sūt quāque: quātor sunt duo et tria. ergo quātor sunt quinqz. **O**ia duo et tria sunt quinqz. duo sunt. duo. ergo duo et tria sunt quinqz: maior ē vera.

CSexto mediante illa determinatione ita fuit: ita erit: ita pōt esse: sit se sensus cōpositus cum summittur ppō cum dicta determinatione. diuisus vero cum summittur absolute. **D**iffert sensus cōpositus a diuiso: quia sensus cōpositus restringitur ad determinatum tēnū vel instans: diuisus vero absolute.

CSexto A sensu cōposito ad diuisum fallit argumentū tripli. Primo cū termino distributo. vñ nō sequit̄. aliquā fuit. ita q̄ adā est ois hō: g adā fuit ois hō. Secundo mediante termino confundente confuse tñ. vnde nō sequit̄: aliquā erit ita q̄ aia antīxpi necessario est. ergo aia antīchristi necessaria erit. Tertio respectu duplicitis cōparationis. vñ non sequitur. aliquā do erit ita q̄ tu es tantus quantus est plato ergo tu eris tantus quantus ē plato. et econtra. etiā non sequitur aia antīxpi contingenter erit. ergo ali quando erit ita q̄ aia antīxpi contingenter est. sed in terminis simplicib⁹ et sine distributione. et sine termino confundēte. respectu simplicis cōparationis: a sensu cōposito ad sensum diuisum: et econtra valet argumentū. vñ bñ sequitur: aliquā erit ita q̄ tu es papa. ergo tu eris papa. et econ-

Sic sequitur aliquid erit ita quod tu es maior vel minor platonem. quod tu eris maior vel minor platonem. et econtra. quod hec est comparatio simplex reducta ad unam differentiem ipsius. unde non sequitur. tu eris maior platonem. ergo tu eris maior quod eris platon. nec contra. proponens enim simpliciter et duplicitate rationis sunt sibi inuicem imputantur.

Capitulo tertio. **M**ediatib' similib' metalib': **F**it autem sensus propotius cum terminus mentalis piccedit vel sequitur dictum propriis: diuisus vero cum mediat inter partes illius dicti. **D**iffert sensus compositus a diuiso quod sensus compositus est aptus natus ad confusionem et appellationem rationis: dummodo terminus fuerit capax. diuisus vero hoc non exigit simpliciter. In hoc modo per multiplices fallacias pono novem regulas.

Prima regula.

Constituta regula est ista. a sensu composite ad sensum diuisum et contra non valet argumentum. unde non sequitur. scio alterum istorum esse verum. quod alterum istorum scio esse verum: nec sequitur alterum istorum dubito esse verum. ergo dubito alterum istorum esse verum: nisi in tribus casibus. primo cum terminus demonstrativus simpliciter sumpto: ut hoc scio esse verum: quod scio hoc esse verum: nec confusio impedire nec appellatio roris. Secundo cum pronominis definitivo additum terminatio palam oueribilis cum proposito. Id bene sequitur hoc alium scio esse alium: quod scio hoc alium et contrauerso. Tertio cum pronomi definitivo additum determinatio palam superiori proposito. ut hoc coloratum scio esse alium. quod scio hoc coloratum esse alium. **S**allit tamen regla respectibus hypothetico dubito: credo: imagine suspicor appetat sensu composite ad diuisum: quod non valet argumentum. unde non sequitur appetat quod hoc sit homo. ergo hoc appetat homo: quia stat appetere hoc esse id hoc non sit. verum enim ei oportet termino metali in dictis tribus casibus valet. argumentum a sensu diuiso ad composite.

Seconda regula.

Constituta regula notandum quod terminos aliquantum oportet: aliqui oportet ignorari: et aliqui medio modo notari. Exemplum primi. ut Deus: aliquid: et hoc exemplum secundi ut a. b. c. t. exemplum tertii: ut substantia corpus: a. i. b. sortes. A termino magis noto ad minus notum vel oportet ignorari in terminis metalibus non valet argumentum: nec a minus noto ad magis notum: unde non sequitur. scio quod hoc est a. ergo scio quod hoc est b. Similiter non sequitur: scio quod sor. est hoc quod scio quod sor. est a. Quisque ergo hoc demonstrat a. Sic non sequitur contra istis verbis dubito: ignoratio: nec scio: ut dubito an hoc sit sor. quod dubito an b. sit b. et sic de similibus non valet argumentum.

Tertia regula.

Constituta regula. **L**atus est terminis oportet ignorari triplex potest fieri primo generaliter ut pono quod a sit aliqua propositio et nescias quod: tunc oportet iste sunt dubitandae: a est verum: et falsum: est scitum: est dubitandum: a est nescitum: quia forte a est ista: deus est. vel ista b. est asinus: vel ista rex sedet. secundo minus generaliter. ut pono quod a sit altera istarum: deus est et homo est asinus: et nescias quod tunc etiam ille proponens sunt dubitandae: a est verum: a est falsum: a est scitum: a est nescitum: sed ista est neganda a te: a est dubitandum: quia nulla istarum est a te dubitanda. **T**ertio magis specialiter: ut pono quod a sit altera istarum: de-

est; et homo est a sinus. et sit ista deus est; nescias que istarum sit a: tunc iste non sunt dubitanda a est verita: est scitum: non concedere: et ille negare: a est falso: a est nescire: a est dubitandum: quia sit negandum scias a esse verum. In his tamen oibus casibus est concedendum quod scio a esse a: et in primo scio et tertio casu nihil scio esse a: quia nec hoc nec hoc: sed in primo et scio casu ista est dubitanda: a scio esse aliqd: vel verum: et in tertio est concedenda.

C Quarta regula. Postponendo terminum oīno ignotū respectu verbū significatiōis sciam quocumq; existet subiecto: in sensu diuiso: talis p̄pō est neganda. ut aliquid scis esse a. Si. nimirū a scis esse a: quia sit concedendum quod scio a esse a: sed p̄ponendo terminum oīno ignotū respectu huius verbū scis aliquā p̄pō est concedenda: aliquād neganda: aliquād dubitanda: ut dato quod a sit altera istarū deus est et hoc est a sinus: et lateat te que istarū sit: tamen sit ista deus est: tunc ista est concedenda: a scio esse aliquid: sed hec a scio esse a est tibi dubium: et ne ganda. ubi vero p̄poneret in generali quod a esset aliqua p̄pō vel altera istarum et nescias quacumque tunc ille sunt dubitanda: a est veritatis est certum: a est nesciū: a est falsum.

C Quinta regula. A sensu diuiso ad sensu diuisos de forma non valet argumentum: unde non valet: a scio esse verum. ergo verum scio esse a. sicut cognosco esse ep̄m. ergo ep̄m cognosco esse sor. Et si dicunt argumentū valet per conversionē simplicē dicitur quod non bene concueritur: sed sic dicitur: ergo sequitur esse verum est a.

C Sexta regula. Ex maiori de sensu cōposito cum minori de in esse simpliciter ad sensum cōpositū non valet argumentū. ut scio quod oīs mula est sterilis: ista est mula. ergo scio quod ista est sterilis. Sed ad cōcludendā p̄positionē de sensu cōposito oīs summe maiore de sensu cōposito cū eode termino modali: et minorē cū hoc verbo scio. unde bene sequit. scio quod oīs mula est sterilis: et scio quod ista est mula: ergo scio quod ista est sterilis. Et adhuc iste modus arguendi non valet de forma nisi in minori addatur ista dictio tamen vel nisi: unde non sequitur. dubito an iste xp̄ianus saluabitur: et scio quod ille xp̄ianus est aliquis hoc: quod dubito an aliquis hoc saluabitur: sed minor: dicitur esse talis: et scio quod tamen iste est xp̄ianus: vel scio quod iste est oīs xp̄ianus: vel scio quod nullus est xp̄ianus nisi iste. ergo secundum argumentū est optimū cū oībus terminis req̄uisitis et p̄tinētib; ad cognitionē. Fallit iste modus arguendi sic limitatus cū verbis p̄tinētibus ad voluntatē: unde non sequitur: odio illū: et scio quod tamen ille est papa: ergo odio papa: valet tamen arguendo hoc modo. volo quod iste moriatur: et scio quod iste est papa: et volo quod sit papa: ergo volo quod papa moriatur.

C Septima regula. Ex maiorī de sensu diuiso cū minori de in esse simpliciter optime sequitur p̄pō de sensu diuiso: unde bene sequitur: hoc scio currere: et hoc est a: ergo a scio currere. omnē mula scio esse sterilē: a est mula: ergo a scio esse sterilē. quia primum est silogismus resolutorius. secundus est in darbi.

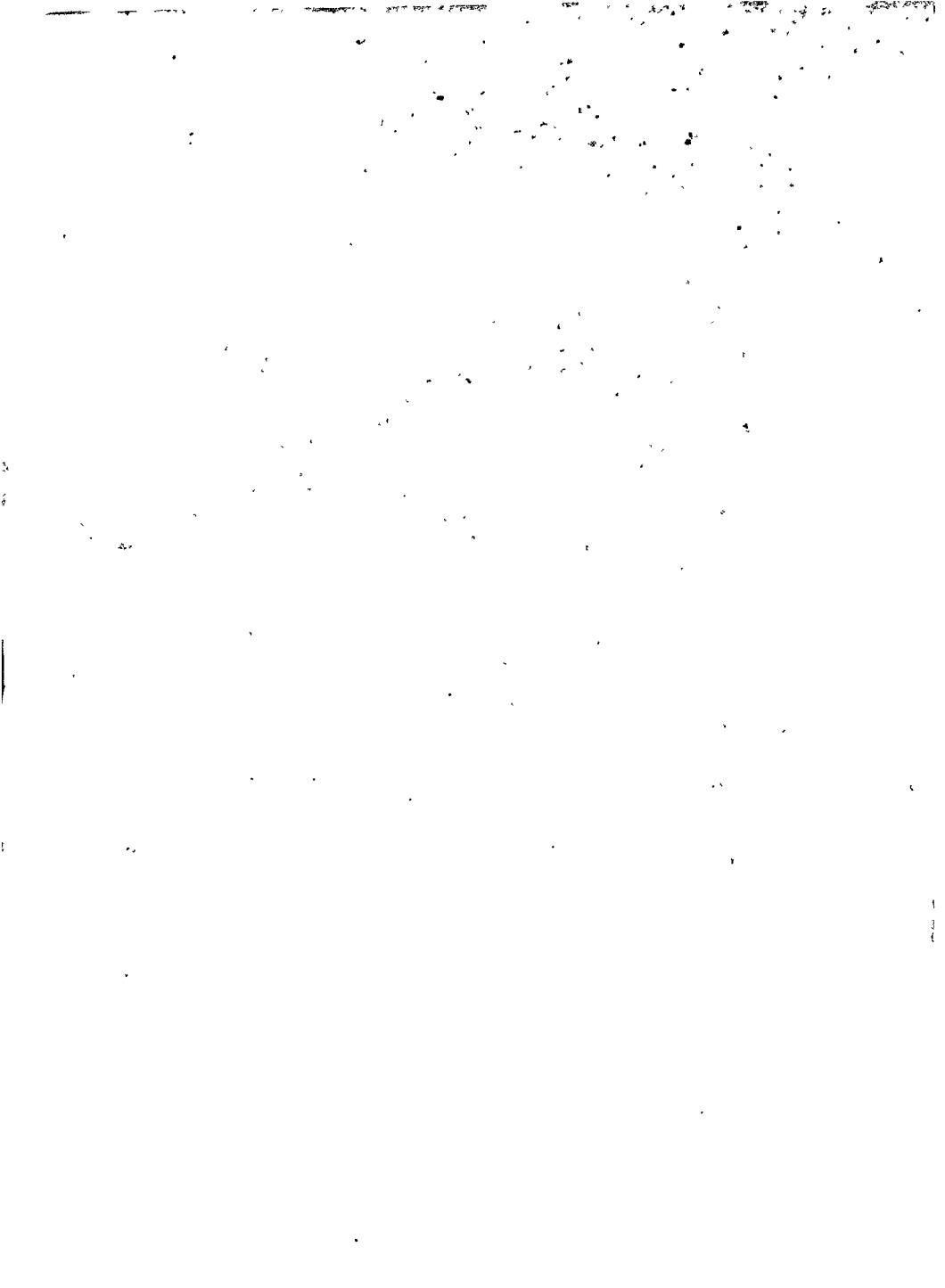
C Octava regula. Dulcherrime infertur p̄positio de sensu cōposito formando consequentiā bonā de inesse simpliciter: et modificando ante-

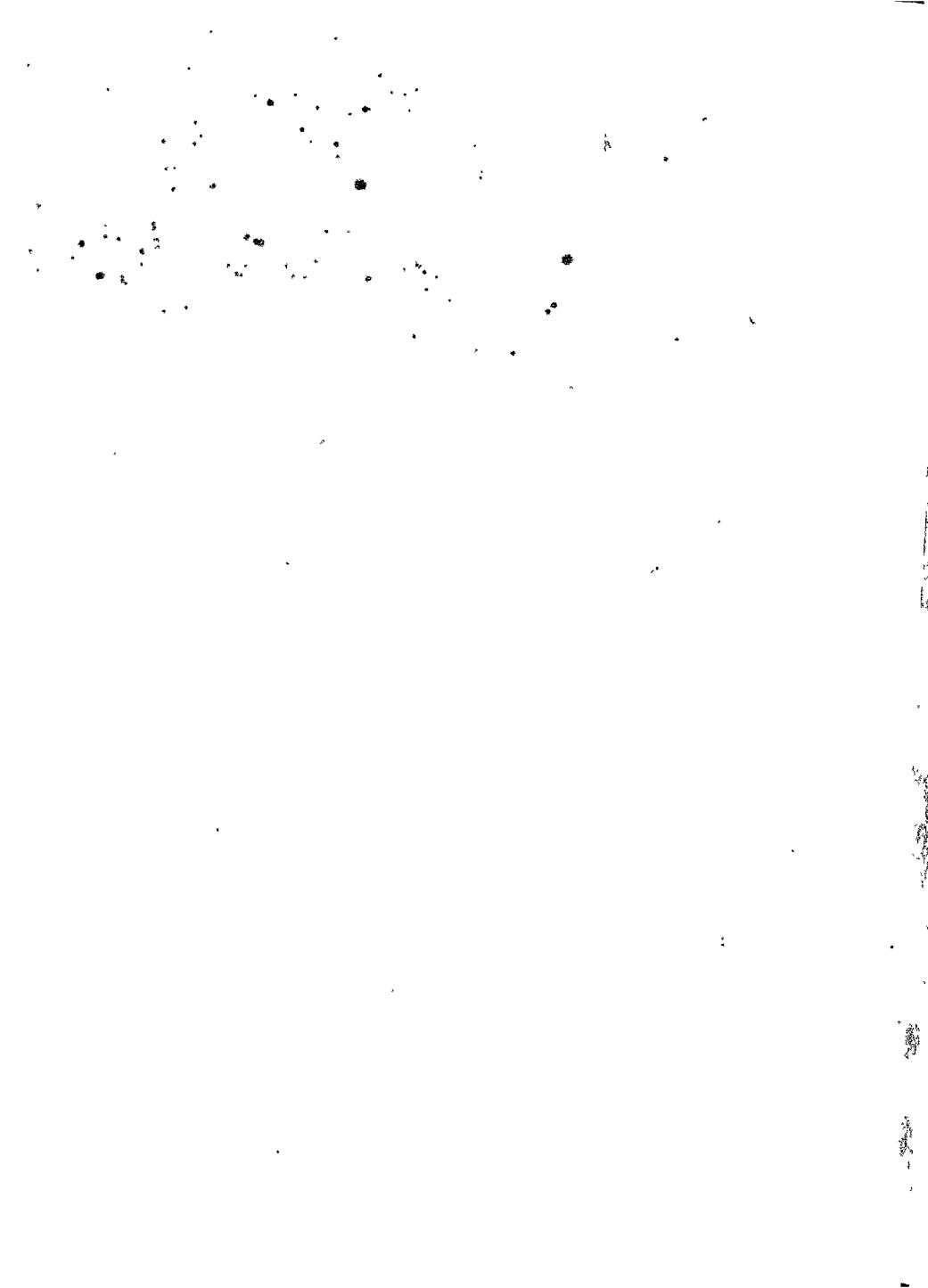
cedens determinatione qua vis modificare consueta: dummodo consequentie sint bone non contradicentes regule; verbi gratia, si vis probare quod scilicet sortem currere: inferas de in esse sortem currere hoc modo vel quod usus alio modo ex quo sequatur sortem currere; hoc currit: et hoc est sortes: ergo sortes currit. Tunc procedas viteris: sicut ista consequentia est bona: scita a te esse bona: et antecedens est scitum a te: ergo et consequens: significans adequate sortem currere. ergo scilicet sortem currere. Idem si vis probare istam: potest esse quod antichristus sit homo qui est. argue sic antichristus est: aliquis homo. ergo antichristus est homo qui est. ista consequentia est bona et antecedens est possibile. ergo et consequens est possibile. significans adequate quod antichristus est homo qui est ergo potest esse quod antichristus sit homo qui est. Si militer si vis probare istam quod aliquando fuit ita quod adam est omnis homo argue sic adam est homo: et nihil est homo quin adam sit illud. ergo adam est omnis homo. ista consequentia est bona: et aliquando fuit ita sicut adequate significatur per annos. ergo tunc fuit ita sicut adequate significatur per consequens suum significans adequate te quod adam fuit omnis homo. ergo aliquando fuit ita quod adam est omnis homo. Sed caue ne assuras modum arguendi nisi formaliter: quia non est regula quod si aliqua consequentia sit bona et antecedens sit contingens quod consequens sit contingens. vel si antecedens sit dubium quod et consequens sit dubium. et tunc quod consequentia sit bona et sciens esse bona. Et ista octava regula deseruit pluribus modis sensus compotiti et diuersi et presentim primo sexto et septimo modo.

C Nonna regula. In hoc septimo modo sensus compotiti et diuersi maxime ordo propositionum notandus est et quid sit pertinens et impertinens. Nam in hoc modo sere omnis difficultas respondendis est propter casus obligatoriorum: et secundum variationem casus alterius: et alterius est varianda responsio ad positionem propositam de sensu composite vel divisione ut patuerit in tercua regula busius septimi modi. Et in eo non potest iste tractatus perfecte intelligi: nisi post arce obligatoriorum alterius nemo sentiat quid dicatur in hac materia.

Sinis.

Impressum venetijs Anno salutis. M.cccc.lxxxvi. die. iii. octobris.

P